

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 ft. — Egyes szám ára 20 ft.

Felolvasó szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
 Lapigazdos és kiadó:
lf. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-út 6. szám.
 Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits József utca.
 Deák-tér 1. szám.
 Hirdetések díjazásáért: Nyitlár soronként 40 ft.

Régi bajok.

(g.) A városnak élénkülő utcái az őszi szegen közeledtét jelzik. Elkezdődnek a nógyleti jorok, az egyletek szórakoztató és felolvasó delutánjai. Fellendül a kaveházi és kaszinói élet. Megkezdődnek a hangversenyek. Sürgés, forgas a társadalmi életben jelzi az őszi szegen kezdetét és a nyár haldoklását.

E helyen nem a társadalmi élet eme külsőseiről akarunk egy-mást elmondani. Ez a hírvolat krónikásainak munkája. E helyen csak annyiban érdekel bennünket az őszi szegen kezdete, hogy most már nagyon aktuális visszapiantani az év elmúlt időszakára. A munka idejére a tavaszi és a nyári alkotásokra. Város fejlődési és gazdasági szempontból ez a két időpont a munkaidőek.

Nem szeretjük a felesleges jeremiádozatot. De azért jogosnak tartjuk azoknak véleményét, akik nálunk a munka idejét a pangásos időnek nevezik. Nézzünk csak körül...

Az elmúlt év sem hozta városunknak a régóta várt fellendülést. Nem történt oly figyelemre méltó mozgalom, mely alkalmas volna a város haladásának kátyuba rekedt szerkezt előbbre vinni.

Az építőipar, mely egészségesebb viszonyok, észszerű városfejlesztés mellett a város haladásának fokmérője, az idén is pangott. A kiadott építési engedélyek alig érdemelnek a maguk kicsinyiségben említést. Nem fejlődtek szép utcasorok, hatalmas városrészek. Nem épültek nagyobb középületek, közműzmények. A kanizsai építő-mesterek koldusbotra jutának, ha Nagykanizsa város közönségének építkezéseiből kellene megélniök. A város

csak egy építőipari munkát végeztetett évről-évre. A klinker utak javítását. Erről is bizonyították már a szakértők, hogy az — kibóbt pénz.

Nem volt építőipari fellendülés. Aki ismeri eme ipar természetét, az tudja, mit jelent ez. Számítalan iparág megerőz ennek pangását. Építőmunkás, ács, cserepes, lakatos, asztalos, üveges, szobafestő, kályhás, téglagyáros, építő diszmunkaarus es még sok ipari és kereskedelmi ág mind érzi, nyögi az építőipar válságát. Az iparágak munkásai szegényebb viszonyok közé jutnak. Megszoritják kiadásukat Ezek a szegénységi jelek mint szerves egész, végigfutják a város legkisebb közgazdasági szervét is.

Evék óta tart már ez. Az ipari munkások sokan nagyobb városba, legtöbbsnyire a fővárosba mennek. Sokan beszüntetik kisipari műhelyüket és valamely gyárban keresik meg kenyerüket. Mikor a nagykanizsai cipőgyár megalakult, csak úgy tudótak oda biztos kenyérért az elszegényedett cipész-mesterek.

Az ipari haldoklás átragad a Kereskedelemlre is. Cégek cégek után változnak. A nagy régi kereskedelmi hazak néhány nagyobb vagyonos ház kivételével lassankint eltűnnek a piacról Elszegényednek.

Uj gyári vállalatok, kivéve a cipőgyárt, nem alakultak. Sok ipari munkás és nap-szamos tétlenül jár a városban. Nem talál munkát. Az őszi és teli hónapokban a város mezőgazdasági munkásai ezután is munka nélkül fognak állni. Nem történt semmi, ami a helyzet javítását kilitásba helyezné.

E viszonyokat más dolgok is súlyosbít-

ják. A társadalom gazdag rétegeiben is még mindig egészségtelenek a viszonyok. A gazdag közönség nem itthon szerzi be szükségleteit. Nem találják, vagy jobban mondva, nem akarják megtalálni itthon háztartásuk szükségletét. Nem elegendnek meg a diszműru üzletek szalon díszveivel és a mindennapi élethez szükséges dolgaira. A mi közönségünknek nem elég finom az itteni uri és női divattermek izlése, az ipari műhelyek cikkei, a fűszer és esemege kereskedők élelmi szereit és inyenc eledeleit. Nagyon sokan vannak még, akik a fővárosból és Bécsből hoztatnak és készíttetnek ilyeneket. Mindez pedig azért, mert nincs meg a társadalom gazdag rétegeiben a lakóhely szeretet. Nem látják b., hogy nem elég az, ha az esti és déli korzó élénkösget emelik és ha nem vonják ki magukat a társas életről...

Egészségtelen áramlat van a társadalom minden részében. Az egyik részen a szegénység, a másik részen pedig a lakóhely szeretet hiánya oka ennek.

A bajok orvoslásáról már sok esett. A „Zalai Közlöny" egyik vezércikkében nagyon helyesen rámutatott a kibontakozás útjára a „Ceci" aláírású cikkíró. Ő a város fejlődését, a fellendülést a gyáralapításban véli nagyon helyesen megtalálni. Ennek megoldása is a vezetésre hárulnik.

Annak is megkell már előbb-utóbb szűnni, hogy vagyonos osztályunk idegenben vásárol. Elégedjünk meg azzal, amit otthonunkban kapunk. Városunk kereskedői bevasárlásukban ma már lépést tartanak az izzó fejlődésével, a divattal. Nem kell idegenben vásárolni. Megkapjuk szükségleteinket itthon is.

TÁRCA.

Tengerparti képek.

(A kis Giuseppe-féle)

írta MÜLLER MÓR.

A Santa Marianna kápolna apró harangoeskája misére szólította a jámbor hívőket. Láthatatlan angyalok kapták szárnyaikra a gyenge harangszót s repültek vele messzire le egészen a kék tenger partjáig, ahol a citta günde a nagy város terül el.

Vagy talán nem is harangzót a kápolnában, nem is hozták apró angyalok szárnyaikon a hangot, csupán a kis Giuseppének tetszett úgy. Ott járkált a nagy kikötőben, lököstök szegényekéi jobbról is, balról is, bántotta a nagy zúzavarr s már-már sirni kezdett, mikor fölülöz jutott a Santa Marianna kápolna harangszója. Szépen félrallt az útból, levette a kalapját s elimádkozta a roggeli imáját. Hanem mire odalért „a la mia mamma, o tutti i miei", nem tudta tovább kitartani, egyszerre csak nedves lett a szeme s hullott a legferőbb fűi könyö.

Ahogy kiserita magát, megtörölte a szemeit s utána nézett, rendben van-e mindene. Először is a pénzt elvasta meg. Még egy arany is volt közte, a mit a nagyapitól kapott, de amit sobasem szabad föl váltani s csak arra jó, hogy legyen mihez takarítani a többi. A felső zsebeben papíra takaró volt az ajánló levele a signor Capitanóhoz. A tanító ur írta, aki jól ismeri a signor Capitanót s ajánlja a kis

Giuseppet. Azt is megnézi, hogy rendben van-e aztán megindult keresni a hajót, alová a levél szól.

Válakit meg kellene kérdezni? De kit? Nincs itt senki, aki ráerne ilyen apró embereknek magyarázatni, hogy merre menjen, sietős útja van itt mindenkinek.

Hogy is hívják csak a hajót? Arabella la nera. Nini hiszen epen előtte áll fölment a hajóra, odaállt a kapitány elé s szépen, bátran megmondotta, mi járaban van. S mindjárt megtörtént az acceptálás is. A kis Giuseppe levette az önnepelő ruháját s rávette az új kék munkiszarját. Aztán az egyik matróz levezette a nagy gépházba s egy lapátot nyomott a kezébe, hogy valahányszor tele van a kazán aji hamuval, takarítsa el onnan.

§ Multak a kis Giuseppe első napjai. A nagy gépek zümzömögtek folyton s a zümzömésből kihallatszott az ismerősök hangja. Az a vastag hung az apja hangja, amint odaállt a halászlégyekeknek, hogy huztatják a halót. Az a vékony az meg az anyja hangja, aki a vizitünderokről mesél neki. Olykor egy-egy síró hangot is hall, az meg a Giulía citta, az ő spozánája, a mennyaszóányának a hangja. Két este-ndje hogy öszzekedtek őket a szóra mindennap együtt játszóttak s együtt mentek misére.

Egyszer aztán hallotta, hogy a hajó már berakott mindent s a jövő hét elején megindulnak. Messze mennek, nagyon messze, olyan országba, amiről talán még a tanító ur sem tud mesélni.

S aztán új élvezetet talált a kis Giuseppe. Volt a gépházban egy kerék tenyérnyi nagyságu üveg-

ablak s ha azon kinézett messze, nem látott mást, mint a végtelen tengert. Ahogy a hajó megindult, nem kellett neki olyan gyakran hamut lapátolni s kedve szerint nézegethetett ki az üvegablakon. Ott bujkáltak előtte a vizitünderok amikről az anyja mesélt neki, mert vizitünderok még mindig vannak, de most már nem jönnek ki a partra, csupán a jó emberekkel mutogatják magukat.

Amikor már olyan messze voltak a citta grande-től, a nagy városról, hogy még egy hajórábot sem lehetett látni, elszorult a kis Giuseppe szíve. Eszébe jutott a Santa Marianna harangja, amit már olyan régen nem hallott. Háiba hallotta most már az apja hangját, háiba az anyját vagy carra Giulíáját, még a tünderok sem érdekeltek. Ő a haragot akarja hallani.

S aztán következett a szomorú finiss.

A kapitány is észrevette, hogy a kis Giuseppe mindig hányaványb lesz. Nem való tengerre, volt a véleménye s átadta a legelső bárkának, amely visszatért ment. Akkor már nagyon beteg volt. A haragot akarta hallani.

Harmadnap beúrt a bárka a grande cittába de a kis Giuseppe már nem hallotta a harangszót.

Vettek neki egy apró koporsót, feketébe öltöztették a carra Giulíát, a jó emberek kikísérték a temetőbe. Sirt, könyezett mindenki, csak azok a bohó csengő harangszók kísérték vidáman a szegény Giuseppet az örök phenőre.

Különböen a téren is érezzük társas életünk elszigeteltségét. Nincsenek a téren vezetők, kik példával járnának elől, kik pártjára állva a helyi iparnak és kereskedelemnek, lelkesítik őket ennek felkarolására. Mert a városfejlődésben gazdasági szempontból szükség van minden nagykanizsai polgár támogatására.

ROVÁS.

Sokat írtak a napilapok egy iparos munkás kitüntetéséről. Kitüntettek egy munkást, mert 24 éve szolgált egy mestert. Meg is érdemli. Öregjeink ugyan azt mesélik, hogy régebben nem volt az ilyen meglegő, de a mai korban ritkaság ez, mint a fehér holló. Ki tudná megmondani ennek okát? A mesterek, segédek, vagy a viszonyok változása idézte-e elő az ilyen esetek nem felelőtlenségét, erre sem lehet teljesen kielégítő leletet adni. Egy azonban bizonyos. A mai ipari viszonyok közt határozottan kitüntetéset érdemelnek ezek a régi, egy helyen szolgáló ipari munkások. A Keszler-féle ipari munkásokat manapság már lámpával kell keresnünk.

Nincs ország, ahol a haszár játékot annyira ütik, mint nálunk. A jó isten tudja, hogy hányféle játék van, amelyek mind arra vannak hivatva, hogy a kártyás emberek zsebéből a pénzt kivessék — mind taláink művelőre nálunk. Vagy van nálunk kedélyes bál, estély egyéb mulatság is, amelynek nem az volna a vége, hogy a kompánia leül egy kis parázs forlirre? — Dehogy van! Nézzünk végig a kávéházak játéktérmeiben, de csak egy civilben, mert a rendőri uniformis esetleg eljellestethető a bank adókat, vagy a „vezetőket,” s azt fogjuk látni, hogy ez a játékszenvedély annyira rabjává teszi az intelligenciához tartozó embereket is, hogy notorius, professzionális kártyajátékosok lennének játszani „nyilvános” helyen, természetesen csak akkor, hogyha a függönyök a „nyilvánosság” kellőg eltakarják, s olyanokkal ölnék le a zóld asztalhoz, akikkel az utcán kezdek nem fogóknak. Magam is megjelenek néha ezekben a kártya-szobákban, nem azért, hogy játszam, mert ehhez se kedvem, se időm, se pénzem nincs, hanem azért, hogy a kártyázó alakokat tanulmányozzam. Az alatt a rövid idő alatt, míg ott vagyok, száznak látok a zóld asztalon röpködni. — Hát olyan gazdagok ezek az emberek, hogy a száznak csak úgy dobálhatják estéről-estére? Dehogy! Hisz ismerem mind, valamennyi rá van utalva arra a néhány koronányi napi nyereségre, amit az üzlete, a foglalkozása juttat neki. Akkor, amikor pénzt vesz magához, hogy azt a zóld asztalon elpocsékolja, akkor az üzletén vagy éret, akkor gyöngyöt azt a törzset, amely hivatva volna őt egész életén át eltartani! Azok, akik rendes látogatást is ilyen kártya-kompanyáknak, az idők folyamán anyagilag és erkölcsileg tönkre téve, vagy öngyilkosokká lettek, vagy a büntető-törvényesnek tárgyaló termeiben a vádlottak padján láttuk őket, vagy pedig csak anyagilag jutottak tönkre, s erkölcsileg nem ezek ma nyomorognak és küzdőbe, veszőbe, alig tudják megkeresni a mindennapi kenyeret. És akkor, amikor tudom, hogy ezeknek az embereknek jövője ily szomorú, akkor, amikor tudom, hogy a vált nyereség helyett csak anyagi és erkölcsi tönk várakozik rajuk, — akkor én ezeket az embereket nem tudom sajnálni mégsem, hogyha notorius játékosok kezébe esnek. Mert ezek az emberek az a fölletti szándékú ölnék le a játéksztal mellé, hogy másokat tegyenek tönkre. Ők talán becsületesebbek, de ellenfeleiket kevése becsülik. Párba, amelynek sok, sok erkölteselése közli a legkihívóbb az, hogy nem egyforma fegyverekkel küzdenek a játékosok, az egyiknek „közgyűssége,” a másinak „kártya ismerete,” a harmadiknak ravasszága áll szemben a kiszemelt áldozatok becsületle, de egyáltalán ostoba hiszékenységével.

A rendőrség szigorúan kezd eljárni a közrend-szében. Olyan intézkedéseket léptetnek életbe, olyan vizsgálatakat indítanak meg, melyekre ugyan már rég szükség volt, de ami eddig mégis el volt hanyagolva. Most azonban megindul a tisztítás nagy munkája. Helyes. Nagyon szeretnék, ha az utolsó két heti működés nem volna csak számlaláng és erősen tovább vezetnék az akciókat a közrendészet érdekében. Mert erre nagy szükségünk van.

— A zalamegyei szövetséget ellenséges vásár-palán délután négyfelét tartott. A négyfelésen Zichy Jenő gróf, Zichy Aladár gróf, Hentaller Lajos, Huszka István, Stümei Vilmos, Bathányi József orsz. képviselő és a vármegye színe-ja vett részt. Az érkező kocsisloket Csáktornyan lovasháziórn nyarta s hosszú kocsissal kísérte őket végig a városban, amelynek házi lobogókkal s virággal való felidiszítva. Zakál Henrik elnök nyitotta meg a négyfelést, utána Zichy Jenő gróf, majd Zichy Aladár. Hentaller és Stümei beszéltek. Tamás János megeskette a választókat, hogy a nemzeti küzdelemben kitartanak s ezután eldögáták a határozati javaslatot. Este 500 terítők bankett volt, amelyen számos felköszöntővel önpeltek a vendég képviselőket.

Nagykanizsán szokatlanul nagy közönség várta a pályaudvaron a képviselőket víró vonatot. A vármegyei szövetséget ellenséget intéző-bizottsága rendezte itt a fogadtatást, mely lelkes és nagyarányú volt. Déli tizenöt órákor érkezett be a gyorsvonat, de már tizenegy óra után nagy embertömeg lepte el a pályaudvar peronját. Közel kétezer ember volt jelen a fogadtatáson. Képviselő volt a társadalom minden rétege. A megyei szövetséget ellenséget tagjai közül jelen voltak: Hosnyák Géza, Dervarits Imre, Dervarits Ákos, Thassy Imre, Haáry Dező, Szentimihályi Dező. Ott láttuk még Mikóss Géza kir. táblalibrót, Sebestény Lajos, a nagykanizsai néppárt elnökét és még több előkelőket. — Az érkezőket Nedecy Jenő, a megyei szövetséget ellenséget ősz elnöké üdvözölte. — Az üdvözölő beszédre Zichy Jenő gróf válaszolt. — A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör dalárdájának több tagja, mintegy 25-en üdvözölő dalt és a Himnusz énekeltek. Zichy Jenő gróf köszöntö meg a dalárdá működését Görtler Ferenc karnagynak.

— Képviselői beszámoló. Darányi Igác országgyűlési képviselő szeptember hó 3-án Tapolcára érkezik s ez alkalommal megtartja beszámoló beszédét.

Orvosok ügye közügy.

(Egy orvos az orvosokról.)

Az „Egyetértés” rendkívül figyelmelem méltó cikket közölt minap dr. B o d n á r Sándor megyei főorvos tollából. A cikk azt a kérdést fejtegeti, hogy minő a viszony ma az orvos és a társadalom között s ígél, hogy mi módon illeszkedik be az orvos a társadalomba? Vajjon a mostani állapot előnyös-e vagy sem a közegészségügyre?

A kérdés fontossága, mondja az érdekes cikk írója, azonnal kiviláglik, mihezely rámutatok az orvosi főfoglalkozásnak, a gyógyításnak egyik fázisára, a konzultácásra, vagy olyan esetekre, midőn valamely beteg orvost váltottat.

Általános a panasz, hogy ha valakit azzal szót a végzet, hogy betegségekben több orvos tanácsát kénytelen kikérni, hát tiz eset közül kilenceszer bekövetkezik az, hogy ahány orvost megkérdés, annyi fele a diagnózis és ha egy beteg felett több orvos tanácskozik, bizonyosra vehető, hogy ezek egymás közt összevesznek. Előg gyakran előfordul az is, hogy egyik orvos a másira rálicíál, amit a közönség siet kibaszni... sokszor saját kárára.

Az olyan orvos épen, aki kijelentse, hogy az az orvos, aki a betegét ő előtte gyógykezelte, helyesen és jól járt el — ritka, mint a fehér holló. Ha egyéb nem, hát egy arcinfarctus, egy vállelönás, de valaminek lenni kell, amiről beteg és környezete megtudja azt, hogy ő a kollégáját számrának tartja.

— En — így szól a hangzatos kijelentés —

nagya becsülöm a kollégát, nekem jóbarátom is, de már ebben az esetben nem lehetek veio egy nézetem!

Nem gondolják meg, hogy ez a nyilatkozat kölcsönbe megy.

A közönség pedig, miután a doktorok egymást leszámazzák, nem tesz kivételt és mindenket el-ítéli. Hogy enyhén fejezzem ki, magamat.

Hiszen, ha ez az állapot magánosokat érintene csak, ha nem fogna össze olyan igen szoros a közegészségi szolgálat ellátásával, nem érdemelne egy szót sem; utóvégre az, hogy egy országnak milliókra menő lakosságából egy pár ezer egyén egészségét s igen gyakran életét függ, zsová kell tenni mindent, ami ezt a működést befolyásolja s ha ez a befolyás épen káros, akkor erélyes kritikát kell a felett gyakorolni a közügy érdekében. A gúncsolódást azonban nem szabad általánosítani, mert a nagy többsége az orvosoknak méltatlanul sujtának.

Az orvos azonban már beszámítás alá esik, mint más közönséges ember és mert az ő jó, vagy rossz működésétől sok ember jóléte, egészsége s igen gyakran élete függ, zsová kell tenni mindent, ami ezt a működést befolyásolja s ha ez a befolyás épen káros, akkor erélyes kritikát kell a felett gyakorolni a közügy érdekében. A gúncsolódást azonban nem szabad általánosítani, mert a nagy többsége az orvosoknak méltatlanul sujtának.

Nagy baja az orvosi foglalkozásnak, hogy az orvosok annyira önmagukra hagyatva és az egymással való érintkezésben gátolva vannak.

Amily bizonyos az, hogy bármily ügy munkásainak egyetértése nagyobb haszonnal jár, ugy az ügyre, valamint a munkásra, mint az egyenletlenkedés és a visszavonás, éppen olyan költségvetésben hatatlan az is, hogy az orvosok közötti viszálykodás áldástalan a közegészségügyre és káros magukra az orvosokra.

Ha az orvosok egymással egyetértve, egymást becsulni járnának el nemes hivatásunkban, ha minden orvos nem lealázni törekednék kollégáit, hanem emelni, akkor a közegészségi szolgálati is jobban lenne ellátva és az orvosok ügye is jobb karban volna! Az orvosi állás felmentettség arra a magaslatra, ahonnan az orvosoknak becsmerelő viselkedése rántotta le.

Nem lehetetlen, hogy lesznek többen, talán sokan, akik követ dobnak réám, amiért ilyen nyíltan kimondom a szót, de arról nem lehetek, az nem állíthat meg működésemben; meggyőződésem az, hogy nem maradok magam ezen a téren és a jövő nemzedék hálas lesz irántunk.

Az emelkedés módzatai között, mellyel valaki a magasba jutni akar, van egy különösen, amely elég gyakorlati, pedig a legesunyább és a legártalmasabb és az ez midőn valaki nem igazi érdemei alapján kíván kitűnni, hanem a hasonló foglalkozásnak leszólasával, becsmeréssel.

Az az áldástalan állapot, hogy minden orvos többséget tartja magát, mint a másikat s még ez csak hagyján, de a legtöbb esetben orvostársát kevesebbnek, sokkal kevesebbnek tartja, mint magát.

Hiszen nem is kívánom én azt, sok volna, hogy az orvos annyira legyőzze önmagát, hogy orvostársát nyíltan többséget ismerje el magánál, csak tegyen meg annyit, hogy önmagához hasonlónak tekintse s viselkedésében is ilyennek tüntesse fel.

Sokan és régóta érezték azt, hogy az orvosok között felmerülő versengések ártanak az ügynek és ártanak az orvosoknak, belátták azt, hogy valami módon korlátot kell szabni a tapasztalt rendtelenségeknek és az elvesztett orvosi tekintélyt vissza kell szerzeni.

Az orvosok egyesülése van hivatva arra, hogy a visszafeléket megszüntesse a tulkapásokat, az egymás ellen elkövetett vétéseket megtorolja és egyáltalán lehetővé tegye azt, hogy az orvos úgy illeszkedjék be a társadalomba, hogy abból ennek is, meg az orvosnak is haszna legyen.

Az orvosegyeteket erkölcsi alapon állanak és a fentjelzett célokban kívül még is feladatuk, hogy az orvosi statust szerzőes egészszé formálva és mint ilyet ösztartva, eszközöljék, hogy az orvosok csak numeráljanak, hanem ponderáljanak.

Feladatuk az orvosi egyleteknek az is — és pedig nem a legutolsó — hogy lehetővé tegyék azt, hogy a vidéki orvos ismeretét gazdagítsa, tudását örögtise.

Mindenestre kívánatos, sőt szükséges, hogy az egyletek módot nyújtsanak arra is, hogy az orvosok egymást jobban megismerve, egymást tiszteljék és becseljék.

SZEZONKÉPEK.

September elején.

(G. A.) Mikor az első hideg esős napon csak ablakaink üvegjén át szemléljük a külvilágot és a sivatós északi szélről szétporlasztott esőcseppek vegteleneleg tűnő hullását, — valami különös borzongást érzünk magunkban végfűgütni. Mikor látjuk, hogy a kávéház ponyvasátorának esti vendégei mindinkább gyűrtenek és a néhány, aki megmaradt állhatatosan, csak meleg öszikabátban ülni körül a forró feketét — ekkor is valami különöset érzünk. S amikor a hanyatló nap már delután hat órákor elvonja tőlünk sugarait, beáll a hűvös alkony és hét órákor az esti szürkületben már az esti imára szóval harangszót halljuk, ekkor is, mindannyiszor érezzük, hogy a forró nap sugaras nyár végső pillanatait éli és borzasztó gyorsasággal közeledik — az ősz.

A kalendárium még nem jelzi ugyan, de mi látjuk, érezzük, a szitáló esőből, a felöltős járó-kelőköről, a korán lehanyatló napról.

Az esztendő egyik legszebb hónapjának tartják szeptember hónapot. Nagyon sokban igazuk van ezek nek. Nekem is rendkívül tetszik. Csak rövid nappalaitól, esős-borús napjaitól idegenkedek. A nyár 18 órással mintha az örökletet jelentenék, az idő gyors működésére, az őrökkel feltemetkezésére emlékeztető rövid őszi napokkal szemben. Egyebekben a legkellemebb hónapok közé tartozik Szent Mihály hava. A természet e hónapban őrüti ki gyümölcsös kertjét. Bőség-szarujából élénk önti a legizetesebb gyümölcsös ket, a kékes-hamvas szilvát, az édes nedvű duzzadó körteit, kicsattanó pirosságú almát és a hatalmas fűrtű mezés-édes szőlőt. Az emberek valóságos gyümölcs-kerület tartanak. Egész bőséggel át nem fogynak ki a gyümölcs-évesből. E hónapban még a szegényebb sorsúak is kivészik részüket bőven a természet emez adományából, hisz' nekik' pár hónap múlva egy sem lehet már ezeket élvezni. A rügyfakasztó tavasz, az őrlelő nyárnak méltó befejezése a dugszagú szeptember. Tellus anyának éléskamrája.

Nemcsak a természet pompázik e hónapban. Felpezsdül az egész társadalmi élet. Megélednek a város utcái, teljesszámu a lakosság. Megjönnek a diákok is. Igen a diákok, frissen, duzzadó erőben és jókedvűen, de mégis némi sajnálattal jönnek a városba. A vakáció befejeződött, megkezdődnek a beiratások. Egy osztályal magasabb lesz a tekintély. A kis ovidista pala-táblát szorongat a bőna alatt. Az elemista a latin könyvet hordozgatja az utcán. A VIII. osztályos gimnazista pedig átveszi az öregdiákok vezető szerepét és folyton a maturáról beszélget. A diákságnak tán a legkellemesebb napjai szeptember első öt napja. E napokon is tán a legkedvesebb foglalkozása a könyv-vásár. Minden diák egy önálló antiquárius lesz. Elad és vesz ódon könyveket. Még nyereséget is hoz nemélik. A tavalyi féláron vett könyveit továbbadja ugyancsak félárért, de ha lehet, még „kiszórol” felül-fizetésnek egy kremetést, vagy egy indinert.

Elmulik ez is azután. Megkezdődik a tanulás munkáije egy újabb nyári vakáció reményében.

Az idő mindjobban őszre hajlik. Az esősépek gyakoribbak lesznek. Eljönnek a szürke őszi napok, álmossan nyomasztóan. Elmulik a zúrt és a természet pihenési tér. Az emberek közt pedig folyik a lázas munka a kenyérrért, a megélhetésért.

HIREK.

A huselárúsitásról.

(v. h.) A főkapitánynak egy rendelete lerántotta a leplet azokról az üzemekről, miket a közönség némely megszáros részéről a gyatra minőségű huseladásánál elszenved Amily üdvös és hasznos az, hogy néha a rendőrség rápírt az ilyen eljárásra, ép oly szükséges azonban az is, hogy a silányabb minőségű hus eladását a rendőrség szabályozza és nemcsak a tinóhus eladását. Ha áll az, hogy a marhavágást és a hus eldarabolást a rendőrség már ott a vágóhídon közegeivel ellenőrizteti, akkor a rendőrségre hármlnak az a kötelesség is, hogy a huseladást is ellenőrizze.

A hus minősíteni kell már ott a vágóhídon az ellenőrző állatorvosnak a vágóhídi biztossal együttesen.

Silányabb minőségű főleg az olyan hus, mely vén marhától vagy Kneipp marhától származik. A silányminőségű husokhoz tartozik az olyan borjúk hús is, melyek nem háromhetesek. Természetesen a tódobétt állatok húsát egyáltalán nem szabad elárúsítani, valamint a parazitákban szennvedő állatok húsát sem. Hogy a hentesek milyen húst dolgoznak fel, arról nincs tudomásunk.

Tekintve a husnak, mint tápszernak nagy fontosságát, nem eléggé utalhatunk arra, hogy milyen fontos az állatok és a huselárúsítás közegészségügyi ellenőrzése. A főkapitány rendeletét csak helyeselheti a közönség. Azonban még egy körülményre hívjuk fel a rendőrség figyelmét.

Észrevettük-e már, hogyan szállítják a húst a vágóhidról a megszárosok? A borjúk és állatrészek szegen lógnak a saroglya két oldalán, a megszáros a legtöbb esetben a husdarabokra ráül. Pedig a húst csakis tiszta lepedőkre takarva szabadna szállítani. A hús a kocsiról pedig csak olyan egyének szabad leemelni, aki vaszonbluzt (mosható) kord.

Ezek a dolgok apróságoknak látszanak, de közegészségügyi szempontból nagyon fontosak. Azért szükségesnek tartottuk a jobb higiénia érdekében azokat az intézkedéseket megemlíteni, melyek más városokban régóta érvényben vannak.

A daltársakhoz.

— Felhívás. —

Városunk polgármestere, Veesey Zsigmond ur, a múlt évben Pécssett megtartott dunántúli dalosszövetség ünnepélyen kelkes szavakkal hívta meg Nagykanizsa városát a szövetségi, hogy követezzék ünnepélyét és versenyt ezen város falai között tartsa meg. A szövetségi közgyűlés ezen meghívást elfogadta, kijelentette, hogy jövő évben Nagykanizsán tartogya.

Ezeket előrebocsátva első sorban azon régi dalosokhoz fordulunk, akik már tagjai voltak egyesületünknek és igaz dalszerzőkkel kérjük őket, térjenek vissza körünkbe, ahol őket tárt karokkal fogjuk fogadni. Felejték a régiüket és gondoljanak ama magasztos, nagy kultur missiót teljesítő célra, amely a jövő évi verseny rendezése által első sorban is Nagykanizsa város dalosaira hárul. Szűnjön meg az ellentét és nézeteltérés, amely eddig városunk minden rétegében oly mély gyökeret vert, hanem mindannyiunk mi dalosok, hogy a magyar nemzeti dal iránti határtalan szeretetünk egygye tudja forrasztani, — a szíveket, lelkeket egyárrát.

Szíves örömmel látunk másodsorban zászlónk alá sorakozni városunk mindháma zenekedvelő és euekelni tudó egyénit, akik mindaddig egyesületünk tagjai nem voltak.

Miután a dalárda reudas próbái

— hélfón, e hó 4-én kezdődnek —

tisztelettel felkérjük mindazokat, akik a dalárda

visszalépni vagy belépni óhajtanak, hogy ebből számdéukat a dalárda nagykarnánál, Böhm Emil urnak minél előbb bejelenteni sziveskedjenek.

Hisszük és reméljük, hogy a régi bajtársak csapatában egy sem lesz, ki ne sietne, midőn ezen hívó szózat kíséretében a magyar dal zászlaját ismét kibontjuk, hogy azt újabb harcokba vive dicsőbbé, magunkat pedig nemesebbé tegyük.

Daltársi üdvözléssel

Nagykanizsán, 1905. szept. 1-én.

Az irodalmi és művészeti Kör dalárdaájának vezetősége.

Emlékeztető-naptár.

Szept. 3. A Dunántúli dalosszövetség közgyűlése Nagykanizsán.
 „ 4. A megyei állandó választmány gyűlése.
 „ 10. A szociál demokráta párt népgyűlése Nagykanizsán.
 „ 28. A zalavármegyei jegyzők egyetemes ülés-ügylése Zalacszerényen.

— Személyi hírek. Gelsei és beliszei Guttmann Vilmos báró esztörtökön Nagykanizsán tartózkodott. Meg ugyanaznap visszatartozt a fővárosba. Hiemesek Frigyes, az Osztrák Magyar Bank nagykanizsai fiókjának főnöke ma szombaton delután három heti szabadságra Berlinbe utazott.

— A hivatalos lapból. A közoktatásiügyi miniszter Mantuano Mária nagykanizsai elemi iskolai állandó helyettes tanítónő rendes tanítónővé kinevezte.

— Az Irodalmi és Művészeti Kör igazgatótanácsa esztörtökön tartott üléséből kifolyólag a saját utján felhívja a kör tagjait, hogy a Dunántúli Dalosszövetség holnap, vasárnap deléllött 11 órákor a városban nagyteremben tartandó közgyűlésén minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek.

— Halálözlet. Dr. Lovassy Sándor a kezethelyi gazdasági tanintézet tanárának neje, szül. Vaszky Gizella 45 éves korában Kesthelyen meghalt. Nagy részvétel temették.

— A napfogatózás. A szerdai napfogatózásnak sok nézője volt Nagykanizsán. Ez olyan látványosság, melynek kezdő-díjat se kell fizetni. Delután fél kettő felé kezdődött a fogatózás. Körülbelül fél négyig volt látható. A fogatózás nálunk Magyarországon részleges volt. A felhők udvariasan félretolultak a nap elől és így mi sem zavarta a fogatózás szemléletét. Nálunk is mindenféle bekorozott üveggel fellegyerkező jártak az emberek és vizsgálták — a napot.

— A kaposvári iparművészeti kiállításról a következő tudósítást kaptuk: Vasárnap megnyílt iparművészeti kiállításunk három főcsoportra van felosztva. Első csoport a népművészeti osztály. Ezen osztályban vannak kiállítva a Somogy megyei köznépi által előállított és a kiállításra összegyűjtött művészeti termékek. Ezen csoportból kitűnik továbbá az is, hogy kiként haladt népművészet a népművészeti iránti fejlődése időről-időre. — A második csoportba a somogy megyei és közűk a kaposvári/ iparosok és díltelők által előállított iparművészeti-cikkeket helyeztettek el. Ezen csoport egész világosan hirdeti a világnak, hogy a magyar iparművészet, bármikor és bármelyik nemzetet felveheti a versenyt, mind izlés, mind elismerés és állandóság tekintetéből. — A harmadik csoport a retrospektív osztály. Ezen osztályban kiállított tárgyak régi díszességükkel juttatták eszünkbe. A vármegyei főúrának családai ereklyéit képezik ezek, melyek csak a szent elől drékekben, a kiállításra átengedve, kik ezzel akarták megmutatni, miszerint szívesen csatlakoznak, szívesen fognak kezét az iparos- és földműves-osztály munkáitól kérges kezű tagjaival, akkor, amidőn a hazai boldogsága, a magyar munka-osztály díszességének kimutatásáról van szó.

— Anyakönyvi statisztika. Nagykanizsán az elmúlt augusztus hónapban született összesen 71 gyermek, kik közül törvényes 30 fiú és 30 leány, házasságon kívüli 5 fiú és 4 leány, 1 fiú- és 1 leány-gyermekek pedig halva születtek. — Elhunytak száma 62 volt, kik közül 36 a fiú- és 26 a nőnemhez tartozott. Házasságkötés céljából 10 pár jelentkezett. Házasságok kötött 18 pár. Vegyes házasság — izraeliti és keresztény — 2 esetben jött létre. Természetes szaporodás 9 lélek.

— Hofrichter Emma k. a kiváló hegedűművésznök szünetéről hazajővén, folytatja a hegedűtanítást.

— A husárok és a hatóság. A huszárgalok ügyében a város tanács diadórészen intézkedett. Átirában értesítette a rendőrséget, hogy a városi kerületi orvos és a városi állatorvosral együtt hetenkint legalább is egyszer tartanak huszárgalokat a piaci árusoknál. Az egyes vizsgálatokról a hó végén jelentés teendő a polgármesternél. Ez az intézkedés valóban nagyon dicséretes. Kérjük azonban az illetékes hatóságot, terjesse ki a vizsgálatot a bolti husárusokra is.

— Öngyilkosság vagy baleset? Vasárnap reggel a somogyestmiki határban a Nagykanizsa—Mura-keresztúr közötti vasútvonalon, a 61. számú őrháznál halva találtak Andri Márton 20 éves lakosságát, aki a nagykanizsai Merkur tengelygyárban volt alkalmazva. A sérülésekből következtetni lehetett, hogy Andri a vonat gézolta el. Hogy miképpen került Andri a vonatra érintkezésbe, öngyilkossági szándéka-e avagy véletlenből-e, a vizsgálat fogja megállapítani.

— Új utasítás a tanfelügyelők részére. Úgy terjedelménél, mint tartalmánál fogva figyelemreméltó füzet került ki sajtó alól, amely Lukács György vallás- és közoktatásügyi miniszter ismeretes nyelvrendeletét tartalmazza, részletes, kétszázötvenkét szakaszra terjedő utasítást foglalva magában a királyi tanfelügyelők részére, a népoktatási irány végrehajtása gyűjében. Az új utasítás, amely az idén szeptember elsején lépett életbe, egyszerűíti a tanfelügyelők irodai munkáját s fölmenti őket számos közigazgatási teendő alól, hogy annál több időt és figyelmet fordíthassanak az iskoláztatás céljaira. A miniszter új rendelkezése a tanfelügyelők örmérszolgálatát, mert az adminisztráció nyugtétól megszabadulva, jövőben többször foglalkozhatnak hivatásukkal; a pedagógiával. Az új utasítás előnyöse szolgát az iskolának is, továbbá nemcsak azt célozza, hogy a tankerületben az állami felügyelet hatékonyabb és egységesebb legyen, de azt is, hogy egyszerűsítse a tanügyi igazgatást és a hatóságoknak a tanfelügyelőköz való viszonyát is szabályozza.

— Egy népgyűlés megzavarása. Szinte hihetetlen dologról ír egyik nagykanizsai napilap. Lap-társunk szerint felgyújtották a Csáktornyai népgyűlés ideje alatt egy házat, hogy ezzel a népgyűlést megzavarják. Tervük nem sikerült. Az úgy kitűdöttől és a vizsgálat folyik. A „Nagykanizsai Friss Ujság” ezt írja az érdekes esetről:

Vasárnap délután 1/4 óra körül tüzet jeleztek Csáktornya. A népgyűlésre menők közül többen a vész színhelyére siettek, de azért a népgyűlés meg-tartható volt. A tűz a közeli szászok közegében volt, ahol Bublik István pártja gyűlt ki. A tűz átharapód-zott a lakóházra is és mire a Csáktornyai név falu-beliek megérkeztek, két ház a melléképületekkel együtt porrá égett. A szobában aludt Bublik 4 éves Mária nevű lánykja, aki bent égett. Ejjel 12 óra körül a Csáktornyai rendőrség a Gerstmann kávéházban leartóztatja Tierbacher Károly, Bogner Károly és Ágnes Artur varasdi fiatalembereket, mert sértő módon tüntettek a magyarra, a magyar háza ellen. Vallás-társuk olyan szavakat ejtettek el, melyek azon gyannu-kanak adtak alapot, hogy a szászok tiszteletben is közre működtek. A gyannu az, hogy azért jötték oly nagy tömegben Vasárról, hogy a népgyűlést szétrobbant-sák. Látván azonban azt a lelkes, nagy tömeget, nem mertek nyíltan fellépni, hanem ilyen alattomos módon történő ellenük. Felgyújtottak egy házat, hogy a népgyűlést kárteljesse a polgárság otthagya a népgyűlést és oltáshoz lát. Ezt a célt csak részben érték el. A népgyűlést megtartották, bárha sokan a tűzhöz siettek. A vizsgálat a legnagyobb erővel folyik.

— Az adóhivatal köréből. A nagykanizsai adóhivatal közhírré teszi, hogy szeptember hónapban is köznapok reggeli 7 óratól délutáni 1 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig d. u. 9 óratól 11 óráig tartanak a hivatalos órák.

— A nagykanizsai kath. főgimnáziumban az iskolai beiratások már megkezdődtek. Tegnep és ma d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig folytak a beiratások. Ugyanebben az időben történik hétfőn az utolsó napon is a beiratás.

— Megzsufolt arca. A „Reggeli Lapok Melléklete” mai számában írja: „János vitéz” tegnap esti előadásával botránnyos jelenetek játszódtak fel az arénában. Az előadás iránt óriási érdeklődés mutatkozott és a pónzárnál annak ellenére, hogy az arca megléte, tovább adták ki a jegyeket mindaddig, míg egy lélek befért. A karzat éltvezetésezen tele volt és nem csoda, ha jajgatás, segélyért való kiabálás tömegestül fel hallható. Tette a pánikot az, hogy egy leány rosszul lett, ainek az apja óriási segítségért való kiabálást vitt végbe. Igazán nem képzeltél el, milyen rettenetes szerencsétlenek támadhatta ilyenkor a legkisebb haj eseten.

— Bizottsági ülés Nagykanizsa r. t. városi építési bizottsága múlt hó 30-án Eperjesy Sándor előktele alatt a városház tanácstermében ülésezett, mely alkalommal a Vörösmarty-utca vonalon kívül álló házak tulajdonosainak azon kérelmét, hogy az utca-vonalon kívül eső házuk részét a város sajátítsa ki és amelynek érdekében a pénzügyi bizottság a kisajátítási árt túl magasnak találta, a következőkép véleményezte: tekintve, hogy a tervezett utca rendezési viszonya a kérdéses területek sűrűs kisajátítását ez idő szerint nélkülözheti és tekintve, hogy a pénzügyi bizottság a felajánlott árt a város anyagi viszonyai arányban levőnek nem találta, a kisajátításnak folyamatba tételét nem véleményezte. Ezenkívül több kisebb építési engedély megadását — az építési és közegészségi szabályrendeletek szigorú betartása mellett — véleményezte.

— Posta Mucsán. Mulatságos dolog történt Tapolcán. Egy odaváló polgár a tapolcai postán eszomogot akart feladni Rómába. A postán nem vették fel azzal a kijelentéssel, hogy ők Rómába nem vehetnek fel eszomogot. Gyulakeszibe utasították, ahol a eszomogot felvették. Tapolcán Olaszországba szóló kúrdemint, így írják onnan, csak Velencébe és Brindisibe vesznek fel. A tapolcaiak ebbe nem nyugsznak bele. Abszurdumnak tartják, hogy rájuk nézve Róma ne létezzék és hogy miért lehet Budapestről, Győről sőt még Gyulakesziből is Rómába eszomogot feladni, csak éppen Tapolcáról nem. — Szegény Tapolca. Réá nézve Olaszország csak két városból áll.

— A nagykanizsai felső kereskedelmi iskolában az írásbeli érettségi vizsgálatok szeptember 16—18-ig, a szóbeli vizsgálatok szeptember 17-én tartanak.

— A szociálisták népgyűlése. Keszthelyről írják: A helybeli szervezett szociálisták a múlt vasárnap a Vásár-téren népgyűlést tartottak. A tárgy az általános titkos választói jog és a koalíció ellen való állásfoglalás volt. A gyűlés idejében d. u. 3 óra körül rokkoló hőség uralkodott. Nem csoda tehát, ha a városunkban különben sem nagy népszerűségnek örvendő szociálisták gyűléset kevesen hallgatták. A hallgatóság legnagyobb része a közeli „Cigányközön” lakosságából került ki. Az úr osztályból csak kevesen időztek fel vasárnap délutáni nyugalmaikat. A gyűlésen fővárosi kiküldöttek is beszéltek.

— Iskolai beiratások. A helybeli községi iparostanonc iskola egész évi tanfolyamában a tanonok beírás az 1905-2006. tanévre szeptember 1—12-ig, a téli tanfolyamban pedig október 15—18-ig történik a központi Állami népiskola (A. H.) főosztályának köznapokon esti 6—8 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. — Ezen időben köteles minden iparostanonc a tanonok beírásán megjeleni, ha az a téli tanfolyamra való, vagy vidéken dolgozik is. Azon iparostanonc, aki tanonként a fenti időben be nem írta, es nem mutatászt költségen igazolja, az 1884. évi XVII. t. c. 6. §-ában közzétartott írásbeli követelést a mint ilyen az ugyanazon törvények 157. §-ában megállapított 40 koronás, 40 szorosított terjedőbe tartásában megfizetendő el. A később feljegyzett tanonok a feljegyzés napján azonban beiratkoznak az iparostanokba is, mert különben — ezek meterevel szemben is az előbbi hivatkozott irásban megállapított pénzügyi jog alkalmatlan. Az iparostanonok ötéves, az általános iskolák ötévesek, esetleg anyanyelvi tanulmányukat és tanon-szerződésüket be-mutatni; a 4 kor. 30 fillér tandíjjal és az ipari szétért járó 20 fillér felajánl. esztel. A városi Tanközhöz intézett tandíj-díjazás iránti kérvényeket az igazgatóknak átadta. A rendszerint az egész évi tanfolyam szeptember 1-jén, a téli tanfolyamban pedig október 18-án kezdődnek. Végül felhívjuk az iparostanonek, kiknek több tanonuk is van, hogy tanonokként egyszerre irassák be, mert csak es esetben lesz mozdulhat az igazgatóknak a tanonok beírását akként eszközölni, hogy az ősszel tanonok egy napon lehetőleg ne vonassanak el a műhelytől. — Az igazgatószék.

— Rendőri vizsgálatok. A rendőrség erőlyes munkát kezd végezni a közrendészetben. A múlt héten a piaci husárusok ellen adtak ki egy ótvös rendeletet, e héten pedig Deák Péter rendőrfőkapitányi rendeletére a piacon gabonával kereskedők mérlegét vizsgálták meg. A rendőrség most vizsgálja a boltokban mérlegeket, többek között az edényeket is, melyekkel és melyekben a szeszest italokat mérik. A vizsgálatokban a rendőrfőkapitány, egy rendőrbiztos és egy rendőrinok vett részt. Hogy erre mi indítvány

ság van, azt bizonyítja a vizsgálat eredménye. Az Edötvös-terri Balaton Testvérök órágal példánl két bédvös edényt találtak, melyekből palínkat mérnek ki és melyek a legalakmasabbak mindenfélle betegségek tenyésztésére. Az edényeket ellette a pisztok és rozsa, undor ezeket kézbevenni. Az ilyenfajta lokkismertelenségek bizony erősen megérdemlik a büntetést.

— A nagykanizsai nemzetközi szociálisták a szeptember tizedikére tervezett szociálist népgyűlést bejelentették a rendőrségnek. A gyűlés tárgyal lesznek: 1. A politikai helyzet. 2. Az általános titkos választói jog. Valószínű, hogy a gyűlésen Bokányi Deszsi is részt fog venni.

— A fogyasztási és italadók beszedése tárgyában Zalavármegye alsópajna műhelytartás végett értesítette a járási főszolgabírákat, hogy a fogyasztási és italadók beszedését ugyan, de illetékes helyekre be nem szállíthatók hanem gyűmölcsözőleg helyre-zenődök el.

— Tengeri útközvet Póstyén előtt. Sikerült Vágúnepepélyt rendezett f. hó 27-én, mint Póstyén főrdőből jelentek az ottani vígalmi bizottság. Az unepely Radics zenekarának vízrebocsátásával a Hymnus akkordjai közepette vette kezdetét. A bandát csak-hamar az a teugerpárt öltözött hölgyek és urakkal telt csinosan díszített eszónok és pontonok követték. Már eszedlett midőn a bankai kikötőben fekvő „Re d' Italia fölszerte horgonyt az és nyilt tengerre” indult. A póstyéni kikötőben horgonyzó „Ferdinand Max” sem volt rest és pillanat alatt kint volt a kikötőből. A „Re d' Italia” az első lövést. Ettől kezdve másfél órán át tartott a kölcsönös tüzelés miglen a Re d' Italia egy torpedólevélőt találva fölrobbant és a lángok martalékává vált. A tisztok és a legénység megmenekültek, amennyiben a vészhátos pillanatra a vízbe ugrottak és a 2000 fóre telt fordóközönység lelkes hurriázás közben értek partot. A csatát a bankai hely csucson rendezett tüzijáték, ezt pedig a korszaluban aranzsált, reggelig eltartott réu nő követte.

Vacsora a zöldbén.

Az első a gabonakereskedés előtt áll és nézi, mint buzza le a Samu innas a vasrdót.

A második arra megy: Hé, Grüberg ur, nem jön a zöldbé vacsorádni?

Az első: Mit nekem az? Vagyok én egy tehén, hogy zöldbé vacsoráljak?

A második: De gondolja meg. Az aszony úgy sines itlik. Minek megy hazza a négy fal közé? Jöjjön a zöldbé, ott oly kellemes az evés.

Az első: No látja, maga beszél és azt so tudja, mit. Hogy nevezí — négy fal közé? Hát menjek én négy fal közé, mikor a feleségem kibérelte velem azt a saroklakást az emeleten a Hartlebennél. Megyek én 21 fal közé a hat szobába. Hát minok akkor a drága lakás? Es ha már megvan a lakás, minok akkor nekem a zöldbé, ahol még rognog négy fal sinesen. Hát volna az egy okosság? Volna az egy takarékolás? Hát az a mahagóni ebédől, amit nyolczszáért vettem a Grüntől (aki mellesleg nagy ganef), meg a perzsa szőnyeg, meg a belga lámpa. Álljon az üresen, én menjek a zöldbé. Mit nekem az?

A második: Maga nem érez, maga sem less egy költő. Hát a csillagok, a tésóká cirpése, a harmatos levegő, az semmi?

Az első: Mit nekem az? Az a csillag, az csak egy unalmas kis lámpa, csak pislogni tud. Nekem jobb a villanylámpa. Azt lecsavaram, felesavaram. addig égy, amíg nekem tetszik. Vagy nem? Hát akkor mért fizetem azt az áramot, vagy mit, ami a drótbán szaladgál. Mit nekem a csillag? Aztán hagyja maga azt a tésókát. Az egy cirpelés, amit az csinál? Mit nekem az, mikor a 30 forintos grammofon nekem sokkal szebben énekelni a Blahánét, meg a Fedákot. Hát nem? Vagy akarja, hogy a Szulimithó játszza? Hát azt is tudja. O tudja, de a maga tésoka csak úgy fűtynget vagy izé... hiszen tudja. És mért van az ablakokon a zöld szunyogháló? Hát nem ereszti be az nekem a harmatos levegőt, hát nem fogja meg a bogarakat. Hát van a zöldbén szunyogháló. Hát vért maga már életeben szunyoghálót? Tudja, hogy méterje

két forint a Braunál, (akj még talán a Grünél is nagyobb gazember). Magá még mondja, hogy menjek a zoldba. Menjen maga a Braunhoz és vegyen előbb szunyogháló körülkörös...

A második: Jó, jó, csak hagyja. Minek maga olyan keserű ezen a szép estén? Nézzé azt a szép alkonyi felhőt, milyen bíborszínű!

Az első: Hagyja fel, hagyja fel. Hogy én ne legyek keserű. Ez egy beszéd, ami még nem volt itt. A buzár ája esik, a rozst meg se veszik, árja ajándékba se kell senkinek és ő még azt akarja, hogy én ne vessek a felhőt néztem. Mit ér az a felhő? Ad azért valaki valamit. Próbálja meg eladni száz métercentit határidőre. No nem? Es maga mégis azt nézi, hogy milyen piros. Hát nem mindegy az, akár fehérek, akár piros. Az fájton magának, hogy a kukoric legyen piros. Hogyan fizessek különben érte négy hetvenet a Köhnnak október elsőjén. Vagy azt akarja, hogy menjek a fenékre emiatt? Hát mit nekem a felhő, ha meg h'pukkad a pirosságtól! No nem?

A második: Jó, jó, de a hangulat, az érzés...

Az első: Itt fekszik a kutya. A hangulat? Kell-e jobb hangulat magának, mint mikor az utolsó + hetvennél zárul. Ez van egy hangulat, egy érzés. Mit nekem a többi? En vagyok egy kereskedő a gabonában, egy férj egy feleséggel és három leányval Siófokom, egy üzletférfi, egy családapa. Vagyok én egy költő, egy úrkanc, egy versző, napkópó?...

A második: Naplopó...

Az első: Naplopó — az nekem mindegy. Mit nekem az? Nekem fő az utóműve a buzának, hogy keresek valamit az asszonynak, meg a leányoknak. Maga csak menjen a zoldba egyedül a tuskéhez. Mit nekem az? Mit nekem az? (Haza-fel indul).

A második fejt ráva gondolkozik és bemeleg — a legközelebbi koesmába vacsorálni.

—nyll.

NYÁRI SZINKÖR.

(Színházi levél.)

Kállay Jolán. — Törékvás az előadásokban. — Károlyi Leona sikere. — A kar kiégésztése szorul. — A heidelbergi diákélet. — Hevessy Gusztika sikere. — Szigeti Andor.

Kállay Jolán a színtársulat új szobret primadonnája megtartotta diadalmá bevonulását. Három darabban lépett fel: János vitéz címszerepében, Katalin Germain hadnagyában és az Aranyvirág címszerepében. A közönség minden este zajosan ünnepelt.

Kállay vérbeli színész. Játéka csupa élet és tűz. Jókédvű és vidám. A komoly szerepeket drámai színésznek tehetséggel játssa. Minden szerepét komolyan veszi. Nagy gondot fordít játéka, a szerepének kidolgozására. Ez az érdeme. Hangja nem nagy ugyan, de behelized. Amit a sikerben ezzel el nem érhet pótolja játékaival. Sikereit vig operettekben fogja aratni. Ruhata elegáns és sikkes.

Nem tudjuk, hogy Kállay fellépte okozta-e a változást, de úgy vetnek észre, hogy a társulatnál kezd befészkelődni az — ambció. Katalin, Aranyvirág, Heidelbergi diákélet előadásában a színtársulat dícséretes törékvás tanusított. Diszletek azonban még mindig elég hiányosak.

Katalin kis ház előtt nagy sikert aratott. Ez volt az első előadás, melynél megfelelő volt a szereposztás. A tagok mindnyájan kitétek magukért.

Nagy sikert aratott Károlyi Leona, kit ez esteben láttunk először néki való szerepében. A napilapok egyhanguan dícsérik ez esti fellépést. Nagy terjedelmű hangja jól érvényesült Katalin érnő híd-ged szerepében. A finomabb énekrészeknél azonban

alaposabb kidolgozást szeretnénk volna látni. A kis-asszonynak több gondot kellene fordítani az énekbetartulásra. S ekkor szerepében sikereket fog elérni. Kár, hogy belépőjének stacatói nem valami jól sikerültek.

A kar e héten derekasan dolgozott. Katalinban az összes énekes tagok mozgósítva voltak. Erős volt, sőt túlerős. Nem volt meg benne a melodikus hangösszeállítás. Feltűnően hiányzik a basszus éneklang, amely ilyen estén egy nagy karnál elengedhetetlenül szükséges.

Az Aranyvirágban a már említettekén kívül sikert aratnak Nagy Desző, Papp Jancsi (kellemesen énekel Beppo szerepében sok tapsot kapott) és Komáromy Gizi. Dóry Rózi és Láng Lajos két este táncol arattak sikert.

Szigeti Györgyörten járt el Katalinban egy orosz táncot.

A csütörtöki előadás a Heidelbergi diákéletet hozta színrre. Meghatón édes darab. Mint színmű nem nagy igényű dolog, de a tárgya és jelenetei roppant szépek Bemutaja a szerző a heidelbergi híres diákéletet a maga poetikuss felelősségével és szemközt állítja vele egy fejedelmi udvar pözöl életét. Az írónak az az intenciója annak idején a darab hazájában nagy feltűnést keltett.

A darab nálunk is szép sikert aratott. A másik alapos és gondos tanulmánya megfátszott Károlyi Henrikben. Dícséretes ambcióval és eleganciával játszotta meg szerepét. Szép sikert aratott. Katica szerepében Hevessy Gusztika tehetsége érvényesült nagyon hatásosan. Az ő egyszerű, érzelmi, gondos játéka, fiatalon rutinizott mozdulatai, szerepének kitűnő felfogása és az a törekvés, melyet minden kis szerepben is észrevessünk, mondom ez együttesen magyarázja ez esti nagy sikerének. Sok érdemelt tapsot kapott. Kitűnő volt még Nagy Desző alakítása és Gőzo n játéka.

A magunk részéről csak örvendünk, hogy a társulatnál haladását látunk. Hisszunk, hogy az új tagok megérkezével csak fokozódni fog a siker. S ami a legfőbb, gondosabb leasz a szereposztás. Mert gondos szereposztásnál nem szabad megtörténni, mint megtörtént mult szombaton este, hogy Komáromy Gizi indiszpozícióval lépjen fel „János vitéz” királyleány szerepében. Nagyon észrevehető volt ez a kisasszony játékán. Különbön pedig a szerep Károlyi Leona szerepében. Nem tudjuk tehát, miért ez a rossz szereposztás. Az ilyesminek nem szabad előfordulni.

Tegnap este tulszólót ház előtt félélyárakkal adták „János vitéz”-t az ismert szereposztásban. — Szigeti Andor Bagó szerepében óriási sikert aratott. Valóban kár, hogy ez a tehetséges, törékvű, komoly színész megvál a társulatól.

PÁRBE.

A szinkör műsora:

Ma szombaton: Bónis Lajos fellépéval „Váljunk el”, vígjáték.

Vasárnap d. u.: Aranyvirág.

Vasárnap este: A sárge csikó, népszínmű.

Hétfő: Tavasz (félélyárakkal).

Kedd: A gyerekasszony, énekes vígjáték. (Latabár Árpád jutalomjátéka.)

Szerda: Bob herceg (félélyárakkal).

Csütörtök: Boldogság, vígjáték itt először.

Péntek: Az erdő szépe, színmű (félélyárakkal).

Szombat: „A cigánybáró”, Király Frigyes utonnan szerződöttét tenorista fellépéval.

Vasárnap: A takácsok, (szociális korrajz.)

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG.

Festetics Tasziló gróf a kisgazdákért. Még 1891-ben Festetics Tasziló gróf balatonkészezsurti, a Balton melletti bírtokból 317 hold földet 35 évre bérbe adott az államnak holdankint tízezer korona bérösszegért azzal a rendelkezéssel, hogy a filoxera által tonk-trémett kisebb szőlőbirtokok új ültetvények által alkalmas termőföldhöz jussanak. Így keletkezett a „Mária-telep”, mely ma már 40 hektoliter bort termel holdankint. 1903-ban tetézte a gróf nagylelkűsége azzal, hogy landáló volt a Mária-telep hold földjét 314 koronáért örökön átengedni. Szívesen látjuk mindig az ilyen eseket, mert ez a legsikeresebb ut az elégtelenség megszüntetésére.

Egy ipari munkás kitűntetése. — Szép és lélekemelő ünnepegy folyt le vasárnap délelőtt 11 órákor a városház dísztermében. Ekkor adták át Keszler Mór cipészegédnek, aki már 24 év óta van Keller Ignáé helybeli cipészester szolgáltatásban, a miniszteri kitűntető oklevelet és ajándékot. Kírkchnop Frigyes soproni keresek és iparkamara titkára, mint a miniszter megbízottja, magas nívón álló szép beszédben méltatta a becsületos iparoség érdemeit és a kitűntetés jelentőségét. Halva Gyula tanácsos pedig Kírkchnop Frigyesnek mondott az átadás-ünnep és a munkásképző-egylet nevében köszönetet a kanizsai ipar és kereskedelem iránt gyakran tanusított jóindulatáért. Az ünnepegsen több testület képviselője volt.

Közgazdasági irodalmunk fejlődése. Kormos Alfréd, a „Magyar Pénzügy” és a „Magyar Kereskedők Lapja” szerkesztője, akinek a közgazdasági és pénzügyi szakirodalom terén kifejtett munkássága és az ország kereskedelme és ipara javára szolgáló, 25 éves hirlapiról tevkenysége lapunk olvasói előtt sem lehet ismeretlen, most „Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója és illetéke” címmel hézagot pótló gyakorlati kézikönyvet rendezt sajtó alá. Tekintettel a munka szükséges voltára és arra, hogy Kormos Alfréd magyar a pénzünteték és részvényszerűsségek ügyeit évtizedeken át a legnagyobb gondalú munkálat és ezeket minden illetékelt támadás ellen meg is védelmezte, leguabb munkáját is az érdekeltek figyelmébe ajánljuk. Kormos Alfréd „Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója és illetéke” című gyakorlati kézikönyve, az üzleti adón, a tőkeamatadón és az alkalmazottak keresetadóján kívül, a nyilvános vállalatok és egyletek összes illetékeivel is foglalkozik. A munka, mely szeptember hóban jelenik meg 550 oldal terjedelemben, előfizetési ára diszes vászonkötésben bérmentve nyolc korona. A megrendelések a „Magyar Pénzügy” kiadóhivatalához (Budapest, VII., Almassy-tér 2.) küldendők.

Adófizetés Zalamegyében. Az idei júliusi adók kevesebb 26742 K. 49 f. A fogyasztásból több jött be 132459 K 42 f. Tehát a kevesebbet 134982 K. 07 f. Idei felévi adók kevesebbet tesznek 1138033 K. 49 f. De a dohánnyól és fogyasztásból több jött 130825 K. 42 f. — tehát a kevesebbet csak: 1057298 K. 42 f. — ha ugyan csak-nak lehet mondani.

A közönség köréből.

Az e rovatnál közlöttekért a felelősség a bekládó terhel.

Az ivóedények tisztasága.

Minden vendég és korsáros felelős azért, hogy az ivópoharak és eszákák, melyekben a vendégeknek italokat szolgálnak fel, tiszták legyenek. De a sítéség, melylyel felszolgálnak, vagy a csekély edény-készlet, vagy a személyzet hanyagsága oka annak, hogy az edények tisztasága tekintetében oly sok a kívánni való. Még a csapadékban is gondoskodni kellene tiszta poharakról, hát még ott, hol kényes közönség fogyaszt az ételt, italt! A köztisztaság elemi követelménye, hogy az edényeket sűrűlással és öblössel tisztán tartásák a vendéglősök, hogy a már egyszer ivásra használt pohár újra megtöltés előtt alaposan öblítsék akár öblítőgéppel, akár olyan kádban, melynek hossza 50 cm., szélessége 30 cm. és magassága is 30 cm. és melynek készüléke van a víz befolyására és lefolyására. De hány vendégöltés tartja ezt a hlyen készületet rendben? Nem vádolom őket mind. De talán nem lesz fölösleges a vendéglőket és kávéházakat látogató közönséget arra buzdítani, hogy a piszkos edényekben való felszolgálás ellen a legelőrebben tiltakozzék.

Egy kávéházi törzsvendég.

Szerkesztői üzenetek.

— S. L. Már Jézásás profeta mondja a 3. fejezetben: „Mivel Zion leányai bűsűk és Jánák merer nyakkal és kifestett szemöldökkel és enyélő léptekkel és csatos cipőben, az Ur Zion leányainak fejét megfojtandja a hajkötő.“ A vízleghyázi azota nem váltottak és Óneik mégis várnia kell a feltétele végrehajtására!

— B. P. A várakodást azért tartjuk felszelen, mivel viz és öntözés nélkül Nagykánizsa városa szinte lakhatatlan. A természetűli mostohán lett kistaffirova.

— H. F. Bityony a Polgári Egyület szomszédágában lakni a kertben és mellékfelhelyében minden élet történet dorbozások és zenélések miatt kellemetlen. Es is a kantszal éjjeli csendelethez tartozik.

— B. F. A társadalmi életet főleg az teszi sivárú, hogy egyik a másikat nem becsüli és mindenáron egyik a másik fölé akar helyezkedni. Gygy röviden mondva, minden társadalmi életnek alapja ez: Szeress felebarátodat!

— Vigalmi bizottság. A Polgári Egyület választásnyia az Ált. Ifjúságekő Egyesület kérésnyét, mely szerint a nagyermet tancgyakorlatok tartathassá stengedő-e, még nem határozott. Nem pedig azért, mert a Kath. Legényegylet is hasonló célra már szinte előzőleg kérte. Es okból egy két tagu bizottságot küldött ki, hogy esetleg nem lehetne-e, az a Polgári Egyület nemes céját szem előtt tartva — a termet a két egyesület közt oly formán megoszthatni, hogy egyik vasárnap az egyik, a másik vasárnap pedig a másik egyesület tartson tancgyakorlatot.

ANYAKÖNYVI HIREK.

1905. évi augusztus hó 26-tól — szeptember hó 1-ig.

Halálozások:

- Meskö Ferenc, túzóltó szolga, 66 éves.
Ozv. Bertók Jánosné — Serbl Róza, napszamos, 34 éves.
Kovács Mária, cseléd gyermeke, 3 hónapos.
Ifj. Dávidovics László, földmives gyermeke, 1 hónapos.
Sipos István, cseléd gyermeke, 8 hónapos.
Nagy Erzsébet, munkás gyermeke, 5 hónapos.
Horváth Ferenc, cseléd gyermeke, 3 hónapos.
Kercselics Jánosné — Mezes Rozália, köntves neje, 30 éves.
Giessmann Ferenc, vasuti pályamester gyermeke, 6 hónapos.
Bolla Mihály, cseléd gyermeke, 2 hónapos.
Házasságot kötöttek:
Weisz Sándor, kereskedő — Singer Irmával.
Fischer Mihály, cipész — Rechnitzer Sarollával.
Kovács János, kocsis — Saványó Anna özvegy Auer Józseffel.

VEGYES.

— Fényképezési készülékek műkedvelőknek. Mindezeknek, a kik a fényképezés, a legújabb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) ca. 8 k. ir. udv. szállított 1864 óta fennálló fényképezési eszközök különlegességeit áruháza, amelynek képes árjegyzékét kívántra szivesen küldi el bérlete a cég.

Nyilttér.

Az a rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szinye-Lipőcei Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikerrel használható
vese-, húghólyag-és köszvénybántalmak ellen, húg-dára és vizeleti nehézségeknél, a czukros húgúrtnál, továbbá a légző és emésztési szervek bántalmánál.

Húgyléj hatását!
Vesztment! Kényes emésztést! Csakmagaslat!
Kapható árányokváltásérteltesben vagy a Salvator-cégnél szegedienél. Ágyar.ves.

Thiele soványító kurája

ismert hatás különlegesség kövérék részére. — Csomagja 2 korona. Megrendelhető Török József gyógyszerészénél Budapest, Király utca 12.

AMERIKA.
Ellindulás Havreből minden szombaton.
Francia vonal.
Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás bor és likörrel. Utazó-jegyek minden állomásra az összes amerikai vasut-vonalakon eredeti árakon. Bővebb felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál!
Francia vonal
VIEN, IV., Weninger, G.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,
szemtekintőnek sítu alkalós, Harpog legrossz kórosában helyre-kerrel alkalmazható
mindennemű bőrkítetek
ellen, természetesen szőlő pikkelysömör, szőlő kórosok, szorok ellen, bőrbetegségek, övart, legyártás, baltázás, ten-és szőrtörpés ellen, A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a foszforsav-nyomok 40-45%át és minden egyéb, a kórosodásban előforduló kátrány-szappannál lényegesen különbözik. Jódról helyrehozásgépezés-ként "kóros-alkalmatlanság kátrány-szappan" 40-45%
Berger-féle kátrány-kénszappan.
Mint gyógyító kátrány-szappan az arcvéde és a bőrkórosok ellen, a szemek kórosok valamint sítu-tekintő szőrtörpés ellen, a szemek kórosok, mint szemérem-ellenesítő szőrtörpés 40-45%
Berger-féle glycerin-kátrány-szappan
80% glycerin-tartalommal és szőrtörpés ellen.
Mint kiváló bőrápoló szer kitűnő eredményt nyújt mindenféle bőrkórosok ellen.

Berger-féle borax-szappan.
Kütszőcsök, nevezetesen, szőrtörpés, szőrtörpés és egyéb bőrkórosok ellen.
Arv minden fajnak tüdőre használtatva szőrtörpés ellen.
A vizsgálati határozat
Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant
Kétféle adós, mely az ill. illátású készletet és a
H. Hell & Comp.
vezetékét minden sim-
Németországi drogériákban
Iceland Island és
A Magyarországon a pártól világhírhatalom 1906.
A minden egyéb győzele és szemérem-ellenesítő szőrtörpés ellen, a szemek kórosok, mint szemérem-ellenesítő szőrtörpés 40-45%
Kapható minden győzelelele és hasonló hatások.
Nagyban: G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 6.
Magyarországi főosztály: Török József gyógyszerész, Buda-
pest, Királyutca, Thialungar és Bécs, Ágyar.ves.
Magyarország Magyarországi összes gyógyszerészeknél.

Raktár Nagykanizsán: Práger Béla gyógyszerésztára,
valamint Magyarország több győzelelele.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és meot háros alkatrészekből.
Jótállás: 25,000 koronát íret Schicht Gyógy-
og Ártághán hárszáim, a ki helyre-
nyitja, hogy szappania a „Schicht“ névvel, valamely háros
keresket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS” VAGY KULÖSSZAPPAN!)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvjá.
Mindennemű ruha és Hőféhér ruhát ad.
mosási módszer részére a A színeket emeli, fénylővé
legjobb és legolecsőbb. — és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „szarvas“ vagy a „kulcs“ védjeggyel legyen ellátva

Tisztításhoz csak
GLOBUS
tisztítókivonatot
használjunk.
Legjobb Hszítőszer
a világon

BÉRÉNY JÓZSEF
ékszerész
NAGYKANIZSÁN
SAJÁT MÜHELY.
GYÖGYÜRÜK saját készítményem mindenkor nagy választékban készítenek.
NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és színes kővekben.
NAGY RAKTÁR férfi- és női arany órá-lánccokban.
NAGY RAKTÁR önm ezüst étkészle-
tekben.
Eladás részletfizetés mellett is!
Jártások és új munkák gyorsan készíttetnek.

Védjegy: „Horgony”.
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller
pótlék
egy régezőnek bizonyult háziser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult. Készítve, a
ciszál és meghibészkénel biztosított-
képpen használva.
Figyelemztetés. Szély hamisítványok
miatt bovárdárségek 6vatonak legnyk és
csak olyan üzveg fogadjunk el, a mely a
„Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-
jegyzsével ellátott dobozban van osonalva.
Ara üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és úgyzólván minden győgy-
szerárban kapható. — Főraktár: Török
József gyógyszerészénél, Budapest.
Richter gyógyszerészára
az „Arany oroszianhoz“, Prágában,
Elisabethstrasse 5 neu.
Működési engedély.

Globus-
risztírókivonat

A legjobb
egtáplálóbb
reggeli

Könnyen
megemészthető
erősítő

**Kakao,
oldódó,
egy-kettőre készen van.**

SUCHARD

Csokoládé
főzésre és nyersen való
évszere egyaránt
a legjobb

Tiszta
Kakao
és cukor

Grand
Prix
Páris 1900

Elektrotechnikai Szakiskola
laboratoriummal és tanműhelylyel egybekötve.
Pozsony, Wallon-utca 14. szám.
Szakiskola a teljes elektrotechnika és géptan számára.

F. évi szeptember 1-én kezd meg a beiratást az I-ös időszak oly tanulóinak számára, kik
Elektrotechnikusoknak (Gyári hivatalnokok stb.)
akárják magukat ugy élelmileg, mint gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) kiképeztetni.

Felvételi kor: 14-től 30 év. Képesítés: 3-4 közép, vagy polgári iskola, kereskedelmi vagy ipariszkola.

Az elektromos erő állandóan növekedő alkalmazása erősítve és világítási célokra, továbbá kémiai gyárakban stb. stb. a szülőkre (gyámok) nézve ajánlatos tenni fiaikat fentnevezett intézetbe való beiratkozásra által azon ép oly szék mint rományteljes pályára küldeni. Jelentkezni minden nap lehet. Kívánatra az igazgatóság prospektust küld és kérdézőkördésekre postafordultával felel.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az intézet internatussal van egybekötve.

Hoch János imakönyve 1 forint 20 krtól 10 forintig.

Richter-féle Horgony-Központoszerevények. Alkalmos ajándék. Alkalmos névjegy borítékkal

T. CZ.

Vagyok bátor legalkalmasabb

AJÁNDÉK TÁROYAKKAL

dúsan felszerelt üzletemet szives figyelmébe ajánlan.

Raktáromon képes könyvek és ifjúsági iratok minden nem és kor számára ajándék és díszművek, pompás kötésű imakönyvek, emlékkönyvek, díszlelvélpapírok, írószerek, tárcsa- és fali-naptárak, társas-játékok, legújabb hangjegyek, nagy választékban találhatók. A hazai irodalom gyöngyein kívül a német irodalom keresett műveit is beszeresem, úgy, hogy minden tekintetben módot nyujtok becses igényeinek kielégítésére.

Ez alkalommal szives figyelmébe ajánlom

HANGSZERKERESKEDÉSEMET

a hol különösen a tanuló ifjúság számára szolgálhatok hasznos és maradandó becsü ajándékokkal. Zenélő műveket és mechanikai hangszereket, melyek díszes ajándékokat képeznek, szintén raktáromon tartok s cseleget részletfizetésre is szivesen átengedem. Továbbá legyen szabad több új betűfajból dúsan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT

becses figyelmébe ajánlani. Névjegyeket, esketési és bál meghívókat izléselem és jutányos árárték készítek el. Üzletemet szives jóakarataiba ajánlva vagyok

mely tisztelettel

IFJ. WAJDIRTS JÓZSEF

könyv-, papír-, zenemű- és hangszerekkereskedő.

Teljesen felszerelt mesterbáregedű igen finom kivitelben, kitűnő hanggal, bővővel és zárható tokkal CSAK 10 FRT.

Ujdonság!

A hol zongora nincsen. s gyönyörű zenét hallgatni és táncolni szeretnek, ott nélkülözhetlen a

„MIGNON”

szalon zenélő mű, mely a leghosszabb operákat, tánczenét stb. hangjegyről játszik

A tánc-zenét megszokítás nélkül szolgáltatja.

Ára 25 és 32 forint.

Vendégülösknek nagyon fontos.

Legnagyobb raklár dobozos levélpapírokkal. Különlegesség osaladi Casselák.

Pallas nagy Lexikona 16 kötetben félbőrötésben ára 96 frt., részletfizetésre is megkapható.

Táncoktatási előleges jelentés!

MAZZANTINI LAJOS,

a magyar királyi operaház v. balletmestere,
több hadapród-iskola tanára.

A táncmesterek országos egyesületének örökös diszelnőke
városunkba érkezik és szeptember hó 10-én egy hat heti

TÁNCZ-TANFOLYAMOT

nyit **Nagykanizsa** város **nemes és előkelő** körök
gyermekei részére, ugyszintén felnőtteknek.

Gentri Boston-Kurzus.

Magánóra háznál
és házon kívül.

BŐVEBBET A KÖRLEVELEKBEN.

Jelentkezni vagy beiratkozni már most is lehet **Ij. Wajdló**
József könyvkereskedésben, **Krausz és Farkas** papírkereske-
desében, valamint **Rodlich Gábor**, a táncintézet titkáranál
Szarvas Szálló.

7/17 905.

**MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és
aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmagasabb gyomor-
és aitchébeállítások, gyomorgörög és gyomorkövek, főzött székrekedés, máj-
bántalom, vértelenség, azanyér és a legkülönbözőbb adóhatóságok ellen, a
jeles háziasszonyok ötévesek óta mindig nagy hasznot értek el. — Ára
egy posztalton le eredeti doboznak 2 kor

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

**MOLL-FELE
SÓS-BORSZESZ**

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti
fel. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint (Németországban) kedveskedés szer-
vény, csak és a megjelölt üvegek követelményeinek megfelelően készült.
Egy üveget eredeti doboz ára 1 kor 90 H.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legelőnyösebb, legújabb módszer szerint készítik gyermek és hely-
szappan a bőr okozó károsító anyagoktól a foltoktól mentesen.

Ára darabonként — 40 Hfl. Öt darab — 1 kor. 80 Hfl.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva

Főosztályok:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.
Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautóval mellettel teljesítettek

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával
és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanisán **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES” folytonosan ható kétfős emeltű
szerkezettel és nyomóerő szabályozóval a leg-
magasabb munkaképesség garanciával.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

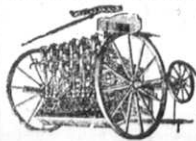
különösen magas nyomás és nagy munkakép-
ség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zuzók

és boglyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szőlőrelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrítők, aszaló készülé-
kek gyümölcs- és főzések aszalása, gyümölcs-vago és hámozó gépek,
legújabb szerkezeti szabad. önműködő „SYPHONIA” fa és szőlő-
vessző permotézok, a szecsek és tormácsok valamint a vértű ki-
lirtására; **sóló ekék.**

A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph. és Tarsa

„AGRICOLA” (tolóvetőkerék-rendszer),
vetőgépei.

Mindenemű mag- és különböző magmennyi-
ség számára vátókerék-ek nélkül, dombon avagy
síkon, a legkönnyebb járás, legugyobb tartós-
ság és mind a mellett a legelőnyösebb ár által
tűnnek ki. A lehető legugyobb munka, idő- és pénzmentesítést teszik
lehetővé. Különlegességeket szén- és arató-gereblyék, szénaforgatók,
széna- és szalmaprések-kezelő gépek, kukorica morzsolók, éspé-
lygépek, járgányok, gabonarostók, trieurók, ekék, hengerek, bor-
nákban és takarmánykészítéssel szolgáló gépeket a legújabb rendszer
és jótállás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TARSÁ, gazdasági gépjármű, vasutalékek és ekegépek
Bécs, II/1 Taborstrasse 71. szám.

Küldetve több mint 500 arany, ezüst éremmel stb. az összes nagyobb
kiállításokon. — Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek
és viszont elárultók kerestetnek.

Ujdonság!

COOK & JOHNSON'S

amerikai szab. Tyukszem gyűjű

A legjobb és biztosabb szer. Kétfős hatással, azonnal
tájdalomcsillapító.

Kapható az osztrák magyar monarchia összes győztesáraitban
Türingia börtönök 20. I, 8 darab dobozban 1 Zorona
Postán 20 Sülirel több. — Főraktár Magyarországon részére
Török József gyógyszerésznél, Budapest, VI. Király-utca 12
Közponni raktár Ausztria Magyarországon részére: „ZUM
SAMARITER” Grac

Hirdetések

Bécsi lapok,

továbbá az összes kül- és
belföldi újságok részére a
legelőnyösebb eszközök

RUDOLF MOSSE,
Annoncen-Exposition
WIEN.

I. Bez., Seilerstrasse 2

ÉN, CSILLAG ANNA

185 cm. hosszú lereley hajammal, melyet saját
tialimányu hajkenőcsöm 4 hónapi használat után
kaplam. Ez tehát a legjobb szernek lett előmvere,
a haj ápolására, a haj növényének előmozdítására,
a fejbőr orvoslására; elősegíti a hajnak az erőte-
jét, teit szakállalvást és már rövid idej haszná-
lat után egy a hajnak, mint a szakállának, termé-
szetes fnyát és tömöttéget különböző és meg-
menteni őket az idősebbi hajváltástól a legmagasabb
korig.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Postal szerkesztés naponta az ár előre való beka-
dése vagy utóvért mellett az egész világra a gyár-
ból, ahová minden megbízás küldendő

CSILLAG ANNA Wien, I. Graben 193.

Főraktár Nagykanizsán:

GELTCH & GRAEF,

DROGERIA, a „Török kereszt”-hez Csengőri-n.

A gyermekek kiválóan fejlődnek
vélve és nem szenvednek emésztési
zavarban.

Különösen becsüli hányszó, bélfurult,
hosmenés stb. esetén.

A bel- és külső dón sok ezer
orvos ajánlja.

Legjobb tápláló egészséges és
gyomorhájós gyermekeknek.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Diet tápláló szerek gyára

KUFEKE R.

Wien I. és Bergedorf-Hamburg.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felölös szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
 Lapfolyónos és kiadó:
Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 8. szám.
 Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél
 Deák-ter 1. szám.
 Hirdetések díjazás szerint. Nyitlert soronként 40 f.

Ipari kérdések.

Sokat panaszkodunk a fölött hogy a külföldi gyárosok, iparosok és pénzemberek idegenkednek a nálunk való vállalatlapitástól, bár mindannyian elismerik, hogy nagy és széleskörű területen van még Magyarországon az ipari alapítások terén.

Tehát miért idegenkednek? Nem azért, mert nem részesülnek állami támogatásban, hanem igen sok iparagnál éppen azért, mert állami támogatásban részesülnek. Ez a kijelentés első pillanatra nonszensznek látszik, pedig nem az. Eppen ellenkezőleg. Ha ilyen mesterséges támogatással ipart akarunk teremteni, akkor ezáltal az egész ország piacát monopolizáljuk egy vagy két gyáros részére és a többi azután vágyakozással tekintet a fogyasztás paradicsoma felé. Vagy megfordítva is lehet.

A gyáros mindig ki lehet téve annak, hogy egy másik gyáros direkt vagy indirekt formában sokkal hathatósabb támogatásban fog részesülni és akkor az ő nagy összegű befektetési értékeken hanyatlának, sőt egészen értéktelenné is válhatnak.

Iparpolitikánknak ez a pontja tehát nagyon is nagyot érdemel. A dolgot tulajdoni nem szabad. Ez alatt az értendő, hogy nem a támogatásnak a megszüntetésével lehet ebben az irányban valamit elérni, hanem a támogatásoknak az arányosítása, egyenlő elosztása révén. Senkit sem szabad a többinek a hátrányára előnyben részesíteni és senki számára sem szabad monopoliumot teremteni. Ennek az elvnek a szigorú szem előtt tartásával biztos eredményekre számíthatunk.

A második igen fontos kérdés a munkás és a vezető erő kérdése. Iskolázott munkásaink bizony csak nagyon csekély számmal vannak. Sőt olyanok is kevesen vannak, akik jó tanulmányokat szolgáltattának. A munkás, ha valamilyen egyéni ügyességet és megbízhatóságot kívánó iparágrol van szó, kívülről kell hozni és ezeket bent is kell tartani, mert csak a legkritikább esetben lehet a mi munkásainkat megfelelően és megbízhatóan kioktatni. Ahol pedig már megfelelő munkásanyag van, ott a munkások elvagyunk magak, hogy azok a kezdet nehézségei mellett a versenyre képtelenné teszik az illető gyárat.

Ami a vezető-erő hiányát illeti, ezt nem kell külön fejtegetni. Sajnos mindannyian tudjuk és érezzük, hogy milyen fontos dolog volna vezető-erőknek a kiképzése, erre vonatkozólag azonban semmilyen iskola nálunk nincsen. Itten nem a négy fal közé zárt, tehát a szó szoros értelmében vett iskoláról van szó, hanem az élet iskolájáról, mely a mi fiatal erőinknek nem áll rendelkezésére. A mi fiatalágunk biztos és nyugalmas állás után vágyakozik. Igazán szinte neveltség, ha megmondjuk, hogy már 20—22 éves fiatal emberek biztos és nyugalmas állásért rajonganak. Hat az életküzdelem mire való? Hat az ambíció, a nagyratörés, a küzdelem és a siker keresése, már egészen kiveszett az emberekből?

Nálunk ugy látszik, hogy igen. Nálunk senki se akar kimozdulni az ő otthonából. Talán az egyetlen főváros az, mely csábítólag hat, de az is csak annyiban, hogy itt is nyugalmas, csendes és legkevésbé sem mozgalmas állást akarnak. A külföld, az semmi.

Oda igazán csak a kétségbeesett, vagy a kényszerített egzisztenciák mennek. Tanulni, pozíciót szerezni vajmi kevesen. Pedig eléggé jó és biztató példák állanak előttünk. Tessék csak megnézni, hogy hány külföldi vállalat élén áll magyar ember. Tessék csak elmenni Olaszországba. Ott hatalmas iparvállalatok állanak magyar ember vezetése alatt. De nemcsak az iparvállalatok, hanem a forgalmi és bankintézetek legjelesebbjeit is magyar emberek igazgatják. Ott van a legnagyobb olasz vasutársaság, melynek Kossuth Lajos Tivadar az igazgatója. Ott van továbbá a 70 millió lírás alapfőkével dolgozó Banca Commerciale Italiana, valamint a milánói Societa Bankaria Italiana, mely intézetek élén hasonlóképpen magyar emberek állnak.

Amint tehát látjuk, ezek az emberek megállják a helyüket a nemzetközi versenyben és följöve kerekednek az idegen nemzetbeli embereknél, kiváló szorgalom, intelligenciájuk és tehetségük révén. Mondhatnák erre, hogy miért nem telepitjük ezeket az embereket hazára? Azért nem, mert ők nem jönnek és nem jöhetnek, minthogy olyan széles tevékenységi kört és olyan magas jövedelmet nálunk nem érhetnek el, mint a miybenen külföldön részkék van. Pedig ezek az emberek nagyon sok mindenre megtanítanának bennünket. Olyan dolgokra, melyeket mi nem ismerünk.

Főként a bankszakmában volna szükség olyan iskolára, amelyik az ipartámogatás terén irányítólag hatna. Nálunk egy csodálatos nézet kapott lábra a bankok körében. Az ipari telepet nem tekintik a hitel alapjául, miért is a mi iparosainknak nagyon nehéz

TÁRCA.

A revolver.

Irta Leon Xanrof.

A férj (alacsony emberke, dühösen berzenkedve, mint egy sün): Hah, a nyomorult, az alvóló! Mily vakmerőség! Vallomást nem tenni nekem!

Az asszony (pirosarcu, csinos kis asszonyka): Pedig intettem őt és mondtam: „Ha nem hagy föl a tolokadásával, elmondok az uramnak mindent.”

A férj: Es mit felelt erre?

Az asszony: Semmit, nevetet!

A férj (mégiesen): Ah, nevetet? Na megállj! Majd adok én neki! Olyan leckét kap tőlem, hogy megemlegeti!... Óh, barátocskám, majd megtanítalak én téged nevetni!

Az asszony: Ez már tetszik nekem; elküldöd hozzá két barátodat?

A férj (ünnepiesen): Sokkal jobban szeretem a barátaimat, semhogy ilyen himpellérel érintkezni hozzám öket.

Az asszony (meglepetve): Micsoda? Te nem skarsz tőle elégtételt kérni?

Az asszony (gúnyosan): Egy gyerektől, — aki huszont esztendő! Még csak az kéne! Az ilyet megfenyíti az ember és azzal rendben van!

Az asszony: De...

A férj: Csak nem akard tán, hogy én, egy kereskedő, leállítam magamat és megverekedjem egy naplopóval? (Mégvetően.) Egy fiatal emberrel, aki a járadékaiból él?

Az asszony: Igen de...

A férj: S aztán, ha megverekszem vele, megsebesíthat engem, igen, meg meg is ölhet s így neveltségem tenne engem. (Erélyesen.) Te tudod, hogy a világ minden kincséért sem tűrhetem, hogy valaki neveltségem tegyen. (Elszántan.) Nem fogok párbajozni.

Az asszony (némi csalódással): Csak azért mondtam, mert kijelentetted, hogy meg fogod leckézteni.

A férj: Meg is tettem, ezt meg fogja kapni. Olyan leckét, amelyre vissza fog emlékezni!

Az asszony (nyugtalanossággal): Mit akarsz tenni?

A férj: Azt majd meg fogod látni. Először is ird meg neki, hogy találkozni akarsz vele.

Az asszony (megütödre): De, barátom...

A férj (parancsolóan): Azt fogod mondani neki, hogy ma este nem vagyok itthon s két-három óra hosszat egyedül lélesz. (Dühösen megy föl-ala a szobában.)

Az asszony: Mit keressz?

A férj: Egy helyet, ahol elrejtőzhetem. (Kinyit egy szekrényt.) Ostobaság! Ez az egy szekrény van ebben a szobában és ezt is légekkél telerakd!... Fölöttébb praktikus! (A kereséssel folytatva.) Hopp! A furdósobába rejtőzöm!

Az asszony (titakozva): Nines kedvem ehhez a komédiához.

A férj (rettenetesen): Azt teszed, amit neked mondok. Irni fogsz neki és elfogadod őt! Nagyon szeretetreméltónak kell lenned hozzá s ha bármit fogsz tenni, amiből gyanut meríthet arra, hogy én itt vagyok

a közelben, mielőtt jónak látnak, hogy magamat mutassam ugy velem gyilkol meg a bajd! Megértetted?

Az asszony (lefegyerve, de mégiesen): Amit tenő akarsz, az egyszerűen neveltségem... de ha kívánod, hát legyen!

II.

A férj (a szobában föl s alá jár, a kezében egy vadonat új lovagló-ostort subogtatja): Nem fog jönni, a gyáva! Egy asszony azt írja neki, hogy pontban nyolc órakor várja őt s ime, negyed kilenkor még nincs itt.

Az asszony (gúnyosan): Talán gyanakszik. Ő is van olyan okos, mint te.

A férj (öszinte meggyőződéssel): Az nem lehet? És miért gyanakodok? Tett-l talán a levélben valamiféle előzést?

Az asszony: Nem, kedvesem; te azt kívántad, hogy gyöngyölen írjak neki, hát gyöngyöden írtam. De ez a fiatal ember alighanem turesának fogja találni, hogy ma gyöngéd vagyok, holott tegnap a legerényesebb fagyossággal nasztítottam vissza köledésért.

A férj (haragosan): Az ördögbe is, pedig már ugy örültem neki. (Kivül csöngetés.)

Az asszony (aggódva): Isteneim!

A férj (föltöbbször eldögtetve): Ez ő; elbujok és egy sőt se, amig nem adok jelt!

Az asszony (mind igaztaltabban): S a szegény ember mit sem sejt! (Részlet.) Légy kiemelt vele!

A férj (vadul): Jó, majd még kloroformot adok előbb neki! (Parancsolóan.) Nyiss ajtót! (Bekörköt a furdósobába, mislalt a felesége, aki e baland miatt mind vizgataltalatlannab, kinyitja kívül az ajtót.)

hitelre azért tenniök, ha arra üzletük terjedelménél fogva rá vannak utalva. A legkisebb kereskedelmi üzlet tulajdonosának nagyobb a hitele, mint egy közpénzverő gyárosé. Ennek a dolgnak ugyan meg van a magyarázata, bárha annak elvszerű igazsága nem ismerhető el. A magyarázat ugyanis az, hogy a gyártelep értéke majdnem nullára apad, mihielyt az, mint gyár működni megszűnik.

Ez áll, de nem minden esetben. Ha az iparág egészséges, akkor az ipartelep a tulajdonos tönkremenetele után is értékes marad, a minthogy akárhány esetben megtörtént már, hogy a legnagyobb javvesztések középette valamely bank nyakában maradt gyártelep, tiszteseren, sőt többszörösen behozta a maga kamatait, mihielyt szakemberre bízta annak a vezetését. Exotikus és nem ipari fogyasztási szükségletnek szolgáló iparágat nem szabad hitellel támogatni, de olyanok, amely mint közhasználati cikk az ország fogyasztásában bővülnek, egészen bátran engedélyezhető nagyobb hitelösszeg.

Erre kellene a mi bankjainkat rászoktatni, erről kellene őket meggyőzni. Nem szabad arról megfeledkezni, hogy a külföldi hatalmas iparát az ottani nagy és tökéletes intézetek teremtették meg és emelték nagygyára. Különösen hangsúlyozni kívánom a tökéletességet, mert ez elengedhetlen kellék. Valamely bank ugyanis csakis úgy képes az ipari támogatás jóvedelmét, de feltétlenül nagy rizikóval járó miszióját teljesíteni, ha elegendő tőkével rendelkezik ahhoz, hogy a legkülönbözőbb természetű és konjunktúrájú iparvállalatokat támogathassa.

Ezért gondoltam én, hogy az ipari támogatás mindaddig nálunk elérhető nem lesz, míg bankjaink a mai kisebbségi alapítványokkal rendelkeznek. Szükség van arra, hogy az ipari által szükségelt óriási tőkéket a bankok az ipari vállalkozás-zavara nélkül mindenkor előteremthessék, mert a pénzkérdésnek az ipari támogatásnál szerepet játszania nem szabad, pusztán csak a rentabilitás szempontjából. Amig ezt el nem érjük, addig valaminek való iparunk nem lesz.

-ko.

Népgyűlés. A nagykanizsai szervezett munkások az általános tükös, községenkénti választási jog érdekében szeptember 10-én é. v. 1/4 órákor Nagykanizsán az Erzsébet királyné-terén nagy népgyűlést tartanak. A gyűlésre meghívják a választókerület országgyűlési képviselőjét Zichy Aladart.

A fiatal ember (elegáns, snájdig, parfümös, mint egy zsebkendőskatulya, élénk belép): Oh, mily boldogodt tesz az ön jósga, hogy... (eszrevetve a zavarát). De mi baja önnek?

Az asszony (el van tőkelve arra, hogy mindent bevall): Én?... Semmi... én... ön... én... ön tehát nem fél? (A fűrdőkamra ajtaja kissé kinyílik).

A fiatal ember (nagyon nyugodtan): Én? Teljesseggel nem! Gondoltam arra az esteire, hogy a férje hamarabb hazá talál jönni; azt hiszem, képes lenne bennünket megölni. (Az ajtó zselesen kinyílik).

Az asszony (önkéntelen csodálattal): S ön cockára akarja tenni az életet?

A fiatal ember (a legnagyobb egyszerűséggel): Én? Isten nemé, hoztam magammal egy revolvert... (Kivesszi a zsebéből). Ha a férje megleg bennünket, a fejébe röpket egy golyót.

A kamra ajtaja bálmatos gyorsasággal becsukódik.)

Az asszony (megrémlve): Csak nem beszél komolyan? ... Agyon akarja löni az uratam?

A fiatal ember (nyájasan): Mint egy nyulat... Ez kötelességem, mert ki tudja, hátha ez a vadállat... (A kamra ajtaja csöndesen megmozdul).

Az asszony (aggódva pillant oldalvást): Oh, kérem önt... (A fiatal ember (határozottsággal): Mert ki tudja, hátha ez a vadállat nem fogja nézni önt... (

ROVÁS.

Városunk közönsége, vagy nem tud, vagy nem akar lelkesedni ideális dolgokért. A Dunántúli Dalosszövetség vasárnap tartotta közgyűlését. A közönség alig mutatott iránta érdeklődést. Pedig a Szövetség megérdemelte volna ezt. Ideális céljai vannak ennek. Szépen, találó szavakban melláta ennek fontosságát a Szövetség tevékeny tükára. De annál is inkább kell érdeklődnünk a Dalosszövetség ügye iránt, mert a legközelebbi dalosverseny jörőre nálunk fog lezajlani. Mint házigazdákra, nehéz kötelesség háramlik reánk. Reméljük, hogy a közönség lelkesen fogja támogatni a Szövetség ügyét. Hiszünk, hogy ezután nagyobb lesz az érdeklődés, mint az eddigi — közöny.

Amit sejtettünk, valóra vált. Az első feléről szóló ezidei alispáni jelentés ugyancsak elszomorító képét adja Nagykanizsa népegyesületi viszonyainak. A jelentés szerint a népesség Zalavármegyében e gy e dől Nagykanizsa városában akadt. Hetvennyolc személyllyel apadt a lakosság száma. Az alispáni jelentés nem mutat rá ugyan az okokra. De ez sejthető. A mi gyári közegészségügyi berendezésünkben van a hiba. Ez tot bennünket minden rosszban — első helyre. Ez szerzi meg az elsősg tövis-koszorúját. Persze ezen segíteni kellene? De kitől várjuk az orvoslást. A város intézőitől? Hogy az ördögbe is. Hisz az alispáni jelentés így is elég szép gydarab hátalékok mutat ki az 1905. július 1-én felvett kimutatásnál. Csakely 701 darabot. A valószínűség szerint megköszereződő az aktaesemő, ha még ilyen nagy javaslatoikon is kellene dolgozni. Elég elintézni a mindennapi adminisztrációt. Bár az is igaz, hogy ennek eredménye hűen van kimutatva az alispáni jelentésekben.

A jelentés a kanizsai járás szaporodási viszonyait nem tartja kielégítőnek. Juliusban szová tettük ezt már. Ismeretes e baj kuforrása. Felnek a gyermek-áldástól. E veszedelmes elmélet, melyet egy gyermekrendszerek hívnak, sajnos nagyon elharapódzott Dunántul. Különösen a nagykanizsai járás községeiben. A szülő háza, a nép oktatóira háramlik a feladat ennek veszedelmére rámutatni. Mutassanak rá arra, hogy ez megtámadása a családi élet erőteljesnek, szilárdaságának társadalmi rendjének. Véték ez a nemzet gyarapodása boldogulása ellen. Nincs nagyobb veszedelem a nemzetre, ha kialszik a családi tüzhely lángja. Ha a család megriad az élet nehézségeitől. Szülőnek kötelessége gyermekeit megtanítani az élet küzdelmére. Meg kell tanítani gyermekeinket a munkára. Dolgozni magunkért

és családunkért nem teher, hanem áldás. Boldog lehet az az anya, ki beoltotta gyermeke szívébe ezeket a gondolatokat.

A Dunántúli Dalosszövetség közgyűlése.

A Dunántúli Dalosszövetség szeptember hó 3-án Nagykanizsán a városbáza dísztermében tartotta rendezévi közgyűlést Lengyel Lajos, Nagykanizsa város főjegyzője, szövetségi elnök elnöklésével.

Gürtler Ferenc szövetségi titkár számolt le a közgyűlésnek a mozgó választmány elmuvt évi működéséről. Megemlékezett a múlt évben Pécsért tartott szövetségi dalversenyről, melyen 9 versenyző és 2 versenyt kivül álli dalgelyesület veti részt. A Szövetség választmánya a magyar dal- és zeneirodalom fejlesztésére irányuló alapszabálybeli céljának megfelelőe, 1. évi május hónap pályázatot hirdettet dalárak által előadható eredeti magyar férfikarra. A pályázatra 100, 60 és 40 koronás pályadíjakat tüktek ki. Az augusztus 15-én lejáró pályázatra 47 pályamű érkezett, melyet most bírák meg a kiküldött bizottság. A dalosszövetség 1906. évi augusztus 19-én és 2-án Nagykanizsán tartja legközelebbi hetedik dalosversenyt. A közgyűlés elfogadta a kiküldött bizottságnak dalverseny rendezési tervét. A dalversenyben népdal, műdal és nehéz műdal-csoportban fognak részt venni a versenyző dalárak, melyek 16 tagúll kevesebb és 32 tagúll több személyből nem állhatnak. A dalosszövetségnek 36 dalgelyesület a tagja.

A közgyűlés a lendületesen és részletesen megírt tartalmú tükári jelentést egyhangyaul tudomásul vette és a múlt évi pécsi választmányának a felmentvnyét megadta.

A jelentésből kizöjünk a következőket: *

A Dunántúli Dalosszövetség célja a Dunántúlon a magyar dal és magyar zene szorgalmas ápolásával egyrészt a dalosok művészi érzékét a tükely minél magasabb fokára emelni, másrészt pedig nyilvános előadások, versenyes és összakrok rendezése által a nagy közönségnek a magyar dal és magyar zene iránti érdeklődését felkelteni és fejleszteni.

Amily szép, nemes és hazafias ezen cél, épp oly szükséges is, hogy ezirányban erőlyes tevékenység kifejtessék. Aki ismeri dalosgyűesületeink beléletét, annak figyelmét nem kerülhethe az a mélyen elszomorító körülmény, hogy közülök sokan a legfényesebb mult és a jelen leg-zsebb sikerei mellett is többé-kevésbé a válságok folytonos láncolatával kénytelenek megküzdeni. S hogy ez így van, annak egyedüli kuforrását sajnálatos társadalmi viszonyainkban kell keresnünk.

A nagy közönség a dalosok működésében csak pusztá szórakozást, ártatlan műkedvelést lát, s nyilvános szerepléseiket egy vonalba állítja közönséges mutatónyos előadásával. Hogy dalukban a magyar

(olvadón.) Ha csak rólam volna szó, nem védeném magamat! De hogy önt megmentsem, mindene kész vagyok, még ha ez az ön férjének életébe kerülne is.

Az asszony (nagyon zavartan): Nem beszélnek valami másról?

A fiatal ember (a revolvert gondosan maga mellé helyezve): Igen, igen, beszéljünk másról; beszéljünk arról, aki oly szép s hozám olyan jó... (megesökölja az asszonyt, aki kétésgbeesetten tekint a fűrdőszoba felé). Mondják el önnek a csókjaim... (megesökölja a hálám... (megesökölja) hlymnuszt. (Újra esökölja).

Az asszony (esodálkozva, félre): Hát nem hall az ember semmit? Vagy ugy véli, hogy nincs még itt a kellő pillanat? (Hangosan.) Kérem, legyen okos!

A fiatal ember: Hát van arra időnk most, hogy ossak legyünk, amikor a boldogság pererei oly szükre vannak számunkra mérve?

Az asszony, (aki a legnagyobb zavarban nem tudja, hogy mitévő legyen): Nem, de öszintén megvallva, igazán aggódom. (Kibontakozva a karjából.) A férjem jöhet.

A fiatal ember (utána megy és a fűrdőszoba ajtajánál melléje áll): Ént nem tanácsolnám neki. Az asszony (idegesen dobolva az ajtóra): Ne mondjon ilyet, hátha nem találja el?

A fiatal ember (önbizalommal): Husz lépésnyi

távolságból kilövöm egy légnék az egyik szemét. De ne gondoljon mindig reá.

Az asszony (félre): Nos, az uram azt mondta, hogy várjak addig, amig ő jónak nem látja, hogy előlérjen. Én hát várok!...

III.

A férj (dühösen végigméri néhányszor a szobát s a butorkát, amelyeket belebotlik, mérgesen megrogdossa): Így, így, így!

Az asszony: De hiszen én folyton azt hittem, hogy majd előjössz.

A férj (teutyegve): Oh, te csak hallgass, hallgass, jobb lesz! (Ebben a pillanatban belebotlik egy földön fekvő tárgyba, fölisméri és bangos kiáltással emeli föl.)-Hah, a revolvere, itt feledd a revolvert! (A fegyver látásától dühbe jön.) Oh, te nyomorult! Te rászóglótl! (Az asszony szivének szegzi).

Az asszony (kötésgevsse a férje lábaihoz veti magát): Oh, ne, ne, kegyelem!

A férj (a fegyvert önkéntelenül közelebről nézi, növekedő zavarral): De mi ez?... Ide néz, nem eszlódom? (Megdöbbenve.) Ez már mégis csak sok, ha én tudt tudom,...

Az asszony (meglepetten): No, mi a bajod? A férj (kitorve): Hogy mi a bajom? (Pauszsan.) Tudod-e, hogy micsoda a revolvere tulajdonképen?

Az asszony: Nos? A férj: Hát parfüm-szörő.

geniusz teremtő ereje nyilatkozik meg, mely a legmegkapóbb, a legszebbszóbb módon, az édes magyar dal hangján hirdeti magyar műveltségét, azt ő édesre nem veszik. Ha már az anyanyelv oly drága kincs nemzetünknek, hogy érte mindenkit szívesen alkotni hozunk, mennyivel inkább mondhatjuk akkor azt a magyar dalról, melyben nyelvrünk, egész értes és gondolatvilágunk, örömünk, szenvedésünk és bánatunk nyilatkozik meg, majd a férfias harcra kész elszántság, majd pedig a lemondás édes-bus hangján.

Hogy ezt a mérhetetlen bő-bajt, az érzelmeinek e kiapadhatatlan forrást s magyar műveltségnek e legmegkapóbb kifejezőjét a nagy közönség is megismerje, ápolja és méltóan megbecsülje, ezért szükséges, hogy a magyar dalosgyűjtemlék tömörüljenek, hogy aminék elvégzése az egységek kis erejének lehetetlen, azt összefogva, szövegre, közös erővel diadalra juttassák.

De van még egy rendeltetése szövekezősünek. A küzdelem, melyet daleyeteinek nagy része folytat, sokszor kifarrasztja a fontos kulturális intézményeink derék harcossai. A működő csapata a társadalomból kerülő kényszerűen is magukkal hozzák az ott elterjedt előítéleteknek és közönynek egy bizonyos részét, s így a küzdelemre kellően fel nem fektetve, nem bírják azt a fáradszó munkát, melynek sikeres elvégzésére csak a nemes ügy iránti igaz lelkesedés s a zászlóra irt magasztos eszmék benső tisztelése képesít.

Es midőn részben a külső érdeklődés, de részben a tagok kellő buzgalma hiányában is, a pangásnak elpalástozhatatlan jelei mutatkoznak, ilyenkor érvényesül a Szövetségnek egyik áldásos hatása. A közös ünnepekre, a dalosversenyre hívó szót felhívja a phénésre készülőket, felébresztí nemzetségyukat, hogy ők is a babérról küzdők sorában lehessenek, s így egy újabb impulzust ad a félrelállni akaróknak. S midőn a lezajlott ünnepek után, egymás sikerén örvendezve, egymás példáján felbuzdulva, a dicsőség pálmájával kezükben visszatérnek otthonukba, új erővel, új önbizalommal és új reményekkel látunk hozzá hazafias munkájuk folytatásához.

Ezen ideálisan szép, hazafias cél szolgálatában áll a Dunántúli Dalosövetség immár 11 év óta.

Jelentését e szavakkal fejezte be:

Es midőn jelentésünk befejezést készülök, meg egy kérdést a tisztelt megjelentekhez, de különösen az itt jelenlévő taggyűjtemlék tisztelt képviselőihez és megbízottaihoz intézném. Jövő év augusztus havában a Dunántúli Dalosövetség itt Nagykanizsán tartja 7-ik dalosversenyt. Nagy napja lesz ez a Dalosövetségnek, de még nagyobb napja Nagykanizsa városának. Es ünnepe lesz ez a magyar kultúrának is. De hogy ez igazán kimagasló országos ünneppé lehessen, ahhoz a Szövetség összes taggyűjtemléneinek tényleges részvétele, hazafias áldozatkészsége szükséges, mely nélkül az előtűnk lebegő fenséges eszme nem érhető. Választmányunk karöltve Nagykanizsa város felkésztésére multhatatlan kötelességének fogja ismerni, hogy a dalosoknak a szent ügyért hozott fáradozását ők tartkorkal való fogadásunk és igaz magyar vendégszeretkünk kárpótolja. Szivünk leghebb óhajátst fogja képezni, hogy az a nagy ünnepe, mely városunk falain belül le fog zajlani, fényben és eredményben méltóan soraközbessék a Dalosövetség korábbi ünnepegei mellé. Jertek el tehát mindnyájan, érezt az Szövetségünk minden egyes tagja, hogy a magyar dalkultusz ezen ritka ünneppén közölünk senki sem maradhat távol! Jöjjetek tehát, hogy mindnyájan résztvegyünk a közös imában, midőn ezernyi dalos anyák feleselndő a dal, és emelkedett szívrrel küli fohászt a magasba, hogy:

„Isten áldd meg a magyart!”

Elnök indítványára a titkári jelentést megközlök a szövetséghez tartozó daleyjtemléteknék.

Len d v ai Samu szövetségi pénztáros által előterjesztett részletes zárszámadást a közgyűlés tudomásul vette és a számadók részére a felmentvényt megadta.

A szövetség vagyona 25000 korona. A jövő évi tagadgi díjat 10 koronában állapították meg. A szövetség hivatalos lapjának, a Győrött megjelenő „Magyar Lant”-nak évi 100 korona szubvenciót szavazott meg a közgyűlés.

A közgyűlésen a Nagykálmási Irodalmi és Művészeti Kör daláránján kivül képviselve volt: Győri Ének és Zene egylet, Kiscei Daloskör, Pécsi Polgári Daloskör, Szombathelyi Dalosgyűjtemlék, Szekesfehértári Déli Vasuti Műhely Dalegylet és a Tatai Első Polgári Dalkör.

Pályaválasztásról.

— A szülőknék. —

Mikor lenne helyén jobbkor beszélni a pályaválasztásról, ha most nem? Mindenfelé folynak a beiratások és az érettségizett ifjak s a szülők a nagy kérdés előtt állnak: lenni, vagy nem lenni.

A statisztikai hivatal adatai szerint érettségizett 577 tanuló s ezek közül 24% jogi, 16.4% technikai, 8.9% tanári, 8.5% orvosi, 7% a kishivatalnok, 6% a kereskedői stb. pályát választotta. Örvendést a jelenetek képe tétele. Hogy a jogások száma fogott, 50%-ról 24%-ra, s hogy a technikusok száma felment 18%-ra.

5000 ügyvéd és oly pangás mellett, mint az ügyvédi pályán most uralkodik, ahol a zagírások napról-napra gomba módra szaporodnak, más nem is volt várható, mint apadás. Hisz a közigazgatás államosítása a mai viszonyok között így utópia, oda a jogász ember, még pályátölteléknek sem kell. Így a reális iskoák pályák lehetnek csak azok, hol a tanuló boldogulást várhat, mert iparunk nem lévén, ének a kisipar egészen töukre menvén, csakis a technikai, gépészemérni, a gazdasági pályák azok, melyek megélhetéssel kecsegtetnek.

A gazdasági pályára 4.8% lépett csak, ami hazánkban e pár excellense földmívelő országban eddig keves. Pedig ha a föld tehermentesítés, parcellázás életbe lép, az intenzív birtok kezelés számos előlék képzett gazdát kíván. Az akadémiát végzett gazdatisztekre szép jövő vár hazánkban.

Az orvosi technikai pálya mellett nem hangsúlyozhatjuk eléggé az állatorvosi pályát, mely a mai viszonyok között általános első rangú pályának van elismerve. Ezzel együtt felvetjük az V. és VI. polgári osztály feleslegességét — ez is a pályaválasztással van összefüggésben — melyet városunkban is beüzemeltettek s amely helyett felsőbb leányiskola lenne életbe léptetendő. Ez azonban még kiltátsa senk helyezésre.

Felhozunk még azt, hogy a földmívelő pálya érdekében mily szükséges lenne egy földmívelő iskola. E vidék, hol oly szorgalmas földmívelő nép lakik, megérdemelné, hogy a földmívelő ifjai a magasabb parasztagdaságra taníttassanak. De mindezekről egy későbbi cikkben.

BABOS LÁSZLÓ.

HIREK.

Piaci szabályzat.

(A közvetítő kereskedelem.)

A városi képviselők körében mozgalom észlelhető. Dr. Rothschild Jakob v. képviselő és társai a rendőrséghez panaszt adtak be a piaci drágaság ellen és rámutatnak az okokra, melyek ezt a drágaságot előidézék. A „Zalai Közlöny” hasábjain annyiszor hangzottak ott drágaság orvoslásának eszméjét végre magatévítte néhány képviselő. Reméljük, hogy az egész képviselőtestület fog hozzájárulni csatlakozni. Hisz az egész város érdekeit képviselik ők!

Akik visszaemlékeznek a régi jó időkre, mikor a hus ára 1 K volt kg.-ként, a vaj 2 K 60—2 K 80 és ennek arányában a gyümölcsöt is pár krajcárért mérték, azok törődnek bele legnehezebben a megváltozott viszonyokba. Azóta azonban a termelés fel-

tétele megváltoztak, a kivétel mindenféle élelmi cikkben emelkedett, a kereslet nagyobb lett, a termelők nem tartott lépést a kereslettel és ezzel az áremelkedés indoka is meg van adva.

Hogy a helyi piaci árak emelkedésében mennyi része van a keresletnek és mennyi az üzérkedésnek, ezt érdekes volna megállapítani. Ha ez sikerülne, egyuttal meg volna adva a mód arra, hogy az élelmi cikkekkel való spekulációt szabályzattal megakadályozzuk. Mert egy város közönsége nem tartozik elturni, hogy néhány üzér szabja meg nélkülözhetetlen kiadásának magasságát. Ha a város a szabad üzérkedéssel szemben állást foglal, ez nagyon is indokolt és mi csak sajnálnhatjuk, hogy mindeddig piaci szabályzatunk nincs, mely nekünk módot adna arra, hogy az intézkedést megakadályozzuk.

Az a körülmény, hogy a kereskedelem-ügyi miniszter visszautasította szabályzatunkat azért, mivel a közvetítőket reggeli 9 óráig eltiltottuk a vásárlástól, nem elég ok arra nézve, hogy szabályzatot egyáltalán ne alkossunk. Hisz azt a nehezményeztet szakaszt másként is lehet fogalmazni, anélkül, hogy a közvetítő kereskedelmet lehetetlené tesszük. Például így:

§. Senkinek sincs megengedve, hogy valamely vásárlót visszaszorítással, magasabb árajánlattal vagy bármely más módon a megkötött alkuban haborgassa, vagy a vásárlástól visszatartsa. Különösen meg van tiltva a kofának és közvetítőknék, hogy a falusi termelők kocsiját körülállják oly módon, hogy ezáltal a vásárló közönség meg van akadályozva vásárlásainak teljesítésében. Kofák és közvetítők, kik a vásárló közönséget a vásárlásban megakadályozzák és ámitással a szükségletek vásárlásában megtevéstük, a piacról eltávolítandók és megbírságolandók. Csak akkor, ha a vevő a vásárlástól elláll, szabad más vevőnek az árusítóval alkuba bocsátkozni.

Ez a szakasz nem tesz különbséget közvetítő és vásárló közönség közt, tehát nem kivételes rendszabályozás, de megszüntetné azt a csunya szokást, hogy a vásárló közönség egymásra rálicítál és önmaga drágítja meg magát a piacot.

Egy veszedelmes terv.

Válsággal veszedelmesnek kell jelenteni azt a tervet, mely arról szól, hogy a sétatert kocsistáll ketté akarják vágni. A terv a közönség ama óhajából fejlődött ki, hogy a sétatér hamarabb legyen megközelíthető. A tervről egyik lapírtásunk a Nagykanizsai Friss Újság a következőket írja:

Ismeretes az az akció, mely évekkel ezelőt a célból indult meg, hogy a Bathányi-utca átágadásával a sétatér egy vashidat építsenek, a pályatest felett. Céja ennek az volt, hogy a sétatér a Bathányi-utca felől is megközelíthető legyen.

Két terv fekszik az építendő hidról az építészeti bizottság előtt. Az egyik 2000, a másik 14000 koronába kerül. A tervezetek szerint a hid kocsiközlekedésre használható.

A legilletékesebb helyen felvilágosított kértünk és ott azt a felvilágosított kaptuk hogy igenis úgy akarják csinálni a hidat, hogy azon kocsik is közlekedhessenek. Ez esetben a sétatert közepén ketté vágnák. Azt hiszik a tervezők, hogy így majd valamikor tovább lép a Bathányi-utca — a sétatér túlsó oldala.

Mondjuk ki magyarán, hogy ez a gondolat — bolondgomba.

Ez nem elég indok arra, hogy a szépen fejlődő városunkat világra hozott sétatert tönkretegyük. Nagykanizsa amugy is szegény természeti szépségeiben. Ha már mesterségesen létre-

hozak ifient, akkor jönnek egy boldog ideával és tönkre teszik. Hiszen a koscsoklekedéssel éppen a középben, a legszebb részen vágják ketté s így teszik tönkre a sétatérét.

E tervhez nekünk is volna némi szavunk. A város közönségének valóban régi óhaja, hogy a sétatér a Bathány-utca felőli oldalán is megközelíthető legyen. Mi pártoltuk a tervet. Azt hittuk, hogy építenek majd ott egy szép, izléses hidat gyalogjáróknak. Erre a tervre azonban gondolni sem mertünk. Nem mertük volna hinni, hogy ilyen szerény kérésre tisztezt felülhaladó költségvetés álljanak elő. Nem tudjuk ki ennek a tervnek szülőanyja, de nem tudjuk azt pártolni. Valószággal veszedelme lenne ez a sétatérnek. Különböző nagy városfejlesztési tervekből fellépni a sétatér déli oldalán, ez egyszerűen neveltséges. Neveltséges az utárvárosfejlesztéséről beszélni, gondoskodni, ahol még a város belterületén nagyon sok helyen beépítetlen területek, szántóföldek és kaszálók vannak. Az ilyen városfejlesztési terv különben is átka a magyar városoknak. Nálunk arra törekednek, hogy minél nagyobb kiterjedésű legyen a város. A nyugati államok nagy városában ellenben egységes és rendszeres a városfejlesztési terv. Először a város belterületét építik be. Csak ezután terjesztik ki felé. Az ilyen városokban sokkal könnyebben és kisebb költséggel valószínűleg meg példát a csatornázás és vízvezeték, mint a nagykiterjedésű magyar városokban. Ennek a kipattant tervnek pénzügyi és városfejlesztési szempontból, no meg a sétatér érdekében határozottan ellene vagyunk. Építsenek ott egy szilárd egyszerű vas hidat a gyalogjáróknak. Ezzel kielégült teljesen a közönség óhaját. Az amolyan sikertelen nagy tervektől nem kérünk.

Emlékeztető-naptár.

- Sept. 18.** A szocialdemokrata párt négyültes Nagykanizsa.
 „ A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűmunkások Egyesületeinek díszkönyvével.
 „ H. Zalavármegyei törvényhatóság bizottságának közgyűlése.
19. Az Elő Nagykanizsai Magyar Ártisztársaság Köszöntő ünnepi este 9 órákor az egyesület helyiségében.
28. A zalavármegyei joggyökér egyesületének díszkönyvével Zalszegetesen.

— **Erzsébet királyné halálnapja.** — Közöltünk élt, hogy szeretetével megnyerte népe rájogását. Imádtuk a magyarok örangyálát és Erzsébet királynét, ez őt éltől rangyalt egy sötét tragédia elragadta tőlünk. Holnap, e hó tizedikén van a tragédia évfordulója. Bánatos szívvel tekintünk emlékműnkkel glóriás alakjára. Kegyelettel borulunk le az oltárhoz, könyörögni lelki üdvéért.

— **Személyi hír.** Szigeti Józsika fiatal hegedűművész, helybeli barátai és jóakori látogatására Nagykanizsára érkezett. A 12 éves művész, azóta, hogy nálunk oly nagy sikerrel hangversenyezett, nagypót nőt testben és művészetben.

— **Egy községi tanító.** A múlt héten folytak le a topolcai polgári fiúiskolában a pótló, javító és magánvizsgálatok. Ez utóbbira egy „tanító”-nak eszultt egyen is jelentkezett, aki nyilvános iskolánál működik és tanít, habár az illető a polgári iskola III-ik és IV-ik osztályára nyert magánvizsgálati engedélyt. A magánvizsgálaton minden tárgyból megbukott. Es teszik érteni, ez az egyén nyilvános iskolában tanít. Hol vagy te szegény Magyarország?! Már az íng sem járja, hogy ilyenre van bizva egyes községek kulturája. Elég-e el nem ítelhető az oly iskolafentartó, aki illy egyneként tanítókat alkalmaz. Tessék tisztességes megélhetést biztosító fizetést adni a tanítóknak, akkor lesz rendes népoktatója és művelti közép. Vagy ha a felekezet nem tudja azt fizetni, tessék államszegélyt folyományodni. Ilyen tanító csak olyan sötét fejű embereknek teszik, akik a nép tudatlanságát a maguk javára akarják kihasználni. Az iskolafentartó bármely felekezethez tartozzék is, köteles képestit népánitót választani és fizetni is ha ezt megteszi, akkor lesz csak művelti nép. A művelti nép

pedig boldog hazát teremt. A művelti és köteleseggel hiven teljesítő tanító lehet a társadalomnak azon tagja, aki közvetett munkájával egész nemzetet boldogabb tehet Tudás, köteleseggel, hivatás azon erények, amelyek minden, de leginkább a tanítói pályára képesítettek, e nélkül többet árt, mint használna a népevelés szent ügyének.

— **Lehelkürt utánzása.** Fábrián Vendel hetényi (Zalamegye) uradalmi hajdu Bandiss László gazdasági vezetője a Lehelkürt szép sikerrel utaztatva lepte meg. A tulajdonos a kürt kirtét a Balatoni Múzeumnak ajándékozta. A kürt értéket nagyon emelik a mesterien előállított díszművek, felfűrészek és rajzok, melyek I. Ferenc József, II. Vilmos császár és az orosz cár alakjait ábrázolják.

— **Nyáralás után.** Késétségben, hogy a szezon megkezdődött. Illatos hirdetője ennek a bódító naphal, ami átvette pár napra uralmát minden háttal, ahova immáron beköltöztek a nyáralók. Első teendő, elő az elrakított szőnyegekkel, ottantákarókkal és függönyökkel, hadd lássuk, ki volt erősebb: a moly-e vagy a naftalin. Barmikép is dől el a kérdés, annyit bizonyos, hogy a naftalin elég erős, prűsköl is töle mindenki, aki szőnyegét s egyéb holmijait gondjaira bízta. De se baj, eltűri ezt már szivesen a szalmaözevgyesség egyedülletében meggyóltó halandó. Mert tudni kell, hogy lejárt már a szalmaözevgyesség legundós boldogsága. Amig a ház asszonya a falu porát szívja, filiszter lesz a legtöbb férfiből és sohasse dicserik annyian a családi élet enyhe melegségét, mint a kanizsa forró napjaiban, amikor kétszeres kin a vendéglőjárás az étlaptanulmányozás és a pincér-séggel való badakozás. Ez a gyötrelme magyarizma meg a viszontlátás ama boldog jelenetét, amik most a pályaudvarokon. Jönnek az asszonyok, a feleségek, az anyák és ez azt jelenti, hogy meg-zúnik a lakások pusztasága, véget ér a szakácsnék s szobalányok uralma és ami a legfőbb: főznek megint a konyhában. Adieu vendéglő, korcsma! A kezdet persze ünnepes.

Az első napokra, ha otthonról jó az asszony, a kedves vidék látja el elemzősáival a városokat; batyuknak és ládáknak hozzák a ludat, csirkét, vaját, gyümölcsöt, de még zöld paprikát is, mert az a hit most az országban, hogy itt már aranyokat fizetünk a krajcáros dolgokért is. Így tén-meg a boldog nyáraló, aki otthon töltötte a vakációját. Persze sötétebb emlékekkel jó vissza, akit megsekkiroztak alapsan a kért nyáralótudajosok, hogy annál inkább örvendessen a viszontlátásnak. Ez a naftalinál, ami most lefoglalja magának az udvarok levegőjét, sok nyári öröme, szalmaözevgyi gyötrelmek és falusi kalamitánák mindent kiegészítő fűaléja. . . .

— **Munkás temetés.** Gáspár István festő-ség 21 éves korában Nagykanizsán elhunyt. Az elhunyt pályatársai koporsója piros szalagú koszorút helyeztek. A sírnál Vugriné nee Kollay mondott grászbédet.

— **A római emlékkő.** Emilitettük már, hogy dr. Cinder István, zalszegetesi ügyvéd érvényes követ ajándékozta a Balatoni Múzeumnak. A követ ezéltő 50 évvel találták zalaalón az egyik „kunhalom”-ban. Azóta a községben hevert az urasági portán. Az emlékkő fölrása ez:

M. A V R E L I V S
 A N T I M P D.
 H E R C V L I
 P O S V I T
 A fölírás kiegészítése.
 M (arcus), A V R E L I V S
 A N T (oninus) I M P (erator) D (eo)
 H E R C V L I
 P O S V I T

Az Erteleme: Marcus Aurelius Antoninus császár Hercules istennek emelte. A császár K. u. 141—180. uralkodott. Az emlékkő fölírása teljesen egy. mintha csak tegnap vették volna ki, pedig azóta már 1600 év elmúlt. A követ után virágdísz és két ember alak van. A márványt messze vidékről vishették oda. Erdekes, hogy M. Aurelius legszébb márv. Rómában szintén fehé márványból készült. Zala-Lövő (Salle) Szombat-hegy és Pettau között vonult római út mellett volt. Bizonyára élénk kereskedés folyt rajta s ezért a császár a követ Hercules tisztelőre emelte, aki a kereskedelem istene gyantán is tisztelték a rómaiak.

— **Rikkancsnevelés.** Minden mesterséget tanulni kell. Még a rikkancs mesterségét is. Az öreg rikkancsok oktatják a fiatal kezdeket, természetesen az utónagy gyakorlatját velük a hirlapírásúts mesterségét. Tegnap délután az Erzsébet királyné téren oktatott egy érdekmenek megőszült rikkancs két fiatal kezdet. Először csak egy szóval magyarizgatta a mesterség csinylát-bínyját. Ahogy így nagy buzgalommal magyarizgatót a drágalotts csemetének, egyszerre így ifju ember jött feléje, egy bolyget kísérve. Az öreg rikkancs, rögtön kiöszött két tanítványának egy csomó lapot és két oldalbaltást.

— **Szaladitok azokhoz.**
 A két kölyök roham. Megtámadták az ifju párt rettenetes szőzönnel.

— **Független Hirlap.** Polgár, Friss Újság, Nap stb. stb.

Az ifju kapkodta a fejét jobbra, balra, kétségbeesetten nézett maga elé, de azért lapot nem vett. A két rikkancs meg csak ordította a lapcimeket, hogy tündékből kiérett. Utóbb belátta, hogy itt mindegy buzgalom kárba veszt, megfordultak és visszatértek öreg mesterükhöz, aki megint az ifju pár elhalt mellett, lassan utánuk cammogott mintegy hat lépényi távolságra. Mikor tanítványai hozzá értek, az öreg megint kiadta a rezedalelet.

— **Ne tágítsatok.**
 Megint visszaroarantak, az egyik jobbról, a másik balról támadt az ifjura, bimbólva a legújabb rablogyilkosságok és szeneciók részleteit.

Az ifju pár betért a Kazinczy-utcaba, kísérve a körülöttük kiabáló ifju és a mögöttük baktató öreg rikkancs által.

— **Ugyan mit csináljak,** mondta az ifju a lányak, — hogy megszabaduljunk tőlük. . . .

— **Kérjétek egy krajcár!** — dörögte a mögöttes baktató öreg rikkancs — ki hallotta szavait — tanítványainak.

Nem értették meg, hát az öreg egy nagyot lépett és megkapta az egyik szájútva bimbóló kölykét, magához huzta és a fölébe sугva megismeltelte parancsát. Aztán odalökte a fiatalemberhez.

— **Nagyságos ur adjon egy krajcár!** övöltötte s rá nyomban felisított a társa is:

— **Méltóságos ur adjon egy krajcár!**
 Az ifju rögtön kiosztotta a két krajcárt, amire nyugodtan folytatta utját bolygólva.

Az öreg rikkancs meg önelégülten vágta zsebre a két krajcárt egy-egy barackot nyomva csemetéi fejére:

— **Látjátok, kőni valók,** így kell csinálni mindig. Ez hoz valamit a konyhára, mert a lap megmaradt, azt el lehet adni még egyszer.

— **Állami építkezések.** Hatalmas állami építkezés van városunkban tervbe véve. Eszerint a dohányárú-raktártól egész az ügyészségi fogház Király-utcaba érő végéig a kormány egy hatalmas épületet fog emelni, melyben helyet kap a törvényszék, járásbírószág ügyészség és a többi idetartozó hivatalok, az adóhivatal, a pénzügyország. E hivatalok az egész épületet elfoglalják. A posta nem maradhat meg jelenlegi helyén, miért is? Öpris Péter pécsi postagazgató kérdést intézett Vécsey Zsigmond polgármesterhez, hogy nem lenne-e hajlandó a város megfelelő épületet emeltetni, melyet aztán a posta céljaira a kormánynak 15—20 évre bérbe adna. Vagy nem lennének-e esetleg erre magánosok hajlandók? Tudósítónk úgy értesül, hogy a Zöldfia bérelőjének már három hónap múlva ki kell onnan költöznie. A népkönyvtárnak tehát szűkület új helyiségről kell gondoskodnia. Az építkezést a jelek szerint mihamarabb megkezdik.

— **Műhelyvizsgálat.** Egy orvos írja: Gyáraknál nagy vizgálat van rá, hogy a munkásemelyzet biztossága megegyen. Tízás, szellőzhető, világos szobák, melyek képezik a munkás tartózkodó helyét. A kisipari munkás a kisipar jóvalbólt kaphat helyet a munka elkészítéséhez. Ezek az ugynevezett műhelyek. Ezek között is vannak újabbak, régiebbek, olyanok, a hol a munkás egész nap szivesen dolgozik, s olyanok, ahonnet irgylkedve nézheti munkatársának abbeli részességét.

Tudom, hogy egyszerre illy nagy horderejű intézkedés nem fogantatott, de ha belekezdünk ezeknek átalakításához, úgy járunk velük, mint a régi házsorokkal: egyenként tűnnek el, s helyettük a mun-

kánépnek való, egészséges műhelyek szolgálnak az ipari munkálatoknál elvégzésére.

Gyáraknál vannak törvényes felügyelők, hogy panasz ne lehessen. Műhelyek látogatására is vannak hivatali tényezők. Mig azokról a miniszterium hivatalos adatokat szerez be, ezekről maguk a látogatásra hivatalok is halvány fogalmalmal bírnak. Egyszerűen azért, mert állítólag s műhelyeket nem látogatják, nem vizsgálják meg vagy ha igen, nem terjed ki figyelmük mindazokra a dolgokra, amiket a törvény eléjük szab; ha hiányosságok, kifogások által mégis kénytelenek felfedezni, lehet, hogy a hatóságot nem szakszerűen informálják.

A munká-nép legjobban tudja, hogy mik felelnek meg a valóságnak. Ók tárgyalják is ezeket a dolgokat, s amit az asztalos sztrájkolók követeléseiből látható is volt: a műhelyekért napirendű lenni nem lehet, nem szabad.

Ha hirdetésben nem is, de fokozatosan javítanak; segíthetnek a helyzeten: csak ne az egymás iránti gyűlölség, hanem kartári szeretet vezéreljen bennünket, mind az iparos, mind az ipari munkások részéről. Egyelőre el-gedjünk meg azokkal az intézkedésekkel, amelyeknek folytán, úgy a magunk egészsége, társas életünk helyes irányban fejlődése biztosítva láthatók.

Tiszta, az egészségügyi követelményeknek megfelelő, világos a műhely, hogy aki egész életét benne tölti, nyívan, megelőző arckifejezéssel árulja el, hogy a mi iparosaink az alkalmazottak sorsát is szívkön viselik.

Katonai hírek. A m. kir. honvédelmi miniszternek 1905. évi augusztus 20-án 7632. sz. rendeletét folytatva a közhadserég-és m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a népfelkelők időszaki jelentései a főváros ében nem tartanak meg.

F. hó 7-én a fegyvergyárlatra bevonult pórtartalékos honvédek szabadságolva lesznek.

Akta hátralek. Csörtán Károly Zalahármegye alispánja a vármegye 1905. évi első felvi közigazgatási és az ezzel kapcsolatos egyéb állapotról jelentést m. kir. átadta. Beszámol az alispáni jelentés a hivatalok ügyfördalmáról és hátralekéről, amely szerint 1905. évi július 1-én elintézetlen ügydarab volt: az alispáni hivatalnál 1773 az 1904. évi december 31-ig 723 darabban szem, a megyei árvászekelő hátralek 1905. július 1-én 1947. a december 31-iki állapottal szemben apadt 370 darabban, 2829 a topolcai fészolagabiról 89, a keszthelyi helyes fészolagabirónál 16, a nagykanizsai fészolagabirónál 14, a perlatkánál 10, a zalaegerszeginél 9, míg nincs egyetlen egy hátralek sem a szécsényi, zalaszendrői pascsi, novai, alsóendvai és a eskátrnyai járás fészolagabirónál.

Zala-és Somogy papsgához a Balatoni Múzeum a következő kérest intézte: "Múzeumunk egyik célja az, hogy megörzítse és közzétesse tegye a Balatoni övező vármegyék régiségeit. A templomok, ezek padlásai, a sekre-tyeik, a használatból ki-ment számos érdekes tárgyát rejtgetnek: régi, magyar himnusz misemondó ruhákat, olártérítőket, úrvélkinesek tartalmazó könyveket, iratokat, a rég letűnt idők iparművészetére fény vető helyeket, gyertyatartókat és egyéb tárgyakat, a megszűnt cékek zászlóit stb. stb. E tárgyak a kellő gondozás híján tönkre mennek, s elpusztulnak velők hazánk és megyénk történetével összefüggő beszédes bizonyítékaik. Arra kérjük a Főztiszteletű Papságot, hogy a leirt nélkülözhető tárgyakat, esetleg az egy-hány hatóság engedélyének megkérése után, múzeumunkba juttatni kegyeskedjék. A költségeket közön-ettel megtérítjük. Nagyon kérjük azt is, hogy a múzeum részérett, természetrajzi, néprajzi és táj-rajzi osztályába való egyéb tárgyakat is kegyeskedjék múzeumunkba juttatni. Tisztelettel megjegyezzük, hogy a Balatoni Múzeum Zala-és Somogy-megye, onzenlen vezetés mellett álló egyedüli közzéjteménye, közzétesse képező múzeuma. A Balatoni Múzeum állami felügyelet és párfogás alatt áll. Rövid idő alatt megépítjük állandó palotáját, mely a Főztiszteletű Papság szíves közreműködésével méltó büszkeségre lesz a Balaton vármegyének és az egész magyar köznevelődésnek. Kérésünket megajutjuk, s maradjunk a Főztiszteletű Papság tisztelői a Balatoni Múzeum Egyesület.

A Divat Újság minden hónapban közzé jelenik meg. Előzetést arra nagyon ólós: negyed-évre postán való szétküldéssel két korona husz filler. Előzeteti legelőszárban a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapestben, VIII., Rókk Szállás-utca 4. számú háza-ban van.

Mó-ló-építés Fonyódon. A somogy-megyei Balaton-Fonyód fejlődéséhez bizonyára hozzájárul az, hogy a régi móló mellé egy újat is építenek. A kettő közt elterülő területen állandó kereskedelmi kikötő állomás lesz. A munkálatok erősen folynak.

Az „András” a posztón. A „Reggeli Lapok Melléklete” írja a következő érdekes históriát: „Berugott az bizony alaposan. „Az” alatt pedig értvén azt a rendőrt, aki a minapiban a Csengeri-utca-ban posztolt. Támoiygási közepette észrevette, hogy egy úrnő a kezében egy kis csomagot visz.

„Gyanus András komán utána!”

A hölgy, aki egy papirzacskóban szőlőt vitt hazra, a részeg által törtételetől megijedve, megör-sította lépteit és bizony máig szaladt.

„Megállj! — mit visz a Zistenét!”

„Kérem szó-él-őt!”

Az „András” rögtön motozást akart foganatosítani, de egy arra járó fiatal ember egész csendesen megakadályozta ebből szándékában. És az „András” ur szepen el is ment onnan de azért a Csengeri-utca sarkáról még kiabálta, hogy „Nem járja egy még-sem elbányj egy kivézenyelt házfélgyelövel”.

A tűzrend érekeben. Vármegeünk alispánja a megye területén felmerült tűzesetek okából utaltotta az előjáróságokat, hogy a tűzesetek megelőzésére mindent elkövessenek. E célból elrendelte, hogy a község területét maguk közt osszák szét s tűzrendés-zeti vizsgálókat jelöltsenek, különösen a konyhákat és a grujtó kezeltést vegyék szemügyre. Az előfordult mulasztásokról a fészolagabirónak kell jelentést tenni, aki a tűzrend ellen való kihágásokat szigorúan megtorolja.

Öngyilkosság vagy baleset? Megirtuk már, hogy a Nagykanizsa és Múrkakeresztur közötti vasúti töltésen Andri Márton 20 éves lakatos-legény hullajt találtak meg az arra járó-kelek. Megirtuk azt is, hogy a vizsgálót megindították. Csurgóról jelentik lapunk-nak, hogy a boncolás megállapította, hogy öngyilkosság esete nem forog fenn, hanem Andri — aki sok szesz ivott — valószínűleg régezz állapotban haladt a pályá-teszten és nem vette észre a közeledő vonatot, mely halálosan elgázolta.

A viharágyu feloszlott hatása. Az országos meteorologiai intézet hozzáférte megállapították és a minap a földmiv. miniszter is ajánlotta a magyar gazdaközönség figyelmébe, hogy a viharágyuzásnak a jégrések ellen javul kevés értéke van s hogy mi sem bizonyítja az ágyuzásnak jégfelhő-elűző hatását.

NYÁRI SZINKOR.

(Színházi levél.)

A hétről nincs semmi különös feljegyzésre érdemes. Felajított darabok mentek jobb és rosszabb előadásban. Bemutatkozott a társulat új bonvivántja: Bónis Lajos is. Egyszer, minden pózálást nélkülöz-játékán, szép ösztájtékon, ügyes alakításain meglátszik, hogy tehetségese szinész, ki nagy színpadokon szokott játszani. Azonban a közönségnél, kivéve a valóban mértő közönséget, alig ért el hatást. Játékán bizonyos kedveltség látszik. Sőt némelyek szerint vannak egyes vonások, melyek arra engednek következtetni, hogy ő kicsinyli közönségünket.

E héten is volt két Hahnel Aranka est. Az ő fellépései mindig biztosítékaik egy élvezetes estnek. Szombaton „Váljunk el”-ben, csütörtökön „Boldogság”-ban valóságos remekelt. A közönség mindkét este zajosan ünnepelt. Nem mondunk új azzal, ha kijelentjük, hogy ő társulat legkiválóbb tagja.

E két említett darabnál nagyon gyéren légtatta a közönség a színházat. Sikerrel játszott Almássy, Fehér Gyula, Bánházi és kis szerepében Sági Sári.

Kállay Jolán nagy estén szerepelt a héten. Behízelgő, kedves játékaikkal megmaradt jó véle-mények. Énekeinek hibái azonban kezednek feltűnővé válni. Gyakran beroked és a hangot nem bírja. A Bob hercegből hatalmas agyoncséplést sokan egészen Kállay okoztak. Ez azonban nem áll. Néki is nagy része volt ugyan ebben, de sokkal több a roppantul figyelmelzenen kárnak. Kállay ötözléket nem mindig találók.

A „Tavaszz”-ban Déry Rózi nagy sikert aratot a báró nő szerepében. Sok tüzéssel és sikkelt játszta e szerepét. Tíz éget fojtó... refrénű dalát kötszer megismételték. Igen jók voltak még e darabban Gózon Béla, Nagy Deszö, Károlyiné stb. Latabár-Náci pincér szerepét „agyon alakította.” Nagyon ügyetlen alakítás volt az est esti Náci. Bónis egy nem neki való szerepben kedvetlenül és sikertelenül játszott.

Kedden jutalmjáték volt. Ez egyértelmű azzal, mert sajátságosan legjobbnnyire így szokott lenni, hogy a „jutalmazandok” kis szerepe volt. Latabár sieder-kománok jutalmjátéka volt ifj. Bohor József e nem nagy sikerekre törő darabja. Ugron Sanyit játszta. „Több-kévsébé” sikerrel.

Szerdán este a Bob herceget csepelték agyon elő kedélyesen rossz előadásban, minőt még aligha pipált vev Európa. A kar fegyelmelzenésének fényes tanujélet adta. Az előadást az összes napilapok hatalmasan lerántották.

Tegnap este a „Valéni nász”-t adták. Erről más helyen.

Az új tagok közül ma este lép fel először a „Cigánybáró”-ban Király Frigyes, az új tenorista. Pesti Kálmán és Erckövy még nem érkeztek meg a társulathoz.

PÁRBÉ.

*Károlyi Leona a Király színházban. A Király színház János vítez versenyné vasárnap este lépett fel Károlyi Leona, Kövess színtársulát-nak coloratur énekesnője. A verseny iránt, tekintve, hogy ismerősnök is lépett fel benne, Nagykanizsán mondhatnák az érdeklődés. A fővárosi sajtó kritikája mondhatnák valósággal meglepte a közönséget. — Károlyi Leona nálunk is aratot ugyan sikereket. De éppen János vítezen alig volt sikere. Igaz ugyan, hogy az „Az Újság” azt írta, hogy „figyelem-mel-től nem igen látott jätékán, de viszont a „Pesti Hir-lap” és még egy néhány újság valóságos hozsánnákat zengett Károlyiról. Nem tudjuk, hogy a hozsán-nak vanak-e kulissza titka, de mégis szép elme-rése az egy vidéki primadonna tehetségének. Csütörtökön este a király leány szerepében aratot si-keret a Király színházban Károlyi Leona. A sztri-döntését érdeklődéssel várjuk.

*A valóni nász. A drámai előadásokkal, a kiállítástó életkintre, mindenkor megvöltünk elégedve. Makó, Almássy és Fehér Gyula olyan dolgokat tudnak produkálni, amik bármely első rangú színpadon megállnák a sarat. A tegnap esti előadás szintén a jó drámai előadások közé tartozik. Maga a darab ugyan nem sokat ér. A fkevezettlet emberi szenvedélyek élet-halál harcát rajzolja, majdnem érthetetlen módon és tragikummal. Ami hatást kel-tett, az a személyek játékaikkal tulajdonítható. Kiváló alakítást nyújtott ez estén Fehér Gyula, aki a szenvedélytől ózsonerosított ferde hátú Csuku állam-ügyész alakját creálta. Fehérnek ez volt az első nagyobb intrikus szerepe és ugylátszik, hogy erkeben teljesen kifogástalan. Szeretnénk őt classicus darabokban látni, mert tegnap esti alakítása arrott győzött meg bennünket, hogy ő Jago, s Biberach-féle szerepekörökben van elemében. Makó Adyától a megszokott jöt láttuk és felőle csak ezeket ismét-elhetünk. Őt is gyakrabban szeretnők látni a színpadon. Almássy remekül szavalt a harmadik és negyedik felvonásban. Sokban hozzájárult a sikerhez. Jók volt-meg Hevessy Mariska, Bónis és Gózon. (Riga.)

*Becestelenek. Végre klasszikus drámának is soránt korított Kövessy. Mint értesülünk kedden Ro-rátának világhírű tragédiáját, a Becestelenek hozzák pályáját és egy év alatt megdöbött minden színpadot. A keddi előadás kétségtelen érdekeltségű nagy-ban növeli az a körülmény, hogy ezt választotta Al-mássy Endre jutalmjátékát. Almássy-nak ebben van egyik legnagyobb sikeri leghálásabb szerepe.

Szerkesztői üzenetek.

Vitakozó társaság. Sokasem helyesültük, hogy azaz a Lóval oly sokat foglalkoztak a lapok. A jó gazdája azonban nem bánta az újsághíreket. Sőt elűrtte a gyanusítást is, hogy azok reklám sorok. Mikor azonban a letérőről jöttek a hírek, mely előbb-nobb minden lóval, még Pacience-t is utoléri, akkor már ezt nem tűrte és bízott Fanit egy kiváltású újságra. — a nyilterbe. Ott díszes most Fáni mulattatásra a közönségnek és örömei gadjának.

— **L. M. A.** színes proletárnak kufforása sok részben a színes iskolára vezethető vissza. Azért, hogy sokak kevés a műveltség, ezért nem érheti vád a színes iskoláktól. Hisz ott két év alatt nem lehet est olyan egyének beolenteni, kik tén meg a helyesírás szabályainak sincsenek tisztában. Nevelik ott legelőbbben a növendékeket, minden két nélkül. Ha csak nem az a céljuk, hogy a beszédet tandíjából néhány ember megeltesen.

— **Kérdésközdő előfizető.** „Kovács” című rovatunkban többen is írnak. Kérdésüködére nem adhatunk felvilágosítást.

— **M-k.** Nagyvárud. Felsőlakásuk szerint intézkedünk. Kartári údvész.

— **27. helyben.** Cikkét megkapunk. Sorát elkjék.

— **Régi előfizető.** Közöljük jó eső sorait. Kérjük további jóindulatát, melyre kiválóan súlyt helyezünk.

Főmunkatárs: **Giáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

A közönség köréből.

Az e rovaton a kösletéért a felelőség a bekláidó terheli.

Egy halotti gyászbeszédről.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Aki a gyáraknak fojtó levegőjében, vagy a nap égető tüzeben dolgozó munkásoknak megelhetésükért és jógaierő folytatott küzdelemmel küzdelem kísér, sajnálatos tapasztalás, hogy igen gyakran epen nem munkás vezeték a szegény emberek gondolkozásával ellenkező dolgokat beszélnek és cselekednek. Így valósínn, hogy nem az ott jelenlévő munkások és nép öröme, hanem megingatásra beszélt az a szónok, aki heffón a kath. temetőben a halott bezeneteltetése után dicitvárol traktálta a gyászolókat. „Almod a feltámadás, — úgy mond — „de ne azt, melyet a kath. egyház tanít, hanem, melyet a szocializmus írt zászlájára”; „életben megapostak és megrogdostak, most is éretetik veled, hogy elnyomott munkás voltál”; „mi küzdeni fogunk, míg a rendszert meg nem buktatjuk”, stb. Ilyenek hangzottak el a kegyeletnek felszentelt és mindenütt szentnek tartott helyén, amiért is kérjük a szónokot, hogy máskor nézze meg a kapu felirátát, mielőtt a temetőbe lép és ne zavarja azon ezrek nyugalmát, a kik igenis a keresztény hit tanította feltámadásra várnak a sírkertben. Mi igaz barátai vagyunk a munkásoknak és tisztelettel tekintünk a homlokra, ha nem a gyóllót, hanem a munka szántotta tele barázdákkal és nagyrabecsülésléssel fogjuk meg a munkától megkérgesedett kezét, ha a harag ökolbe nem sorozja. Az ily oklatan izgatás a temetőben bizonynyal nem növeli a rokonszenvet a munkások iránt.

Kérem a t. k. Szerkesztő Urat, sziveskedjék becses és az igazat kimondó lapjában e soroknak adni. Kéréssem megújítása mellett maradok tek. Szerkesztő Urnak kiváló tisztelettel

Nagyánkiza, 1905. szeptember 5-én.

Alkizatos szolgálja:
PREZELLER FERENC,
tanár.

A templomlátogatásról.

Az irt. templomban az istentiszteletet az Újév és Engesztelő ünnep napján az újatos hívek oly nagy számban látogatják, hogy a templomban el sem férnek. A község gondoskodott is arról, hogy főkimaház nyitásával a nagy tudulást orvosolja. De míg a főkimaház félig üres, addig a nagy templomban oly nagy tömeg lepi el a padsorokat és különösen az átjárókat, hogy az imásköz tulajdonosok csak nagy nehezen vagy egyáltalán nem férnek helyeikhez. A nagy közönség odaönlése azonban két okból volna szabályozandó.

1. Egészségügyi okból. Zárt helyiségbe több ember nem mehet, mint amennyi köbméter romlatlan levegő létezéséhez rendelkezésre áll.
2. Közrendészeti okból. Az átjárás a nagy közönség számára szabadon tartandó. A legkisebb zavar elegendő arra, hogy elrekesztett átjárás mellett emberéletet veszélyeztesstünk. A templomgondnokság mindig különös figyelmet fordított arra, hogy a templomban való ki- és bejárás szabályozva legyen. Néhány sorammal talán hoztárjúnok ahhoz, hogy a két évtel előtti példás rend ismét helyreálljon.
(Egy templomlátogató.)

*) A levélirő nevet ismerjük.

VEGYES.

— **Amateur fényképezészek** Általánosán elismert kitéző szalon- és uti fényképezési körletek, felmunkálatlan minőségű pillanatészis apparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek **Mull A. cégnél** (Bécs, Tuchlauben 9 cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen árukat alapították 1854 ben. Kiváratra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Nyilteér.

Az e rovat alatt kösletéért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

HELYRE IGAZÍTÁS!

Mazzantini Lajos

a m. kir. opera v. balett mestere Nagykanizsára érkezett és egy hatheti

Táncanfolyamot

nyit kezdők és háládók részére. A tanfolyamot személyesen fogom vezetni és ezzel megcáfolom azt a rosszakaratu híresztelést, mintha én csak névleg szerepelek.

Beiratkozni lehet naponta délelőtt 9 — 12 és délután 2—6-ig **REDLICH GÁBOR** titkár unál „Arany Szarvas” szálloda első emeleten.

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikerrel használhatók

vese-, húghólyag- és közönségbántalmak ellen, húghólyag- és vizeleti nehézségeknél, a cukros húghólyagnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.

Hűghyajtó hatású!

Vasmentes! Kágyon emésztendő! Csírmentes!

Kapható áruhágyüzletekben és minden „Salvator-forrás” szásztelekénél. Részletek.

Thiele soványító kurája

ismert hatás különlegesség kövérek részére. — Csomagja 2 korona. Megrendelhető **Török Jó-zsef** gyógyszerésznél **Budapest, Király-utca 12.**

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

1859 tk. sz. tk. 1905.

Árverési hirdetmény kivonat.

A letenei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a cs. kir. szab. Osztrák Phönix biztosító társaság magyarországi vezérképviseletére végrehajthatóknak, — Varga István polai lakos végrehajtást szenvedő elleni 64 korona 95 fillér lőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a letenei kir. járásbírósi) területén lévő a polai 913. sz. tükben Varga István nevével felvett A + 198. hrsz. egész ingatlanra 28 kor. 353/1. hrsz. egész ingatlanra 258 k. 282/1. hrsz. egész ingatlanra 41 korona, 440 l. hrsz. egész ingatlanra 38 korona. 576 l. hrsz. egész ingatlanra 82 kor., 6191. hrsz. egész ingatlanra 125 korona, a polai 917. sz. tükben A. sz. tükben alatt felvett ingatlanok Varga István nevével álló felérésére 364 kor. Végül az 1881. évi LX. t. c. 156. §-ának a) pontja alapján a polai 414. sz. tükben A + 1. soraz. a Bagó Katalin férj. Tizedes Józsefné és Varga István polai lakosok nevével álló egész jószágostre vagyis a polai 123. hrsz. belsőöregnek most nevezettek nevével álló felérésére 109 kor. kiküldött árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1905. évi október hó 3-ik napján d. e. 10 órakor

Polai községbe a községi bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldött árban alul is eladattai fog.

Árverési számdékek tartoznak az ingatlanok — becslésár 10% -át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántapnzéknak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiküldött szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Letenyén, 1905. évi július hó 7. napján. A letenei kir. járásbírósi mint telekkönyvi hatóság.

OROSZ

királyi aljárásbíró.

10761 (10292)/kv. 1905.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Deutch Sándor és fia nagykanizsai bék. végrehajthatóknak öz. Szalay Jánosné és társai végrehajtást szenvedett elleni hátr. 618 kor. 30 fillér lőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó, s a karosi 685. sz. tükben foglalt A. l. 60. hrsz. ingatlanok és azon épült 29 népszerűsítő háznak Szalai János, Márj, József és Rozália kiskorukak mint néhai Szalai János örökösét illető felérésze, Deutch Lajos becseski lakos utóajánlata folytán 1000 korona becsértékben

1905. évi október hó 12-ik napján d. e. 10 órakor

Karos községhezánál hivatalból megtartandó nyilvános bírói árverésen eladattai fog.

Kiküldött ár 960 korona. Árverési kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy övadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Nagykanizsán, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1905. évi augusztus hó 12. napján.

Tisztításhoz csak

Globus tisztító kivonatot

használjunk Legjobb tisztítószert minden világban.

Schicht-szappan!

(„SZARVAS” VAGY KULCSSZAPPANT)

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

Elektrotechnikai Szakiskola

laboratoriummal és tanműhelyvel egybekötve.

Pozsony, Wallon-utca 14. szám.

Szakiskola a teljes elektrotechnika és géptan számára.

F. évi szeptember 1-én kezdi meg a beiratást az I-ő időszak oly tanu ók számára, kik

Elektrotechnikusoknak (Gyári hivatalnokok stb.)

akarják magukat úgy élelmileg, mint gyakorlatilag (2 évfolyam alatti) kiképeztetni.

Felvételi kor: 14-től 30 év. Képzettség: 3-4 közép vagy polgári iskola, kereskedelmi vagy ipari-kola.

Az elektromos erő állandóan növekedő alkalmazása erőtvitelo és világítási célokra, továbbá chemical gyárakban stb. stb. a szülőkre (gyámok) nézve ajánlatosá teszi fiaikat fentebb vezet intézetbe való beiratkozás által ezen ép oly szép mint reményteljes pályára küldeni. Jelentkezni minden nap lehet. Kívánatra az igazgatóság prospectust küld és kérdő-kördésekre postafordultával felel.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az intézet internattussal van egybekötve.

Globus - tisztítókövona!

SZŐLŐVESSZŐ!

A világhírű

„DELAWÁRE”

adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!

A szőlészet kincse!

A phyloxeraának ellent áll!!!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinék!

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delawára vessző eladás!

Cím: Szigyártó és Takáts

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: ALSÓ-SEGESD. — Központi iroda: FELSŐ-SEGESD Somogy megyre.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkülsőgek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan.

Raktár Nagykanizsa: Práger Béla gyógyszerész, valamint Magyarországi többi gyógyszertárban.

BERÉNY JÓZSEF
ékszerész

Alapított 1839. **NAGYKANIZSÁN** Alapított 1839.

SAJÁT MŰHELY.

JEGYGYÜRÜK -sajt készítményen mindenkor 90 választékban készítenek.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és színes kövekkel.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óránczokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!
Elváltások és új munkák gyorsan készíttetnek

AMERIKA.

Elindulás Havreből minden szombaton.

Francia vonal.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás bor és likőrrel. Utazójegyek minden állomásra az összes amerikai vasutovonalakon eredeti áron. Bővebb felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál!

Francia vonal
VIEN, IV., Weninger g. 8.

9497. (k. 905.)
Árverési hirdmény.

A nagykanizsai kir. tszék, mint kti hatóság közli, hogy Szalay Lajos ügyvéd végrehajtónak Gerecsés Kati és társai végrehajtást szenvedett elleni 50 kor. tőke, ennek 1904. április 2-től járó 5%, kamatai, 21 kor 90 fillér hátralekos végrehajtás kérelmi, 26 kor. 50 f. végrehajtás fogantatási, 17 kor. 40 f. árverés kérelmi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir. tszék területéhez tartozó s a

- 1) galamboki 333. sztkben foglalt 1 288. hrsz. ingatlanak szántóföld a beltelekben Gerecsés Anna f. Emmer Ferencné és Gerecsés Zsófi f. Csondor Bódi névelő felelőse 894 kor.,
- 2) a komáromi 693. sztkben 1-2 sor, 3 és 5. hrsz.-a, felvett ingatlanoknál a 4. a. néporosz. ház és házi kert Kineses Julit illelő felelőse 458 kor.,
- 3) a komáromi 592. sz. tkben foglalt 915b. hrsz. ezen ingatlan szántóföld a közepesallajjal illelőben 76 kor.,
- 4) a komáromi 931. sztkben foglalt s felelőresben Baksa József és Kati kiskorunk, felelőresben pedig Gulyás József tulajdonánál felvett 1 618. hrsz. hargos dűbéli szántóföld az 1881. LX. tc. 156. §-a alapján illelőben 260 kor. becsértékben, még pedig a galamboki ingatlan

1905. szeptember hó 27. napján d e. 10 órakor

Galambok község házánál, a komáromi ingatlanok pedig ugyanazon napon d. u. 3 órakor Komárom város község házánál Szalay Lajos végrehajtót ügyvéd v. helyettes közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen, még pedig a galamboki 333. sztkben foglalt 1 288. hrsz. ingatlanok árverés által becsított felelőres Szabó Erzsé av. Gerecsés József névelő javára 8000/89. iktsz. alatt bekezelési ügyével haszonélvezeti szolgalmi jognak épségben hagyásával eladandó font.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékpénz papírban a kiküldött kezéhez letenni!

Nagykanizsán, a kir. törvényszék mint telekönyvi hatóságánál 1905. évi július hó 4. napján.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej kakao és cukorból áll Páratlan különlegesség.

Táncoktatási előleges jelentés!

MAZZANTINI LAJOS,

a magyar királyi operaház v. balletmestere, több hadapród-iskola tanára.

A táncmesterek országos egyesületének örökös diszelnöke városunkba érkezik és szeptember hó 10-én egy hat heti

TÁNCZ-TANFOLYAMOT

nyit Nagykanizsa város nemes és előkelő körök gyermekei részére, ugyszintén felnőtteknek.

Gentri Boston-Kurzus.

Magánóra háznál és házon kívül.

BŐVEBBET A KÖRLEVELEKBEN.

Jelentkezni vagy beiratkozni már most is lehet Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Krausz és Farkas papírkereskedésében, valamint Redlich Gábor, a tánczintezet titkáranál Szarvas Szálló.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatásúak a legmagasabb gyomor- és aléltalantalmak, gyomorfűrés és gyomorécs, rögtön szerkesztés, májbetegségek, vértelülés, aranyer és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles hálszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások többször nyeltek fenyítetnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLLA A. védjegyét tünteti fel, „A“ Moll-feliratu onnantól van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kőszvény, csúsz és a megfázás egyéb következményeitől legimertesebb népszerű. Egy ónozott eredeti üveg ára 1 K. 90 fill.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek szőlyg szappant a bőr okozási ápolására gyermekek a felnőttek részére. Ara drb-ként 40 fill. 5 drb. 1 K 80 fill. Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLLA A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kéri.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomdortó szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

különösen magas nyomás és nagy munkaképesség előírására.

Szőlő és gyümölcs zuzók és bogró morzsolók.

Teljesen felszerelt szűretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, aszalo készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vago és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permotezők, a széccs és tormács valamint a vértett kiirtására; **sőlő ekék.**

A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph és társa „AGRICOLA“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindenemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékek nélkül dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legelőőbb ár által tölnek ki A lehető legnagyobb munka, idő és pénz megtakarítást teszük lehetővé. Különlegességeit széna- és arató-gereblyék, szénaforgatók, széna- és szalmaprések-kezi használatra, Lukoria morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítéssre szolgáló gépek- a legújabb rendszer és jóállás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, gazdasági gépgyártók, vasöntők és életrgyártók Bécs, II/1 Taborstrasse 71. szám

Külföldre több mint 500 arany, ezüst éremmel stb. az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszont elárultók kerestetnek.

Ujdonság!

COOK & JOHNSON'S

amerikai szab. Tyukszem gyűrlő.

A legjobb és biztosabb seer. Kitűnő hatással, azonnal fájdalomcsillapító.

Kapható az osztrák magyar monarchia összes győgytáraitban. Darabja borítékban 20 f, 6 darab dobozban 1 korona Postán 20 fillérel több. — Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerész, Budapest, VI. királyi utca 12 Közponi raktár Ausztria Magyarország részére „ZUM SAWARTER“ - Grac

Hirdetések

Bécsi lapok, továbbá az összes külföldi újságok részére a legelőőbbben elküldi **RUDOLF MOSSE,** Annoncen-Expediton WIEN, I. Bez., Sallierstraße 2

EN, CSILLAG ANNA

a 185 cm hosszú lerey hajjammal, melyet saját találmányu hajkenővel 4 hónapi használat után kaptam. Ez tehát a legjobb szernek lett előismerve a haj ápolására, a haj növekedésnek előmozdítására, a fejbőr tisztítására; elősegíti a hajjal az erőteljes, toll szakállnövekedést és már rövid idei használat után egy a hajnak, mint a szakállnak, természetes feyrt és tömörséget kölcsönöz és megment éket az időveltili őszlétől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Postal szétküldés naponta az ár előre való bekt. dísz vagy utánvét mellett az egész világra a gyárból, ahová minden megbízás küldendő

CSILLAG ANNA Wien, I. Graben 193.

Főraktár Nagykanizsán:

DELTCH & GRAEF, DROGERIA, a „Vörös kereszt“-hez Csengeri-ú.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felolvasó szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Lapfelügyelő és kiadó
Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-út 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits József utca.
Dél-ér 1. szám.
Hirdetések díjazása szerint. Nyitási soronként 40 f.

Egy népgyűlés tanulságai.

(g.) Lezajlott a félelmetesen festett szociálista népgyűlés. Bármerre jártunk vasárnap, csendőrszurony csillant meg az utcákon. Mintha csak ostrom állapot lett volna. Pedig csak a szociálisták gyűléseztek. A „félelmetes,” „rendzavaró” szociálisták, kikről oly sok rémhír keringett.

Sokan félték e naptól. A szociálisták azonban oly előkelő, nagyuri magatartást tanusítottak, akár csak a japánok az orosz-japán háború bekövetkezésében.

Az emelvényen álltam, mikor megérkezett a szociálista menet. Az ott nyüzsgő nagy tömegben olyan hatást tettek rám, mintha egy csepp esik bele egy pohár vízbe.

A gyűlés politikai részével foglalkozzanak a politikusok. Bennünket ennek külsőségei érdekelnek.

A szociálisták első nagyobb szereplése volt e nap. Bizonyos lámpaláz fogta el a rendezőket. Izgatottan futkostak jobbra-balra a hírek közt. Kik nem voltak sokan. Csupa ipari munkás. Földműveset alig láttunk. A négy-ötzáz főre rugó kis szociálista tábor gyűrűként vette körül a más pártállású földműves kiscsapatot és földművesek csoportját. A tömeg közepén állottak a szociálisták. Félve, mint a színeszek a bemutató előadáson...

Megismertük ezt a félelmetesen festett társadalmi osztályt. Nem „vad romboló”

tömeg ez, mint minőnek hirdették. Gyűlését megzavarták. S ők csodák csodája nem lettek vadak. Illedelmesen kértek — egy kis rendet. A rendfenntartást megkísérelték. Rend azonban nem lett. Ekkor szétoszlottak. Rendben és rombolás nélkül.

A szétoszló tömeg „rendőr abcugájába” nem vegyült bele a félelmetes puskaropogás zaja. Még csak ablak-üveg csörömpölés sem. Csendben oszoltak szét. Akár a Nemzeti Kaszinó tagjai közgyűlés után.

Sok tövhitet döntöttek le a szociálisták. Bebizonyították, hogy nem féltésvetett indulatú társadalmi és gazdasági párttal állunk szemben, hanem komoly, tisztességes munkás párttal. Nem kívánunk több jogot, mint ami őket megilleti. Mikor pedig gyűlekezési jogukat nyomta el az ellentábor — hallgattak és szétoszlottak... Belátták gyengességüket...

A nagykanizsai szociálista párt még gyenge. Sőt úgy láttam, szerzetelen. A gyári munkásságból a napszámmunkásokat nem láttam képviselve. Földműves tán egy sem volt közöttük. Lehet, hogy nincs talaja itt a szociálistáknak. Vagy tán még nem akadt ügyes magvetők...

Ipari munkás, különösen gyári munkás, ami főtárlaja a szociálistáknak, kevés áll itt a párt rendelkezésére. A szellemi munkások szociálistái is félrehúzódtak. Távol tartották magukat. Várták valószínűleg a premiért.

Sőt még a párttagok is húzódtak a

gyűléstől. Mintha félték volna bemutatni a világnak:

— Nézzétek, mi szociálisták vagyunk.

A felvonuló menetben kevesen vettek részt. Sokan a téren sompolyogtak, olvadtak bele a kis szociálista tömegbe.

A mostani szociálista táborral még nem foglalkozhatunk mint számba vehető társadalmi, gazdasági párttal. Bebizonyították, hogy még kezdők, gyengék. De bebizonyították komolyságukat is, modoruk, pártelveik szerénységét. Bebizonyították, hogy nem ökleikkel akarnak elveiknek híveket szerezni, hanem céltudatos komoly munkával.

Ez biztató jel a jövőre. Ha továbbra is némes egyszerűséggel és minden vel szembenéssel megeszen terjesztik elveiket, biztosan haladnak a cél felé.

Mind ezt természetesen általános értelemben mondtuk a szociálistákról. Nem vonatkozik ez szociális pártokra politikai értelemben. Ez a politikusok dolga. Mi a gazdasági szociálistákról beszélünk, mely ismételjük, ha ily halad tovább a fejlődésben, akkor párhuzamot tarthatnak a netán fellendülő gyárparral. S akkor sokasodni fog a hívek táborra. Több lesz az elvárt. Terjedni fog a szociálisták társadalmi és gazdasági tana, aminek mindnyájan örülhetünk. Hisz minden munkásember, akár szellemi, akár testi munkás többé-kevésbé szociálista.

TÁRCA.

Ignatieff.

Itta OEOI.

A japán orosz háború kitörésekor lekötötték a két állam között kitört konfliktuskor az egész világ figyelmét. A hatalmas orosz népnek háború akcióba való lépésével sokan a kis japán népek leverését, hadsergének és tengeri haderejének megsemmisülését látták.

Most, hogy a háború befejezést nyert és sokak véleménye a háború kimenetelére nézve a tények befolyásolása, a japánok bántalmos a hatalmas győzelme által megdül, szegény Ignatieff jóslata, aki az orosz katonákkal mint hadnagy vonult a kelet ezen véres küzdőterére, megvalósulása ment át.

Boszutól át és átvitva teszi meg Ignatieff oroszjárszki szünetes tüzér-hadnagy, aki a moszkvai hadtestnek tette szolgálatait, utját a küzdőterre Liojang felé. A boszu leple alatt készül utolsó utjára. Mert csak azt óhajtott a jóslata, hogy az orosz népnek rettenetes véréseben kell részeshülni ama végtelen sok igazságtalansággal, amelyet saját maga felett nyakorol.

Szülők gyermekeiket puszták, kiket elragadtak az orosz kényuralom sirtak buszágára s így elhurcoltattak anélkül, hogy valaha azokról a legparányibb felvilágosítást nyerhetnek. Gyermekek szüleit elvezesse felett lelkének boszút saját hazájuk felett, mert ártatlanul megfosztották szerelteiktől és nevelőiktől, ezután pedig rettenetes küzdővel és vívóással

tengetik életüket árán, elnyagottan; azonban a fejlődő boszunk hatalmas érzetével.

Hasonló érzelmek kísérték az orosz hadsereg nagy hányadát a lefolyt, vérengzésben pártatlanul álló keleti háborúban. Egy nagy része a küzdőknek szívesen látta és követte a háborúba vezető utját az életnek, de nem harcias lelkesedésből hanem az életlő való lemondásból; mikor a legszebből és legnagyobb kincsétől megfosztva találta magát hazájában s így további életükzökódésre vonzó hatást nem talált.

Nem csoda ezek után, ha a hatalmas orosz hadsereg eredményeket a véres háborúban nem tüntet fel. Nem győzelmeirt küzdött annak egy része, hanem haláléngyűléssel tört a golyózáporba s a bomba-öszönbe, menekülést talándó részeit már előldézt, miszerint pedig kiütásban levő kiüríthatatlan mély fájdalmaikt.

Ignatieff is a háborúba való kirendelését ily érzelmekkel telve fogadta. Lelkesedve tette meg hosszú utját a szibériai parvon, hiszen otthon már senkie. Születi ifju évszében elvessző az orosz igazságszolgáltatás, valami kiderítésen titokzatos módjával, csak rokonaitól, akik névelhetetlen magukra vállalták, hallotta, hogy deportálva lettek valami finn öszezsekvés gyuanja alatt s azóta többé voluk egyeb nem hallásított, minthogy állhatat. De amíg ezen este Ignatieff kivanósága a háborúban való részvételre; mert emiatt a hatalmas küzdőmelokra és győzelmeik kivására lelkesedést nem találhatott volna.

Hatalmas vonzó erő, egy ifju bájos tomszki gyógyszerész, aki Moszkvában készítette néhány éven át a szenvedő beteg emberiségnek az enyhítő gyógyszereket, volt az, aki miatt Ignatieff örömmel

vett részt a harcban és küzdötte azt végig csodás sikerrel az élet menekésével.

Korqodejonoff Vera, ifjú hivatka a szép gyógyszerész leányzó, valamelyik orosz kertüli kormányzóknak lábálól való elteveséhez mérget szolgáltatott ki az öszezsekvőknek. Az ekkor megejtett vizsgálat kiderítette, hogy ő adta ki mérgezéshez szükséges mérégadagot s ennek következtében gyilkosságban való résztvevését Szachalin szigetére lett száműzve.

Ignatieff, ki a gyógyszer-leányzóba szerelmes volt s szerelmi viszonzást is talált, a legnagyobb titokban apolták ezen egymás iránti kölcsönös vonalmat. Elképzelhető tehát, miy leiki felháborodást idézett nála elő Verának száműzötése azok után, hogy a szép gyógyszerészleányzó kiszabadítása e rettenetes ítélet alól, minden kísérletnek dacára sem sikerült.

Lelkileg megtörtö jötevényként szolgált neki az a hír, hogy a japáni háborúba kell vonulnia. Így talán, vagy végleg megszabadul lelki bántalmaitól, s legzabál megnyugvására azon után történik, miy szerelméhez vezet, vagy pedig sikerül neki a hadjárt, tartana a alatt, amennyiben kiütások voltak arra nézve, miszerint Szachalin szigetét is ostrom alá vendük. Verához eljutnia és ekkor őt szívesen elhelyezték valami után-módon kiszabadítani.

Csodás módon Ignatieff végükzödtö az ember-írásban felülmulhatan háborút anélkül, hogy baját észlelt volna. Korlötöte gyakran érzelv bűllött el a ki nem vivott orosz deszdésért küzdő bajtársai. Lelkesedve harcolta végig az ütöközött egész sokaságot, mert magasabb életönzőnek érzőszették őt érre, amelyek célt nem is tévesztettek. A háború utolsó stádiumában boldog érzettöelve került Szachalin

ROVÁS.

Nincs az a rakéta, vagy léghajó, ami biztosabban és magasabba tudna emelkedni, mint a hus ára Magyarországon. Ez már nem elszigetelt jelenség többé, hanem a köz érdeke ellen való spekuláció. Nálunk ugyiszólván havonként emelkedik. A közönség pedig nyugodtan tűri ezt. Ez még érthető. Hiszen a tömeg szervezeten, össze nem tartó és türelmes, hanem, hogy a hatóságok miért nem intézkednek, miért nem védik meg a közönséget a mészárosok önkénye ellen, ez érthetetlen. Egy, egy rendkívüli esetben, rendkívüli körülmények miatt esetleg el lehetne nézni a husráglást, de most már láthatja mindenki, akár van jó termés, akár nincs, akár szárazság van, akár nagy esőzés, akár van dögvész, vagy ha nincs is, a mészárosoknak mindig csak egy a mondanivalójuk: a hus árat ismét felemelték. A közönség pedig, még pedig nemcsak a szegényebb nép, a munkások, hanem az intelligens, úri nép is mindinkább kénytelen igeitét szűkebbre szorítani és mindrikkább jön asztalára hus. Anyai bizonyos, hogy boldogult Henrik király ha most jönné történelmi nevezetességgé öhajál, alighanem maniakusnak tartaná mindenki. Tudtommal Magyarországon még nincsenek vegetáriánus vendéglők; nos nem kell nagy jóvendőlő képességgel birni annak, aki ma biztos abban, hogy rövid idő múlva a vegetáriánus korecskák légioi fognak megnyílni, hol számtalan ember lesz kénytelen, lemondva a husevéről, növényekkel táplálkózni, nem ugyan a növényi eledelék iránt érzett szeretetből és belső meggyőződésből, hanem a hus drágasága, illetőleg a mészárosok miatt, ami aztán megint nekik igaz haj. Addig azonban nem ártanak megpróbálkozni a hatósági mészárszékekkel. Megtette ezt Bécs, Pest és több magyar vidéki város. Miért ne tehetnék ezt meg mi is.

Már többször megirtuk az alábbiakat. Megirtuk már, hogy a miniszteriumokban csak akkor szereznek városunkról tudomást, ha feljelentést küldenek be ellenuk. E héten is „csak” ez történt. A hírhedt Szemere-utca lakosai feljelentették a várost a belügyminiszteriumnál az utcában uralkodó közegészségtelen állapotok miatt. Igaz, hogy ezt joggal megtehető még legalább tíz más utca lakossága is, de ez mit sem von le a Szemere-utcaiak igazából. Mi csak azt nem értjük, hogy ehhez a rendszeres belügyminiszteri táviratokhoz a városi képviselőtestületnek nincs szava. Nem értjük a város tanácsát és szabírozottságát, hogy nem igyekszik a bajokat tökéletesen és alaposan orvosolni. Neveltség dolog be nem látni, hogy a mi haladásunk utja a közegészségügy. Ameddig a miniszteriumban új táviratokból értesülnek az itteni viszonyokról, addig ne várjuk ide állami intézményeket. Nem hiszünk talán, hogy bacillus fészkek épít az állam közintézményét. Ne folytassuk tehát továbbra is a városi struvelitikat. Vegyük észre, ami a városban történik. Vegyük

sziget védői sorába, ahol neki egyedül jutott a legnagyobb győzelem osztályrészt, amelyet a háború tartama alatt az orosz hadseregben egyáltalán hivján.

Mig jólatta szerint kellő lelkesedéssel kijárat söt bizonyos mérvű gyűlölet folytán az orosz sereget mind nagyobb és nagyobb balsikerek kísértek harcukban; addig Ignatieff magasabb célért kitűzött küzdelmei által — mint az orosz részről megállapítható egyetlen sikert a békekötés kivételével — Komodopojoff Verához a Szachatin szigetére rettetenes véres uton kerül, kiszabadítja őt a győtelmek eme hazájából, s együtt, boldogan hajóznak el egy amerikai hajózársattal áruszállító hajójával szabad Amerikába.

észre, hallgassák meg a lakosság panasztát és orvosolják azt mielőbb.

Magyarország népe, bár e társadalmi akciónak nálunk is több évtizedes története van, még mindig nem ocsudott fel a mámorból, amit az alkohol időzett elő. A földművesek, iparosok, munkások, általában a kispolgárok ezrei és ezrei hivei még mindig a szörnyű méregnek, e testet és lelket ölő pálinkának, amely ellen hiába száll sikra a tudós statisztikájának megdöbbentő számadataival, az iró tollának agitiációjával, a szónok felkénék izzó szárnyalásával, a tanító felnyásával, az állam könyvtárak alapításával. Az erelovény csekély, a szociális nyavalya belefeszékedett a társadalom minden rétegébe, a hosszú évtizedek harcos munkájának kell még elkövetkeznie, hogy a magyarság ez egyik pusztító epidémiája örökre megszűnjék. A mostani nemzetközi gyűlés bizonyára ut eszméket vet felszínre, új tapasztalatok föltárására hat kijózanítólag az elfogult elmékre s új irányokat szab meg a további küzdelemnek. Vajha munkáját az a gazdag siker koronázza, amelynek óhajása igaztá mindegyik tudós elméjét, szívét, egész lelkét, — az emberiség hasznára, a közönyösök felrészására s új küzdelemre a harcvonalba való állítására.

Társadalmi durvaságok.

— A káromkodás. —

(B. L.) A német, angol, olasz, de tán valamennyi nép, nemzet között, akik indulatok féktelenségeket Isten ellen támadnak, a legcsínyább kifejezéseket használja a magyar. Amire a fraffinnak kifejezése sinos (fair! l' amour), a magyar ezer és ezer ocsányi szóval él. A legenyhébb szitok, hogy a nyavalyával törteti, „ménékövel tettei” az ellenfelet. S hány féle becsületértő kifejezést használ, hogy ellenségét végig sörtsé. Ha öszezsidja az öregapját és öreganyját, még csak szelid akkord. De mikor elütia olyan szitokkal, szavakkal, melyet nem ismer semmiféle illem kódex, az már valóban érdemes lenne fonográf felvételre — elrettentő példát az utókorának.

Még itt sem áll meg. Öszezsidja az egész családjának Istenit, szidia a szűz Máriát, a Jézus Krisztust. S ez nem isten káromlás. Hiába jeleníti fel valaki az illető „istenkáromlás” miatt, a tárgyaláson a bíró ur ugy találja, hogy nem az Istenit káromolta. A Pistát szidia csak, nem az Istenit.

Vajjon eljő-e az idő, hogy a megbecsülés, a nevelés e téren is mutakozik. Az bizonyos, hogy a magyar paraszt nemcsak lovat, szamarát veri, de még a feleségét, gyerekét is. A legtöbb otthon oly társalgást vezet, egymás közt oly témát fejteget, hogy azt egy jóértes ember meg nem hallgatja. Így durvulnak el a gyermekoi, s így terjed a durvakölcs.

Az iskola sokat lendít e durva szokáson. Tán a templom is. De a családban még mindig kevés figyelmet fordítanak arra, hogy tisztességes szavakkal éljenek, s a trágárságot kerüljék. Innét van, hogy faluhelyen a szemérmelen modor a nőkel szemben fel se tűnik. Sokszor pedig a legények világos nappal is oly jelenetek rendeznek nagyok társaságban, ami fellátja az illemértéket. Hogy az erkölcsösség hanyatlók, az az erkölcsi érzés durvul, annak nagy oka, hogy a gyermekek a szemérmélet, tisztességérzet eladuda marad, s mikor a nemi érettség beáll, a legdurvább alakban nyilvánkozik meg.

A szülők, s tanítók, tanítóknak sokat tehetnek e tekintetben. De a jó példa még többet.

Emlékeztető-naptár.

Szept. 18. Az Első Nagykanizsai Magyar Asztaltársaság Kossuth-ünnepe este 9 órakor az egyesület helyiségében.

.. 28. A salavármegyék joggyűlési ügyletének díszközgyűlése Zalakereszegen.

Utóhangok egy népgyűlésről.

Vádak a hatóság ellen.

A rendőrfőkapitány nyilatkozata.

A magyarországi szociáldemokrata párt nagykanizsai párt szervezete vasárnap népgyűlést tartott. A gyűlés szónokát a gyűlési számban megjelent néppárti és függetlenségi érzelmű polgárok nem engedték szóhoz jutni. Már-már fenyegetővé vált a helyzet. Deák rendőrfőkapitány ekkor a közrend érdekében a népgyűlést feloszlatta. A gyűlésről a magyarországi szociáldemokrata párt központi közlönye a „Népszava” is megemlékezett. A közleményben azzal vádolják a főkapitányt, hogy összejátszott a Zichy pártiakkal. Deák rendőrfőkapitány ez ügyben a Zalai Közlöny tudósítója előtt nyilatkozott, melyben eljárásának helyességét magyarázza és a vádakot visszautasítja. A népgyűlés eseményeiről és utóhangjairól tudósítónk a következőkben számol be:

(A népgyűlés.)

A népgyűlésre kibocsátott felhívás nem maradt el hatás nélkül. A vasárnap délután tartott népgyűlés mintegy 5000 ember jelent meg. Már rég látott ily emberbőregot az Erzsébet királyné-tér, ahol a gyűlés színhelye volt.

Fél négy óra tájban vonultak fel a szociálisták a tér közepén felállított vörös drapériás emelvényhez. A felvonulásban mintegy 400-an vettek részt. A emelvény körül helyezkedtek el. Az emelvényen a hatóság emberei, név szerint Deák Péter rendőrfőkapitány és H a j ö s Ferenc rendőrbiztos, a szocialista vezetőség és a helyi és fővárosi sajtó képviselői foglaltak helyet. Előnk és joggyűlésvezetés után a központi kiküldött szónok Tarcai Lajos a „Népszava” munkatársa kezdte meg beszédét.

Tarcai Lajos beszédéből nagyon keveset lehetett érteni. Alig, hogy elkezdte, kitört a zaj. Hiába beszélt a munkások névonoráról. Leabugultak. A megjelent közel kétezer kiskánizsai néppárti és függetlenségi érzelmű földműves nem akarta meghallgati a munkások szónokát. Eltették Kossuth Ferencet, Zichy Aladárt. Enekeltek a Kossuth-nál. Ezzel szemben mit sem használt a munkások erőlködése, eljénzése, ellentűtése, mert hangjuk elveszett a nagy zajban. A szónok hiába próbálta folytatni beszédét, nem hallgatták meg. Ep ily módú maradt Deák Péter főkapitány ismételt figyelmeztetése. Tarcai most már csak a közvetlen előtte álló néhány ember részére próbálta beszédét folytatni. Majd mikor a szónok utolsó kísérletképen a társazati javaslatot akarta benyújtani és felolvasni, a kiskánizsaiak tömege megmozdult és megindult az emelvény felé. A helyzet fenyegetővé vált, miert is Deák rendőrfőkapitány a gyűlést feloszlatta.

A népgyűlés eredmény nélkül rendezen feloszlott. A néptömege rendezavarás nélkül távozott a térről. Csak néhány „abug” kiáltás hangzott el. A rendőrséghez címizték a kibocsátók.

A népgyűlésen a rendre a rendőrfőkapitány, a l alkaptány, a rendőrbiztos és 1 rendőri irnok vezetésével kivezényelt 24 rendőri és 15 főrendőri csendőrhadnagy vezényletével kivonult 32 csendőrt ügylet fel.

(Mit mond a „Népszava”?)

A szociálistákat roppantul bántotta a megzavart gyűlés eseményei. Hangzattal is mindenfelé, hogy a Népszavában meg fog jelenni az események kritikája. Erkekkel várták tehát Nagykanizsán a Népszavát. Erednek jelent meg benne a gyűlés referájája. Nem épen gyöngéd hangon. A gyűlés megzavaróit „néppárti csordának” hívja. A gazdákrol azt mondja, hogy „ittasok voltak,” kiket „ögnyokók bészitettek” fel. Súlyosab dolog, amit a hatóság embereiről állít. Erről ezt írja a Népszava:

„Jutasi rendőrfogalmazó, Erdélyi János városi hivatalnok egyenesen dirigálták az ittak alakkal. Maga a kapitány kezére játszott a Zichy alakoknak és egy szóval sem intette őket, hogy legyenek csendben.”

A Népszava eme közleménye — úgy mondják a jelen voltak — alig felel meg a valóságnak.

(Egy munkászévező véleménye.)

A népgyűlés eseményei napokig foglalkoztatták az itteni munkásságot. A Munkás Otthonban és egyebütt izgatottan tárgyalták az eseményeket és helytelenítették a rendőrség magatartását. Egy munkászévező tudósítónk előtt a következők mondotta:

Munkás-társaim szerintem jogosan helyteleníthetik a rendőrség eljárását. A rendőrség és a nagyszámú csendőrség azért lett oda kirendelve, hogy a gyűlést zavartalan lefolyását biztosítsa. Ez pedig nem történt meg. A rendőrfőkapitány csillapította ugyan úgy ahogy a zajongókat. De nem ezt kellett volna néki tennie. Karbatalonnal kellett volna a terrót elvezetett a zajongókat. — A népgyűlésre mi kapunk engedélyt. Aki nem helyeselte elveinket, az hagyta volna ott a teret. Ilyen irányban várunk mi a rendőrség és a nagyszámú csendőrség működését.

(Deák rendőrfőkapitány nyilatkozata.)

A Zalai Közlöny tudósítója felkereste a rendőrfőkapitányságot Deák Péter főkapitányt, hogy nyilatkozzék kérje a szociálisták ügyéről. A rendőrfőkapitány jelentette tudósítónknak, hogy a Népszavával polemikába nem bocsátkozik. Az ügyről a főkapitány ezt mondotta tudósítónknak:

A népgyűlésen megtettem mindent, ami a rend fenntartására szükséges volt. Többször csendre intettem zajongókat. Erről a jelenvől újságírók is tanuskodhatnak. Figyelmeztettem azonban nem csillapította le a kedélyeket. A szociálistákkal szemben álló nagy többség fenyegető magatartására — mellyel a kisebb-segben levő szociálistákkal szemben viselkedett — indított arra, hogy a közrend érdekében a gyűlést feloszlassam. A zajongók elvezetését nem rendelhettem el. Ezt egy nyilvános népgyűlés többsége okozta. Szószabadság van. Mindenki elmondhatja egy közterem tartott népgyűlésen véleményét. Ha ezt nem akarják a népgyűlés rendezői, tartották volna gyűléstük teremben. Onnan már könnyebben eszközözölhető az elvezetés. — Jutasi rendőrtisztviselő hivatalosan lett kivezényelve a tömeg közé. Tüntetés rendezésében tehát részt nem vehetett. Minden ezzel ellenkező kijelentés rosszindulatú vad.

(Közigazgatási tisztviselő és közrend.)

A szociálisták gyűléseivel kapcsolatban a következő sorokat kaptuk:

A Zalai Közlöny
tekintetes szerkesztőségének

Helyben.

A „Népszava” keddi számából és a város több társaságában folytatott beszélgetésből értesültem arról, hogy néhány kisebb közigazgatási hivatalnok tetteket a vasárnapi szocialista népgyűlésen. Nem tudom, hogy megindult-e ez irányban a hivatalos vizsgálát, mert én szükségesnek tartanám ezt. Híve vagyok a szószabadságnak. Mindenki joga van véleményét nyilvánítani és politikai hitvallását követni. Ez a jog a közigazgatási tisztviselőt is megilleti. Azt azonban határozottan helytelenítem, ha közigazgatási hivatalnok más pártállásúak gyűléseire mennek elveiket hangzattatni. Helytelenítem pedig azért, mert ezzel megzavarják a közrendet. Már pedig közigazgatási tisztviselőnek olyan kritikus népgyűlésen helytelen a közrend megzavarásához hozzájárulni. Nem akarom e sorokkal azt elérni, hogy a tisztviselőket büntetés érje. De szeretném e sorokkal elérni és ez helyes dolog volna, ha a felelős hatóság ki-

oktatókat őket hogy közigazgatási tisztviselőnek semmi körülmények közt sem szabad megzavarnia a közrendet. Még ha ezt elveik hangzattatásával teszik is.

Soraim szives közlését kérve, maradok a tek. Szerkesztőség

Nagykanizsa, 1905. szept. 13.

Alázatos szolgálója:

Egy reformpárti városatyja.

Ezek voltak a népgyűlés utóhangjai. Határozottan sok tanulság van az ügynek. Vezetőikünkben is a népgyűlés tanulságairól írunk.

HIREK.

A tej elárúsítása.

(V.) A napról-napra fokozódó drágulása a husnak indokolta teszi, hogy más élelmiszeikre fordítsuk a figyelmet. A hus és kenyér után első helyen áll a tej. Nagykanizsa város sok tejet fogyaszt. Külsőleg észrevehető ez a sok tejes-kocsin, mely reggelente megáll a házak kapui előtt. A sok tejes-asszonyról nem is szólván, aki a tejet házhoz hordja, vagy azt a piacon árulja. Városunk tehát háladálos piaca a tejeladásnak. S mivel a lakosság felismeri a tejnek fontosságát, mint tápszernek, épen azért a tej eladását már régen kellett volna szabályozni és nemcsak éventint egyszerű-kétszer arra ügyelni, hogy a piacon elárúsított tej vízre vagy val-é, vagy lisztre, hanem ki kellene terjedni a figyelemnek arra is, hogy azokban a cinezet kannákban, miket az urasági-kocsis cipel, mi foglaltatik? Hisz jó, jó, ha a vizezett tejet előntik, ha a lisztezett tejföllel megtöltött kocsógót felfordítják. No, de mit csinálnak azzal a tejjel, mely beteg tehát szárazzik? Mit csinálnak azzal a tejjel, melyet kűnn a gazdaságban megvernek? Hat azt a háziasszonyok megforralják és elhasználgják, az elárúsítók meg nevetnek.

Nevetnek azért is, mert némelyek szintje helyett eladnak sovány tejet. Amit ezek elárúsítanak szintjeinek, az nem szintje. Mert szintjeinek csak azt ismerjük el, melyet le nem főlöztek és melynek legalább 3%, a zsírtartalma, míg sovány tej az, melyet lefőlöztek. Az elárúsításnál azonban ezt világosan ki kellene tüntetni, én azonban ilyen distinkciót sose láttam. Azt sem hallottam soha, hogy valamely gazdát, vagy valamely asszonyt elilítottak volna a tej elárúsítástól azért, mivel a faluban, vagy az illető gazda házában ragályos betegnek vannak. Javasolva volt az ilyen rendszabály, de foganatosítva?

Aztán az edények tisztasága ellen is kifogás van némely helyen. Különösen a tejes-kocsógók tisztasága ellen.

A tejelárúsítóknak állatorvosi bizonyítvánnyal kellene igazolni azoknak a teheneinek egészséges volta, melyekből az elárúsítandó tej ered.

A tej tisztá kezelésének sokféle a módja. A falusi tejgazdaságok ellenőrzése a hatóságok részéről nagyon hiányos kűnn a faluban, épen azért kellene a városokba szállított tejet gondos ellenőrzés tárgyává tenni. Végre győzni kell az eszmének a közigazgatás minden terén, hogy a közjólét előmozdítása és megővése minden adminisztrációnak első kötelessége. A közéletmérés pedig egyik igen fontos ága a közjólétnek. A közéletmérés rendezése nálunk ingatag alapon áll. Hisz még jóváhagyott piaci szabályrendeletünk sincs!

Versengés a táncitanításért.

A táncművészet két képviselője, Mazzantini Lajos és Mayersberg Frida nyíltteretnek egymással, de aligha azzal a céllal, hogy egymásnak átengedjék a teret a városban, sőt Mayersberg Frida, mint a régebbi táncmesterő Nagykanizsán, még tanítványait sem akarja átengedni Mazzantinának, aki viszont nagyobb művésze a choreographiának, Frida kisasszonynál. Ezt Frida kisasszony is elismeri, csak egy kissé különös módon.

Egy nyíltterben ugyanis meggyarazta a közönségnek, hogy Mazzantini nem fog tanítani Nagykanizsán, nem taníthat, mert ő sokkal nagyobb mester, semhogy kedve lehetne idejőni közénk; az egész táncitanítási hirdetés nem is Mazzantinának, hanem Reuchner táncmesternek az érdeke, aki másnak cégére alatt ismét tér akar hódítani Nagykanizsán, honnan őt Frida nagysága kiszorította. Hát ez a magyarázatát nagyon hasonlít a segítségkéréshez!

Erre megjelenni Mazzantini a nyíltterben és bemutatkozni. Elmondja, hogy esze-ágbán hiszen másnak kölcsönözni a nevet, melyre neki még szüksége van.

Ezzel a helyreigazítással szemben Frida nagysága nem jön zavarba. Megmagyarázza a közönségnek, hogy ő milyen jó pedagoga. Ő az iskola év elején nem akarja zavarni a tanuló-újságot, hanem inkább később, mikor már bevan van a tanulással.

Uglátszik Mayersberg Frida kisasszony ismeri a közönségünket, hálógot varázsol a szemére, hogy Mazzantinában az európai hírt művészt meg ne lássa. Talán sikerült is neki.

Festett virágok.

A kertészet magikus művészet, telve csodás, elragadó, meglepő jelenségekkel. — Lehet-e képzeli kedvesebb foglalkozást, mint okszert, tudos keresztetés által megváltoztatni, tetszés szerint, a virágok színeit-alakját.

E tekintetben és ez irányban néhány virtuozus kertész esodlatos eredményeket ért el. A chrisanthem, az orchidea, a kamélia és az iris szívesen engedtek a tudósok kedvtelésének s látja a színváltozásokat, az ember azt hitte, hogy teremtő erejének nicszen határa. Pedig van. És a tudomány minden ereje sem elég arra, hogy e határt át lépje. A virágok mesteresége színesez nem korlátlan, habár száz és ezer színárnyalat lehet nekik adni, mégis e művészet zárt körököt közt mozog.

Igazság szerint a virágok két színosztályba sorozandók. A xanthique és a cyanique osztályba. Az elsőbe tartoznak a sárga, narancs és vörös virágok, a másodikba a kék, indigó és lilaszínek. Ez határozott természeti törvény, mert soha még senki sem tudott kék rózsát, vagy sárga ibolyát teremtesni...

Eddig volt a kertészek tudománya. És ekkor beelőtöltyeskedtek a vegyész urak, akiket szintén érdekelt a játk. — Ha a természet nem akar megbajolni a munkának, majd megbajlik a chemia előtt.

És meghajlott. Hiszen már évek óta látunk a virágkereskedők kirakatosán esodlatos, eddig nem ismert színi növényeket; libázolt nárciszokat, mályva-sáfrány-, ibolya-, biborszíni jáncintokat; nagyon sárga, hervadt rozsszíni ibolyákat... E válogatott kollekcióhoz nem hibáztott más, mint a fekete róza és a kék georgina. És nemcsak arra — fájdom — látni fogjuk még a zöld és nemzetiszíni szegfűt, a hortenzia kéjke paradox lesz, a temetéseken fekete szalmavirág (immortel), a válsákok sárga pence (árvaska), az eszkűvön vészíni narancsvirág fog szerepelni, mint szimbólum.

Borzasztó még elgondolni is.

Kétségtelen, hogy már igen kísérleteznek a virágok festésével, hiszen a gyerekek — akik nem ismerik az irlgalmat — már régóta mulattaják magukat a virágok chemikus festésével.

Tegyük fel, hogy te, kedves olvasóm, falu lakol és városi vendégeké vársz, akik egy piciet meg akarnak lepi. Egy hó-éber rózsád van nyílóban. A vendégek meglepetésére beszórod anilin-porral s a vendégek jelenlétére egy vaporizátorból kőli vizet locsolsz rá, egy pillanat múlva a fehér róza bíbor-vörös róza lesz.

De még annyi munkára sincs szükség. Erősöd meg szivarod forró hamujával az örök-zöld vagy a geranium virágját és a virág rőgtön színt

változtatás s. lessz. belőle zöld vagy kék, s a tudatlan bűmölő azt fogja hitni, hogy egy ujon fakadt virággal áll szemben.

Minden azonban — eddig csak gyermekjáték volt és az ajkari vandáloknak volt feltartva az, hogy nagy „csesztel”, nagyban fessék a virágokat a snókok, a parvenkú örméire.

Ez a virágok ellen elkövetett szemérem elleni vétség. A virágok báronys, selyem szirmaira — a virágok ajkára — rájuk le átkozott festékeknek. A virágok szövi kelyhébe akarja beolítani a nyomorult alchimista ronda mérget. A gyótrított, a kizsolt, reszkető növény szárába akarja befecskelni gyalázatos, mérges festéket.

Itt a recept.

Csinálj bármily szűnre festett vizet s tedd bele a frissen levágott virágot. A foyadékok felszívja a virág sejtje s a festék elnyomja a növény természetes színeit. A zöld anilinnel mártott ibolya zöld lesz, s ha a százsörzések tintoában adsz lábvizet, pár pillanat múlva fekete lesz. A fehér kamélia vörös lesz a tetrabromfluorescibban, azürkék a metylenében és zöld a tetramethylchloramidophenylcarbonilben...

Juj!

Egyekben e szornyi nevek nagyon illenek ahhoz a barbársághoz, amire szolgálnak.

E. G.

— **Zalavármegye törvényhatósági bizottsága** pályái rendkívül közgyűlésen tárgyalás alá került a belügyminiszternek a vármegye passzív rezisztenciát kimondó határozata megsemmisítésére vonatkozó leirata. A közgyűlés rendkívül nagy érdeklődés mellett folyt le, melyen az állandó választmány javaslataira Aray Lajos főjegyző által szerkesztett határozati javaslatot fogadták el egyhangúlag.

— **Katonai áthelyezés.** Tilkowszky Géza 48-ik gyalogrezdelbi főhadnagy Sopronból Nagykanizsára helyeztetett.

— **Hazafias ünnepség.** A Nagykanizsai Első Magyar Asztaltársaság f. hó 19-én este 9 órakor Kossuth Lajos nagy hazafiká szünetelésére 103-ik évforduló alkalmával a Polgári Egylet első helyiségében családias jellegű ünnepséget tart, amelyre a t. tagok és azok vendégei ezúton is meghívattak.

— **A Balaton partján** megszűnt a zajos élet. Gyönyörű ugyan ott a kezdődő őszi élet de a magyar közönségnek csak Julius és angusztabian ismer itthon udulást. Pedig a Balaton-mentén most sokkal kellemesebb, mint a forró nyári napokon. Ha a déli vasutal végigtáznak ilyenkor a balatonmenti fűrdőhelyeken, mindenütt elrendezett világot találunk. A természet ölen básanatban hajtják le a apró szirmos fejecskéiket a kis mezei virágok, amint ólászöld fölöttünk a hűvös őszi szellő s megborzadva, fázékonyan készülnék a lombhullás őszé, melancholikus enyészetére. — Néhány nappal ezelőt még igazetes volt a maga pompájával a nagy Pán eszermény birodalma s most már, mint valami eszterve festőpalettán, egy szomorú színfoltok olvad össze minden s szinte elenyészik a hervadás vesan sárga színében... A városi ember tán észre sem veszi, mint hullnak alá a fák meg-sárgult lombjai s tán csak akkor eszmél már fel vigágság nyári hangulatából, amikor a lehullott lombok sárga szemfödője, ráborul a természet alig pihéző keblére... Csendes bánatra berezdelő őszi idő... ez most a jelen képe, a maga hajnaltól könnyes, hűvös szellőtől didergő vadvirágaival!... A Balaton maga mintha szebb lenne ebben a csendes őszeli világban. A korábban nyugvó nag sugárai menni ruhába öltöztek a vidéket, mintha a természet az emberek távoztaival, most már a saját gyönyörűségére öltén föl szépséges őszi ruhát...

— **Piaci szabályrendelet.** Lapunk legutóbbi számban szergettük a piaci szabályzat minél előbbi életbe lépését. Most úgy értesítettek bennünket, hogy a jogügyi bizottság már le is tárgyalta a tervezetet, s így még csak a közgyűlés elé terjesztendő elfogadás végett. Tudósítunk eme értesítéshez csak annyit jegyzünk meg, hogy a közönség már türelmetlenül várja a szabályrendelet életbe lépését.

— **Vendéglők kongresszusa.** A magyar szállodások, vendéglők és kávéház Győrben tartott kongresszusán Nagykanizsáról Szilágyi Adolf, a Starvas Szálló tevékeny bérleje vett részt.

— **Halálozások.** Sebásty Ferencné szül. Kerkapoly Irén, bírtokos neje, f. hó 14-én 87 éves korában; — Schless Anna, papírkereskedő f. hó 13-én 35 éves korában Nagykanizsán elhunytak.

— **Alakuló ülés.** Nagykanizsa r. t. város kiadandó nevelési felügyelő bizottsága f. hó 14-én a városban tanácstermében Lengyel Lajos főjegyző, helyettes polgármester elnökelvén alakuló gyűlést tartott, mely alkalmával a bizottság elnökéül: Remete Géza, alelnökéül pedig Dr. Neumann Ede lett megválasztva.

— **Gyűlés egy templom-óra és harangokra.** A Csengeri-utí szept uj éj. ev. templom karsu tornyával egyik dísz, ékesége városunknak. Eddig néma volt a torny, harang nem esendült meg benne, óra nem díszítette, mert az egyház szégyensége miatt a dolgozatok az építkezéssel egyidejűleg beszerzési lehetetlen volt. Most egy kegyes úrnő 100 koronát ajándékozott a szent órára, mire az egyház előjárása szept. 10-én tartott közgyűlésén kimondotta: „Miszert elkerlezetnek látja az időt harangok s templom-óra beszerzésére s a gyűlést megindítja.” Az így további előmozdítására Lengyel Lajos, Hütter Lajos, Maurer Károly és Offenbeck Vilmos bizottsági tagok köldtek ki.

— **Renitens előjárásokok.** Zalavármegye tudvaleg 13103 905. számú rendeletével az újoncokat megtagadta és kimondotta, hogy katonának ségedeztet nem nyujt. Hogy a rendeletet miképpen hajtják végre községek végre, kitűnik az alispán alábbi megkereséséből, melyet tegnap küldött Nagykanizsa város tanácsának. Így hangzik: „Arról értesítem hogy egyes községekben (Hahót, Pórté, Zalaövr) az előjárások dobsz mellett közzétett hirdetmény után szőlították fel a tartalékosokat és póttartalékosokat arra, hogy az időségi fegyvergyakorlatokra bevonuljanak. — Felhívom, hogy ezt az eljárást azonnal beszüntesse, a ténylest és különösen azt, hogy mily felhívás alapján jártak el a községi előjárások, kiderítse, amennyiben a vármegyei határozat megsértésének esete forogna fent, megtörtént gyakoroljon és az eredményt bejelentse. — Zalaegerszeg. 1905. szeptember 11. Csertán Károly, alispán.”

— **Vénaszonyok nyara.** A legvirálabb fiatal menyecskék is megirigyelhetik a vénasszonyoktól azt a nyarat, amely most le a valódi, igazi nyár szinte eltűpült mellette s szinte kedve kívánkozik az embernek újra nyaralni menni. Ilyen vénaszonyok nyarára a legvénebb asszonyok nem emlékeznek. A hőmörös is hihetetlen tulzásokba esik. A kénese vigan és gondatlanul száll a magába, dhol a fessékek táncolatlan ropdósok fel s alá. Most kell jónai, vagy most kell menni? ... ezen tündönek. S lenn a földön lühego, porosan, fárdatan botorkálnak, mint az emberek, mint a flakker lovák. A kánikula nyaron elhullatott magióból hatalmas gyümölcs termett. A jég és sörfogyasztás újra hihetetlen arányokat öltött.

— **Diszputé.** A Magyarországi Könyvnyomdász Szakgyűlésnek nagykanizsai csoportja vasárnap, e. hó 10-én, a Bákói-utcai egyület helyiségében, az országos egyület 10 éves fennállásának emlékére díszközgyűlést tartott. Képviselettek magukat a díszvács és lemmunkások, ácsok, könyvtörök, szabó- és cipész-szakgyűlések helyesopított Hirschl Alajos volt a gyűlés elnöke. Zalesz János a szervezkedés fontosmáttatott, hogy nemcsak gazdasági helyzetük javításáért, hanem politikai jogaik kivívásáért is szükséges a szervezkedés. Utána Kirckhorn Károly a Szakgyűlés történetének ismertetése keretében jelzi azt a szép példét, mely a szakgyűletekre vár tagjaiknak művelése és skaktudás fejlesztésében. A más szervezettek részéről felszóltat Kleh Mihály, ki rámutat a jubileumi nyomdászszervezet hasznos működésére, melyet példaképp állít a más szakmák elé. Végül Brónyai Lajos elsavaltta Gyagyovszky Emil „Építetek” című alkalmi költeményét.

— **Megjötték a hónapok.** Szerdán reggel 7 órákor megérkeztek haza hónapokunk a nagykanizsai 20-ik honvédegyalegrezred tisztikara és legénysége. A tisztikar és a legénység nagy része elég rossz szinben van. Mondják, hogy a gyakorlaton sokat szenvedtek a hőségben.

— A nagykanizsai általános ifjúságképző-egyesület vigalmi bizottsága folyó hó 19-én tartotta alakuló ülését, melyen a tisztikar megválasztása és a folyó ügyek korlított előtérzése alá. A választás eredményes lett: tükár: Párdi Dezso, alelnök: Piry Ernő, szerzőtörök: Vajda János, segédszerzőtörök: Vinos Ferenc és Weissenstein Jenő, tanácsos: Velec Edu, segédtanácsos: Koch Géza. Reklám-bizottság tagjai: Tancsics Béla, Hirschl Odón és Klapper Miklós. Májd az elnök bejelentése, hogy a szakosok táncosleányokká a Polgári Egylet emeleti nagytermében való megkötésére a terem elnyerése végett már július hóban kérvényt nyújtottak a Polgári Egylet választmányához, mely azonban mindegyik érdemleges előtérzés nem nyert. A vigalmi bizottság elhatározta, hogy október 15-én műkedvelő előadásokkal kapcsolatosan nagyobb számba táncvigalmat rendez.

— **Szoborpályázat Sümegen.** Sümeg város közönsége pályázatot hirdetett jövőtörvény, Ramassetter szobrára. A beérkezett pályaművek közül 23 szoval I. ellen Istók János szobrász művét fogadta el kivitelezésre a bizottság. A pályázat lefolyásáról a következők írják:

Sümeg város kobeblőből alakult szobor-bizottság pályázatot hirdetett Ramassetter Vince szobrára. Összesen 16 pályamunka érkezett be. Valószínű, hogy a szobor-bizottságnak rendelkezésére álló csekély tőke az oka, hogy nevesebb művészek közül csak egy-kettő vett részt a pályázaton és a sok pályamű között csak egy-két figyelemre méltó munka akadt. Találkozunk ugyan tehetséges kezdők, kiforróban levő talen-tum munkáival is, de nagyon sok olyan munkát látunk, melyekről bizony kár volt a vasuti, vagy postai költséget is megfizetni. Elismerőtő jelensége az időnekek a művész-proletarizmus. Látjuk, mint lesznek emberek rajbajvi éhük hio atomnak, mint kergetnek ködökeket és annyira vakok és elfogultak amugnakkal szemben, hogy odamernek állni komoly, verbeli művészek mellé, versenyei akarnek keini és kényeret várnak olyan munkáért, melyért legfeljebb száznoktó mosolygól fizethetnek. Miért nem próbálják ki erőiket egyéniségüknek megfelelő munkakörben, akkor nem volnának kénytelenek a hűvözök márványasztal mellett elégedelenedkedni, vagy előjóni ide és nagykedvet szadni, észarolni igazi művész-emberek munkáját és diszerni önmagukét, mint a cigány az eladó lovat. — Tagadhatatlanul legfigyelemreméltóbb ezek közül a nyertes pályamű. Istók János alkotása. A főalak Ramassetter Vince ozzypaj-szerint emelyetlen áll, természetes, nemes állásban, amint jobbjában alapító-levelet tart. Ez az egyszerű, minden póztól mentes állás, legelőször Ramassetterhez, a munkás emberhez, ki önérejből küzdötte fel magát a dugdagdok sorába és mikor odaért, akkor is az maradt, aki azelőtt volt: egyszerű jó ember. A szobor alás részén néh helyzetben örökíti meg a művész Ramassetternek jótékonyágában állandó segítő társát, hitvesét, Kompank Zsófiát, az 5 éstápostáj között. Ezek a szobornak jól sikerült mellékalkaljai. A csoportoztat pedig megkapó közvetlenséggel ábrázolja, amit ábrázolni hivatta lesz. Ramassetter es neje jótékonykását. Nincs rajt az a sok sablonos koszuru és virág, amellyel oly sok pályázó elkövetett munkáját súlyosítja. Istók alkotta Szegedy Róza sümegi emlékművet is. — Hivatott művész ember munkája Horvay János szobra, kinek nevért szerte a hazában már több sikerült művészi alkotás hirdeti. Ramassetter álló helyzetben ábrázolja, egyik oldalán pedig gyermeket tartó női alak, jelképezi a közházat, a másikon iskolafülvé, jelképezve az iskolákat. Ramassetter legmaradandóbb alapítványai. — A többi vagy tehetséges kezdők, vagy tehetségtelen kontárk munkája. Az előbbiekre sorolhatjuk első sorban Lukács Lajos pályamunkáját, ki a keszthelyi Pestetich-szobrot is alkotta. Csinosok az alakjai, de ha nem volna a szobor mellé bő leírás is kifüggesztve, nem tudnák, mit akar velük ábrázolni, a szobron különben bőségesen van virág is. — Gárdos Aladár figyelemreméltó tehetség, de még sokat kell tanulnia és fornia, míg önálló munkát tud alkotni. Szobron igen megkapó a mellékalkalak. (L. E.)

— **Meghamisított mérleg.** A rendőrség a napokban vizsgálatot tartott a piacon és arra a magzó-lép felfedezésre jutott, hogy két mézáros meghamisítja a mérleget. A mérleg, maga hiteltelise van, azonban a mézárosok az úgynevezett kiadó-tányérba, melybe a súlyokat szokták rakni, 7 dkg. súlyú hasznavelemet hűst bejuttatni el és ez által a mérleget meghamisították. A rendőrség a megbizhatatlan mézárosokat magánvádló hiányában — mert ekkor már csaláknak minősült volna az úgy — pénzbüntetésre ítélte.

— **Rendői és társjelző telefonok.** A nagykanizsai rendőrség egyik derék szolgálatos közrendőröt, Szakonyi Ferencet vasárnap délután 6 óra tájban néhány kiskanzisai legény a Király-utóban torkoragadta, mert a rendőr őket ékkésként rendre utasította. Csak kardjának köszönhető, hogy minden nagyobb baj nélkül megmenekült. A legényeket hatóság álleni erőszak miatt feljelentették. Ezzel az ügy röpirtetésre rendben lenne. A dolgokat van azonban általános érdeklődés is. Ismét bebizonyosodott, hogy szükségünk van rendőri köztelefona, hogy a rendőri segítségre szorultak azonnal a kapitányúságot fordulhassanak. Ennek hiánya vasárnap is érezhető volt. Már egyszer hallottuk hogy a főkapitány ilyen 35 állomás felállítását tervezi. Valóban nem tudjuk, miért adott el ez az udvors terv. Ezek az állomások tulajdonképpen is használhatók lennének. Kívánatos lenne tehát a mielőbbi megvalósítása.

— **Templom-szentelés.** Szép ünnepség folyt le Beesehelyen e hó 11-én a róm. kath. templom újrafelentelése alkalmából. A templomot ez évben helyreigazították és Laskóvíz eszéper-pébanos szentelői felügyelőkkel felszentelték a Bona Jenő beesehelyi körjegyző által adományozott és a templomban felállított ugynevezett loudesi-árbangot az ottlárall együtt. A felszenteléshez a közeli községekből több ezren jöttek át. A felszentelés után Bona Jenő körjegyző ebédet adott.

— **A feljelentett város.** A napilapok hírdől hirtől, hogy Zalavármegyé al-pánja utasította Nagykanizsa város tanácsát, hogy a kolera terjedésének megállítását célzó intézkedések a legszigorúbban betartsa. Ehhez tartozik nagyon természetesen az esetleges bajt nagyban fokozó közbiztonság ellenőrzése is. Hogy pedig ez mielyen lában áll Nagykanizsán, arról tanuskodjon a Szemere-utcai polgári helygymnáziumhoz küldött következő távirat:

Belügyminiszterium Budapest.

Alulírottak Szemere-utcai háztulajdonosok az itten-felépített tífusz-járvány veszélyére való tekintettel, eszedüknek azonnal segélyt, mint-hogy utánkában építkezések történnek anélkül, hogy szennyvíz levezetéséről gondoskodtak volna. Hatóságunk évek óta bajunkon nem segített. Egészségügyi okokon kívül házink bedűlés veszélyének vannak kitve.

Moshányi Károly, Zerkovitz Abért,
Posa Nándor, Mischon János,
Löwe Adolf, öv. Datler Jánosné,
Wiltmann Mátyás.

A Kőlescy-utcai lakosok felbuzdulva a Szemere-utcaiak példájától, valószínűleg szintén a helygymnáziumhoz fogják fordulni. A „Reggeli Lapok Melléklete” egyik számában egy Kőlescy-utcai lakos így festi le az ottani állapotokat:

Ha az ember széles e Magyarországot elejétől-végig bejárja, nem hisztek, hogy a város kelts közepén, egyik legfogalmasabb helyén olyan piszkos, szutykos, csupai való ástiai állapotokat találunk, mint nálunk a Kőlescy-utában. A nyitott catornáknak hónapos bízös piszok fekszik, minden második udvarból másásta és illatú lé folyik ki; szóval ez az állapot leírhatatlan. Ezeket a különböző kolera-bacillust tartalmazó mocsarakat a mi benzintöltő szemétk meg valahogy — ha másképp nem lehet — elnéznék. De most egy újabb illat tölti be már néhány nap óta az egész utcát. A „Pollák”-féle lakású Kőlescy utca felére eső pincédekben ugyiszlant egész borszárú és timárhelybeli-helyiségeket rendezhettek be, mert onnan egész nap oly förtelmes szag árad szét, hogy az érványt kivül meg az állami is elvárja a környéken lakóknak.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Baum Antal sümei cipésznek felmondta a lakást a gazdája, Simon Lajos, mert gyakran volt ittás — ekkor házastárs volt. Baum ezt annyira szívére vette, hogy folyó hó 7-én este a cipészkeszel felhalasztotta hal mellé. Kezében a véres kés, vérző sebbel, egy szál alonadórúgban elszaladt a Ramassetter kert felé a még többször is beléugrott sebbe. A fájdalomtól őrve beszaladt Páp József kántortartó lakására, akinek családja épen vacsoránál ált. A félmentelen alkák kezében véres késével érthető megdöbbenést kellett. Innen kifutva, a Kisfaludy szálló felé iramodott, ahol azután a Hajos István segédantitöltő értesített rendőrök gyorsan előbb a rendőrségre, innen kocsin a kórházba szállították. Tetőt valószínűleg öngyilkossághoz kísérte el. Folyógyógyulása nem sok reménnyel biztat.

— **Iskolai értesítés.** A helybeli állami polgári iskolák igazgatósága értesíti az érdekelteket szülöket és tanulókat, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ut a polg. fiúiskola 60 diák osztályát a jelen tanév kezdetével beszüntetvén, ezen osztályba beiratkozni nem lehet. A polgári fiúiskola hatodik osztálya azonban ezen tanévben még fennmaradt és folyó hó 18-án megnyitják. Beiratkozni szándékozik jelentkezőknek e hó 17-ig naponta délelőtt 10—11 óráig az igazgatónál.

— **Szemérmetlen kérégetés.** Sohams divott Nagykanizsán annyira a kérégetés, mint a legutóbbi időkbén, amikor minden sarokon egy-egy koldusgyerek csimpaszkodik az emberbe és addig el nem engedti, míg egy krajcárát nem kap. Nagyon furcsa módja ez a könyörtelenség felőbrahasztésnak és kibaszásának. A gyerekek és szubancok egymástól tanulják el a pénzszerezés ezt a könnyű módját és így törtnék meg, hogy polgárcsaládok gyerekei rendszeresen tizik a kérégetést. Egész rablóoragok lesznek a gyerekek. Egy-egy sarokból a sától elő ugának és nem tizgálnak addig, míg vagy egy krajcárt, vagy egy pofont nem kapnak. Vagy talán a szülők bízatták a gyermekeket, ez is lehetséges, de nagyon is sajnálatos lenne. Kérjük a rendőrség intézkedését.

— **A hírlopádalom szenzációja.** A fővárosi szurnalistika valóságos szenzációja a Nap, ma az ország legradikalább, legszokimódbbn, legnépszerűbb és legelterjedtebb ellenzéki napilapja a Nap független, érdekes, tartalmas és teljes körűnkása a napnak s minden más lap megelőzésével már a kora reggeli órákban kapja kézbe a vidéki olvasó. — Reggel olvashatja a lap gazdáj anyaga sorában a nap egész történetét és kritikáját; a teljes országgyűlést, a politikai információkat a külföld s a vidék híreit, színházi, térvényszerű, sport- és egyéb eseményeket, továbbá a pontos és teljes társadálygyjezeket. A Nap felőlős szerkesztése: H r u a Sándor, főmunkatárs: A brányi Emil Politikai cikkének legnagyobb részét Ugron Gábor, a magyar ellenék a fényes nevű vezéralakja írja. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő újság a legelőbb is. Egyes szám ára 2 krajcár, előfizetés ára egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 K 40 fillér (50 krajcár). Az érdeklődőknek a Nap kiküldetve (Budapest, VIII. Rókk Szilárd-utca 9.) késséggyel küld mutatványszámot.

— **A csecsemők ugnyvezett idégessége,** mely abban nyilvánul, hogy a gyermekek sok ia bálnak és nyugtalanok, nem alszanak és összeriadnak, sok esetben az állandó krókuis székrekedésben alsapnik, mely többnyire a desz bételetáplálkozásból mi korai kórtól kezdve a keletkezett. Az elengedő higitott tehéntejhez hozzáadott „Kufeké gyermekeliszte, mely azt a gyermek gyomorában finom pelyhes olvasztja, a bébén való erjedéskorkeg elment állón hat, a székrekedéseket és a puffasztásokat megszünteti, a gyermekek nyugodtabbak lesznek, kellő időig alszanak, ismét jó étvágyat kapnak és ez által ismét jobban fejlődnek.

Nagy-Himvári képek.*

A legvidámabb fogház. — A Korona éttermében. — A sétatér.

A nagyhimvári kir. törvényszék esküdtszéki tárgyalásaira idétek be esküdtnék. Az első nap a vádhatóság visszavetett. Ezt a szabad napomat Nagy-Himvár nevezettségűneink megtekintésére használt fel.

Először is mint esküdtet, a törvényszék fogház felő vöznött kiváncsisággom. Ez a fogház arról nevezetes, hogy a legvidámabb fogháza az egész országban, hol a rabok szomorú napját meg trombita-zénnel igyekeznek felvidítani, kellemessé tenni.

Közeletlen mellette van ugyanis a Zoldfa-kert, a nagyhimvári híres mulató, hol a „Veteránok” jeles zenekara fujja napestig a szebbnél szebb nótákat, a hol a nyalka hadiak és Kis-Himvári aranyifjúsága szeretik. Midőn a város o kedvelt mulatóhelyét megtekintem, éppen akkor szűlt le a rabgyilkosság miatt letartóztatott polgártársunk a fogház második emeletének ablakából a veteránok zenekarára:

* A „Kezthelyi Hírlop” legutóbbi számában tárcsában számol be egy esküdt nagyhimvári tapasztalásról. Nem tudjuk, hogy hol van Nagy-Himvár. De úgy teszek nekünk, hogy hasonlít egy elötnök nem ismeretlen városokhoz. A tárcsából, melyben érdekes és jellegzetes megfigyelések vannak, egyes részeket közlünk. — A szerk.

— **Amít azt a nótát fujtátok el nekem: „Tiere he rózám, gyere be. Csak magam vagyok ide be!”**
A zenekar nyomban rendeztető a kívánt nótát. Olyan szivrohantól futja, hogy a Zoldfa-kertben jelenlevő tündérek között nem egynek felt meg könnyekkel buzavirág színű szemel.

A Zoldfa-kertből villároggelle a Koronában tértem be. Ez az első vendégelő Nagy-Himvárnak. Az étterme már tömve volt vendégekkel, akik Gambirinus spó oldárára áldoztak. Különösen egy asztaltársaság költötte le figyelmemet. Valami tizen-tizen-kettség ülhetek egy nagy kerék asztal körül és valamennyinek török-ész volt a fejön. Az asztalfőn egy szőke haju, kövér török áll, eszükijából bodor füstöt fujt.

Előtte egy halálfej volt az asztalon. A halálfej volt a dohánytartó. Bizonyos fölöny gyakorolt a többi felett abból gyantítottam, hogy ő lehetett köztük a pasa. Nagyhimvári török-pasa. Nem is utolsó foglalkozás... Szinte kedvet kaptam három-örönök felesleges!

Furcsánk találtam azonban, hogy az egész társaság — maga a pasa is — nem törökl, hanem nemetül beszélt.

— **Pincér!** szóltam az egyik borfiúhoz. Kik ezek a törökök és mit keresnek Nagy-Himváron?

A borfiú szömbembe vigyorgott és lesajnáló hangon válaszolta:
— Nem törökök ezek, hanem előkelő magyar hospoljárók.

— És mégis nemetül beszélnék? kérdeztem. Erre a kérdésemre meg a borfiú szőgyenllette el magát és cikortörtöt.

Tovább mentem. Bolonygásomban a róm. kath. temetőhöz értem, melynek társomszédságában szépen gondozott kertet találtam.

Ez a szőny gondozott kert a „Sátokert”, a nagyhimvári elitéköznység kedves találkozó helye. Csodálatos város ez a Nagy-Himvár — gondoltam. A fogházát, a bñnhádsát, a vezérlés, a magába-zsallás és szomorú tanját mutatóhely mellé építette: sátelejtő pedig, amelynek a közönség szórakozására, bátorféltésre, üdülésiére kellene szöglájni, a temető mellé helyezte.

Sátatér és temető! Élet és halál, öröm és bánat tanítja! Hogyan illik ez össze?

Eppen tettemek. A temetőből felhangzott a bucsuzott szomorú dallama:
„Elmgyünk a sírba,
Sötét gtyásos honba.”

A szomorú énekbe oly dísszonana módon vegyült bele a sátelejtéri arany-ifjúság vez nótája:
„Nem, nem, nem — nem — nem!
Nem megyünk mi innen el,
Míg a langolása kertész
Furkós bottal ki nem ver.”

Ezek voltak az esküdt ur nagyhimvári tapasztalatái.

A közönség köréből.

Az o rovát an közlöttekért a felelősség a beklüdt terheli.

A lépcsőházak és tornácok világlitása.

Az ési idő beálltával a napok rövidebbek lesznek és a házak lépcsőházi és tornáci sötétebbek. A háztulajdonosok a lakókra, a lakók a háztulajdonosokra akarják hárítani a világlitási költségeit. S mivel megtörtöl évekdecinek a városban ez idő szorint még nincsenek, marad igen sok tornác és lépcsőház világlitás nélküli. Hogy a sötét lépcsőház megnyiró veszélyeztetni az emberek testi épességét, azt megmondják a városi orvosok, akik leggyakrabban fordulnak meg a sötétség tanján. A tornácok és lépcsőházak világlitása azonban közbiztonsági ügy. Nem lehetne erélyes rendőri intézkedéssel odahatni, hogy a lépcsőházak világlitása kötelező legyen minden háztulajdonosra nézve? Amit minden rendezett tanácsa városban, Kaposváron, Szombathelyen, Sopronban keresztül lehet vinni, az itt nem volna létesíthető?

Tiszteltelt: Egy lakó.

* A levélró nevé ismerjük.

NYÁRI SZINKÖR.

(Színházi levél.)

Király Frigyes az új tenorista, ki eddig a külföldön működött, mint opera énekes. Szombaton mutatkozott be a Cigánybóleró című szerepében. Hatalmas, iskolázott tenorja kellemes feltűnést keltett. Nem túlzott egyik napilap állítása, hogy az összes itt járt tenoristák között ő a legjobb. Nagyon rontott azonban a hatáson, hogy Király nem tud magyarul. Dicséretes törekvést tanusított ugyan a próba betanulásánál, azonban sokszor mégis derültséget keltett a közönségnél. A vidéken az ilyen nem magyar nyelvű énekes szokatlan. Jól ténne a direktor, ha csak nagy operettekben és operákban léptetné fel.

Safu szerepében Károlyi Leona hangja érvényesült hatatosan. Komáromy, Kövessy, Nagy Dező, Pap Jancsi szép sikert arattak a Cigánybóleróban. A darab előadása nagyon sikeres volt.

János vitéz kétszer szerepelt a héten műsoron. Hétfőn, amikor Bagó Ércökörv Károly, a nagykanizsai közönség előtt nem ismeretlen új baritonista játszott. Ugyanekkor lépett fel Károlyi Leona, az országos János vitéz verseny győztese. Zajos ünneplést rendeztek tiszteletére. Tegnap este is János vitéz ment Kállay Jolánnal a címszerepben. Mindkét este zsúfolt ház előtt.

Élvezetes előadásban részesültünk kedden este. Almássy Endrénék volt a jutalomjátéka. A Bece-telenek adták. Óriási sikert aratott Almássy Endre, a színtársulatnak eme kiváló tagja. Nagy naturalizmussal előadott, értezteli játéka, komoran alakítása nem tévesztették el a hatást. Méltó partnere volt Makó Aida, a színtársulatnak művésziessé játszó drámalőnője. Sok taposot kapott. Hevessy Gusztika és Nagy Dező kis szerepükben sokat segítettek a siker kivívásában.

PÁRBÉ.

János vitéz verseny a Király Színházban.

A Király Színház János vitéz versenyére szép diadalal végződött Kövessy színtársulatának két primadonnájára. Károlyi Leona az első, Kállay Jolán a második díjat hozta haza. A zsüri döntése kellemes meglepetést keltett. Meglepetést már azért is, mert éppen János vitézben egy győztes primadonna sem aratott nálunk nagy sikert. Tulozott kell azonban tartanunk az új állítást, hogy e győzelem bizonyítvány arra, hogy őt az ország első primadonnái. Ők 12 primadonna által részvevő versenyben arattak sikert. A versenyben nem vettek részt az összes primadonnák. Nem beszélhetünk tehát országos versenyről. Ők igitis sikert arattak; ami szintén nagyon dicséretes, hiszen a versenyző primadonna közt. Ezel azonban nem az ország első primadonnái, mint inkább első János vitézei lettek. Ami nem egészen mindig.

A versenyt különben sok pletyka kísérte. Egy színházi befentes, monodta a sok rójának, hogy az egész verseny célja nem volt más, mint primadonna keresés a Király Színház részére. Több fővárosi lap is ebben a tenorban emlékezett meg a versenyről. Beóthy Laci primadonnát kar. Ólyat, ki előzőleg egy országos versenyt nyert meg.

Károlyi Leona előtt beszélt színes körökben, hogy Beóthy szerződött a karja. Nehéz azonban kibogozni a helyzetet képt. Kállay Jolán viszont, így mondja a másik forrásnak, levelet kapott a Király Színház titkártól, melyben az kijelenti, hogy Kállay kapott egyedül szerződés ajánlatot a versenyző primadonnák közül.

Nekünk kanizsaiakkal minden szempontot mérő, örömlünk kell a primadonnák győzelmeinek.

A "Pesti Hírlap" azonban már nem ezen a véleményen van. Erősen kifogásolja a zsüri véleményét. A P. H. ort írja többek között: "Az elsőleg még hagyján. Valakinek csak kell elsőnek lenni és Károlyi Leona csakugyan jó volt. De a második és harmadik díj? ... Ebben a hangban ír mindvégig a zsüri. Végül azt mondja, hogy Fedák Sári az első, második és harmadik János vitéz egymaga. A többi csak több-kevésbé jó utánzat.

Kelömben ismételtük a verseny eredményének, a magunk részéről örvendünk és bevaljuk ösztönd, nekünk is jól esik, hogy két kanizsai primadonna lett a győztes.

* Károlyiné jutalomjátéka. Károlyi Lajosnénak, a kitűnő komikának kedden lesz jutalomjátéka. Csiky nagy sikert vígjátéka. A nagy m a m a kerül színe. Az előadást a színházlátogatók figyelmébe ajánljuk.

* A színház-alap javára. Kövessy Albert, a kanizsai nyári szinkör és a pécsi színház igazgatója f. hó 21-én esütörtönkor előadást rendez, melynek tiszta jövedelmét a kanizsai színház-alap javára fordítja. Színe kerül egy operett és egy vígjáték. Felemlítjük, hogy a színház-alapnak gyarapodásra nagy szüksége van.

KÖZGAZDASÁG.

A nagykanizsai cipőgyárról. Egy szépen virágzó nagykanizsai gyárról akarunk e helyen néhány szóban megemlíteni: A Neu és Társa cég alatt azonban tartott nagykanizsai cipőgyárról. E gyár valóban megeredmi, hogy a sajtó vele foglalkozott. Már alakulásában is elért a többi gyárról. Míg a legtöbb gyár amolyan „nagy hüho semmiért” féle nagyképekűdással indul meg, addig a gyárat Neu Dező a gyár szakértője és Ledofsky Ernő nagykereskedő mint cégtulajdonosok közös cég alatt a legnagyobb eszandben alapították ez év január havában. Vásári reklám helyett komoly munkához fogtak.

A gyár fejlesztették és életképesé tették. A gyár fejlődését bizonyítja az a körülmény, hogy az alapítás hónapjában dolgozott 15 férfi és 16 nő munkás. E hónapban már 60 férfi és 40 leány az átlagos munkás létszám. A heti és darabszám szerint fizetett munkások naponta 8—9 száz pár különféle cipőt (részon, bőr és posztó) készítenek. Szállít a gyár Magyar, Horvát és Steyer országba, Ausztriába, Bosznia és Galiciába. A gyár körülbelül 5000 korona munkás bért fizet havonként, ami kezdetben ugyan szép összeg. Mídon e sorok írása e héten megtekintette a gyártelepet meglepetéssel látta, hogy hány elszegényedett kis cipészmeister dolgozik ott boldogan — a biztos kényértel. A gyár vezetőinek humerusságát mutatja az, hogy a nyáron saját műhelye mesterességét folytatni akaró cipészmeistereket kiengedik a gyárból és nékik a tőli hónapokra a helyet feltartják. Saját meggyőződésünk alapján mondhatjuk, ha így fejlődik továbbra is e gyár, akkor még büszke lesz rá városunk közönsége.

— Tenyészállatdíjazás Galambokon. A Nagykanizsa város és járási Gazdakör 1905. szeptember 9-én tenyészállat-díjazást tartott Galambokon, mely alkalomra a közönség ünnepi díszet öltött. Starszinsky György jegyzet lendülettel és hazafias beszéddel fogadta a megjelenteket, melyre Gallubich Lajos ügy. elők mondot szép beszédben köszönetet, megnyitván a kiállítás.

Kiállították: a) Magasoktól: Magyarfajta enyésztehenek, borjuval, vagy borju nélkül 24, magyarfajta tászk 8, nyugotifajta tenyészibikák 6, nyugotifajta tenyész tehén borjuval és borju nélkül 98, nyugotifajta tászk 47, nyugotifajta bika és tászk borjúk 25 dr., b) Közégek által: Magyarfajta tenyészibikák 3, nyugotifajta tenyészibikák 4, összesen: 210 darab.

Bíráló bizottságok: a) Bikáknál: Hertelendy Béla, Rutich Béla, Bence József, Kafka József, Ifj. Jery Tenyészteheneknél: Elek Ernő, Juk József, Ifj. Jery Adolf, Kalcsi János. c) Üszöknél: Kherndl Imre, Sommer Ignác, Szentecz Dező, Szabó László. d) Bika és tászkborjúknál: Balthausen Ottó, Sárközy Viktor, Bazsó Bódi és Tóth István.

Elismerő oklevelet nyertek: Egyéves nyugotifajta bikáért: Sommer Ignác csapli nagybirtokos. Magyarfajta tenyésztehenekért: főtiszt. Juk József eszperes plebános. Két darab nyug. fajta tenyésztehenekért: Wolf Adám intéző Kolon pusztájáról. Egy darab nyug. fajta tenyésztehenekért: Ujj József karosi tenyész. Egy drb 2 éves nyug. fajta üszöket: Sommer Ignác csapli nagybirtokos. Egy drb. 2 éves nyug. fajta üszöket: Juk József esp. plebános. Egy darab 1/2 éves üszö-borjuert: Wolf Adám urad. intéző. A kisgazdák pénzzel lettek jutalmazva.

A díjazás befejezése után baekett volt.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1905. évi szeptember hó 9-től 15-ig. —

Hálozáások:

Kasztl Jakab, házál., 80 éves.
Darabó Józsefné, Rudovics Verona, kanászné, 54 éves.
Nagy József, napászmás, 55 éves.
Sinkovics Pálné, Kalbrenner Mária, hivatali szolgáló, 41 éves.

Beca Francia, napászmás, 46 éves.
Baláz Jánosné, Hompó Anna, cipész neje, 73 éves.
Orv: Márkus Györgyné, Páli Erzsébet, napászmás, 80 éves.

Bencik Teréz, földműves gyermeke, 2 éves.
Horváth Gyula, cipész, 35 éves.
Deutch Ferenc, helynépszéki ellenőr, 53 éves.
Sebestény Ferencné, Kerkapoly Irén, magánzó neje, 37 éves.

Schless Antal, papírkereskedő, 35 éves.

Osmondor László, földműves, 72 éves.

Házasságok kötöttek:

Márton János, bentes — Szili Reginával.
Ejida Adolf, kereskedő (Sárbogárd) — Kluger Reginalával.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

Henneberg-selyem

csak közvetlen! fekete fehérek és színes 60 kr.-tól 11 ft 30 kr.-ig méterenként! — Bermentve és már elvárolva a házhoz szállítva — Nagy műanyagjeltemény azonnal. Henneberg selyem-gyár. Zürich.

VEGYES.

— Fényképezést készítenek műkedvelőknek. Mindazonk, a kik a fényképezést, e legrosszabb és mindenki által könnyen megvalósuló sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Maffi cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) és, az ár. név. szállítói (1854 óta fennálló fényképezési eszközök különlegesek árúbaikat, amelynek képeit Arjegyékét kívánatár szívesen küld el bérmentve a cég.

Nyilteér.

Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Szinye-Lipőci
Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikerrel
használatik

vesz, hügyhőg és közönségálmak ellen hügydara és vizelet nehézségűnél, a szűkös hügydara, továbbá a légző és emésztési szervek ellen.

Hügyháztól hatású!

Vannak! Kétség emésztés! Csakmentes!
Kapható áruházaikban és mindenütt a
Salvator-forrás igazgatóságánál Bécsben.

HIRDETÉSEK.

AMERIKA.

Elindulás Havreből minden szombat.

Francia vonal.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás bék és illékort. Utazó-jegyek minden állomásra az összes amerikai vasut-vonalakon eredeti áron. Bővebb felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál!

Francia vonal
VIEN, IV., Werringer, 8.

VELMA SUCHARD

Nyersen való évésre páratlan.

HIRDETmény.

A Pesti papnevelde Somogy-Miháldi gazdaságához tartozó bolt házhelyiség, a hozzátartozó mellékhelyiség, ugy 466 □-ól kerítel, szeptember hó 30-án délelőtt 10 órákor nyilvános árverés mellett 1906. évi január 1-től számtandó 3 (három) évre bérbeadni fog. Bérleti feltételek a miháldi kasznári hivatalban mindenkor megtehetők.

Miháld, 1905. szept. 12.

BAHUNED ISTVÁN,
kasznár.

ÉN, CSILLAG ANNA

a 185 cm hosszú lorety hajammal, melyet saját találmányom hajkenőcsőm 4 hónapi használatát után kaptam. Ez tehát a legjobb szőcsnek feltalálója a haj ápolására, a haj növekedés előmozdítására, a fejbőr erősítésére; elősegíti annak az erőteljes, telt szakállnövekedését és már rövid ideig használva olyan egy a hajnak, mint a szakállnak, természetesen fröng és tömörséget kölcsönöz az anyagotól, mely az idelelőtti öszilőseid a legmagasabb körig.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.
Postai szétküldés naponta az ár előre való bevétele után, vagy utánvéttel az egész világba a gyárból, ahova minden megbízás küldendő.

CSILLAG ANNA Wien, I. Graben 193.

Főraktár Nagykanizsán:

GELTCH & GRAEF,

DROGÉRIA, a „Vörös kereszt”-hez Csengery-ú.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészektel.

Jótállás: 20,000 koronát East Schicht György Ög. Asszisztens hátkézik, a ki bízónyitja, hogy szappannal „Schicht” névvel, valamely káros kiterjedést tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS” VAGY KULCSSZAPPAN)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A ruhát kiméli és megóvja.

Mindenmü ruha és Hőfehér ruhát ad mosási módszer részére. A színeket emeli fénylővé legjobban és legolcsóbb. és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmáskább gyomor- és altszántalmak, gyomorgörös és gyomorhég, rögzött székrekedés, májzsúvóm, vértelülés, aranyés és a legkülönbözőbb növeltségűek ellen, a jeler háziasszomok értidekek óta mindig nagyobb előjegyűt szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyet tünteti fel, s A. Moll- felirattal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bebizonyított szar kövérény, csak és a meg hűlés egyéb következményeivel legintereztőbb népszerű. Egy ömözött eredeti üveg ára 1 kor. 90 fillér.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappant a bör okakerü ápolására gyermekek a felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjeggyel van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessek határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Liniment. Capsici comp.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Essen-Élő Magyar Farsz-Észen.

Globus tisztítófókovonat

BERÉNY JÓZSEF
ékszerész

Alapítottott 1899.

NAGYKANIZSÁN

Alapította 1899.

SAJÁT MÜHELY.

JEGYGYÜRÜK saját készítményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is!
Javítások és új munkák gyorsan készíttetnek.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Efektív árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 ft. — Egyes szám ára 20 ft.

Felöl szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Lapigazdónyi és kiadó:
lf. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, lf. Wajdits József
Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjazás szerint. Nyitási soronként 40 ft.

Honi iparvédelem.

Mindig arra törekszünk, hogy a hazai ipar erősödjék. Akadályozzuk a házalást is, hogy a helyi iparos, kereskedő kevesebb versenynyel álljon szemben. Fáj, ha látjuk, hogy szabóinkat a bécsi posztókabátok, a cipészeinket a steyer cipők, kezttyűseinket az osztrák kezttyük teszik tönkre. De hiába fáj minden. A helyi kereskedőnek nincs szíve, nincs ideális, nemzeti érzése. Az oda megy, hol olcsón vásárolhat. Legyen az Ausztria, Morva, vagy Csehország!

Pedig ezen lehetne segíteni. Ezelőtt harminc évvel tizen összebeszélünk, hogy nem dolgoztunk többé brünni posztóból, hanem Brassóból hoztunk egy magyar gyártót, a Scherg-féle részvénytársaságtól. A posztó finom, olcsó és elegáns volt! Sok évig eltarított. Jobb volt, mint a brünni posztó.

Ámde ez csak a ruha. De hol szerezzük be a sok mindennapi házi szükségleteinket, mikor például nyakkendőt, milly gyertyát, szappant, fénymázt magyar gyártmányt! Nagykanizsán tán egy boltban sem kapni. Igaz! Megpróbáltam. Milly gyertyát vettem egy előkelő kereskedésünktől: Magyar volt a felirata, nemzeti színnel bíttükkel. A gyár azonban a híres Sargé, Bécs mellett Liesingben. Osztrák gyártmány volt az istenadta nemzeti színű köntösben.

A szappan, inggomb, nyakkendő, kalap, kezttyü, ing kézélő, mind osztrák. Nem lenne magyar gyártmány mindeüből?

Azt hiszem a kereskedők, midőn reklámot csapnak maguknak, az az ékszerészek kínálják gyűrűiket, karpeceiket; a husáru-

sok, kik szalámit, prágai sonkát hirdetnek, mindíg odatehetnék a hirdetésbe „kizárólag magyar gyártmány.” Így a közönség tudná, hol van magyar ásó, kapa, kasza, hol van steyer?

Már elérkezett az idő, hogy azt a kereskedőt megismerje a világ, aki a korral s a korszellemmel nem halad, s a gescháft-ért, l krajcárért kész elmenni Ausztriába. Pedig annyitért kap itt is oly jót, sőt jobbat. Az újságok, az újságírók, s az egyesek tán jól tennék, ha megindítanak maguk közt a honi ipar egy éni védelmét, amelyet Kossuth Lajos 48-ban felhozott, s felállított, amely nélkül az önálló vámtérlet is illúsió fog maradni.

BABOSS LASZLÓ.

ROVÁS.

Egyik nagykanizsai napilap vezéreikében rámutat arra, hogy egy idő óta sokat szerepelnek a hírlapirók a nyilteérben. Kutatja a cikkirő ennek okát is és körülbelül arra a következtetésre jut, hogy ennek oka a lapok versenye, s némi kiadói nyereségvágy. Nem kísérjük végig a vizsgálódás fonatát, hogy vajjon mi okozza, hogy e sok nyilteér piszkolódás megjelenjenek a lapokban. Ez már magában véve elszomorító. Elszomorító különösen akkor, ha a nyilteér éle a sajtó és annak munkásai ellen vannak irányítva. Nem boszátunk bele az „esetek” ismertetésébe. Megjegyzéseinket is csak az „esetek” alkalmából, nem pedig az „esetekre” mondjuk el. A nyilteér rovát, úgy mondják a közönség rovata. Mi azt mondjuk, a pénzés emberek rovata. Mért ott csak azok az emberek beszélhetnek nyomtatott betűk útján, kik lefizetik soronként az érte járó díjazást. Tévés

azonban azt binni, hogy pénzért mindent le kell közölni a nyilteérben. Hisz ha itt a „muszá” közlés elve lenne meghonosítva, úgy e rovatban a legerköselelenebb, a legtörvénytelenebb dolgokat lehetne, sőt kellene a szabad sajtó szent jelszava alatt a piacra vinni. Szerencsére nem így áll az ügy. A nyilteérben való közlés közönséges kétoldalú ügylet, melyet mindkét fél szabad elhatározásából köt. A kiadóktól függ, hogy mit vesznek fel a nyilteérbe. Ha pedig a szerkesztőségek censurát gyakorolnak a lap szerkesztőségi közleményein, helyes dolog lenne kiadók részéről a kiadói fizetett közleményeket censurálni. Vissza kellene utasítani minden írt, igaztalan támadást. Igaztalan dolgokat tartjuk például a sajtó munkásai ellen felvenni oly nyilteéretket, mely ellenük hírlapirók munkásságuk miatt van irányítva, nem azért, mintha erkösetelen, törvénytelen büntetendő dolgot követek volna el lapjaikban, hanem mert egy esetet nem úgy dolgoztak fel, ahogy X, vagy Y ur ízlésének megfelel. Az ilyen ügyekben nem nyilteérnek, hanem egyszerű helyreigazításnak van helye. Eszközölje ezt az, aki elkövette az esetleges tévedést. De tisztességes lapközlemény miatt piszkolódó nyilteérnek helyet adni, — melyben nem az udvarias, komoly hang viszi a tenort — nem helyes dolog. Ezzel csak hozzájárulunk a sajtó tekintélyének lerombolásához. Ha így megy ez tovább, nagyon igaztalan módon befektetik a sajtót. Mondhatná erre valaki, hogy a sajtó mindegyik munkása vigyázzon működésére. Igaz. De hisz maholnap a riporterek ellen is fognak nyilatkozni, kik információikat esetleg a rendőrségtől szerették. A legzserényebb kis hirt sem szabad ilyenformán eszentul leközölni, mert a lapok hamar felveszik a nyilteéret. Ettől pedig jó óvakodni. Mért ott a leggyengébb szó — zuglap... Az ily nyilteérek befejezésének „szokott módja” már ismét más lapra tartozik...

TARCA.

Népies találós kérdések Nagykanizsán.

Közi KERTESZ JÓZSEF.

Népnünk minden időben fő jellemvonása volt a kedélyesség. Ez a szép és szerencés tulajdonság nem hagyja el őt se munkaközben, de még bujában-banában se. Hányszor megtörténik, hogy mikor kapát, egyszerűe csak megáll valamelyik öregebb, ramtaszkodóknak a kanyarulatán, aztán:
— „Hány hét a világ, öcsém?” — kérdi a fiatalabból.

— „Mávo kevesebb,” feleli rá egykedvűen.
Aztán tovább foly a munka, köze-köze pedig egy-egy találós kérdés kerül felszínre, amit ember legyen, aki megfejt, hanem már nem hallotta valaha. Kukoricasztás, szuresz a legjobb alkalom ilyenekre, most a munka mellett a beszélgetés jól megy.

Az alábbiakat mind Nagykanizsán jegyeztem fel. Bár nem mind helybeliektől hallottam, de az ilyeneknek eredeti helyét alig lehet felkutatni, mert aki elmondja, rendszerint mástól és ki tudja, „háva/ósiótól” hallotta. Ezek a találós kérdések vagy valóban „talányok,” vagy valamely történéthez fűződnek és csak ennek ismeretével válik világossá, vagy valami szójátéknak rekonalaku szavain alapulnak.

Ime néhány:
1. Térdén föllü, könyökön allu, eleven has jár bele, mi az? (Zseb.)
2. Mellik az az ábot, amelliknek az öröme van hanggya, a bánatra nincs? (A ló.)

3. Mellik hegyre fekszik legtöbbször a nyul? (A szörhegyre.)
4. Millen mag nem ke ki? (A pacsmag.)
5. Miesoda hordóba romlik el a bor? (A levél-hordóba.) — Ennek ugyan nincs teljesen népies zamata, de azért leírom.
6. Hód elejti, hap fokaptya, mi az? (Harmat.)
7. Ávo kérik, gúgva aggyák, tojtét hegyét csavaránytá, mi az? (A falusi kormesáros bora.)
8. Hán ti epár? (Egy se, mert egy tyúk, meg egy kakas egy pár.)
9. Ides anyám semmit se főzött, mégis háromfélét ettünk, hogyan lehet a? (A kenyeret, a hejját, meg a bélt.)
10. Mi megy legelőször a templomba? (A templom-kules hangja, mikor kinyitják a kulcsal a templom-ajtót.)
11. Mi megy fejtetőn a templomba? (A csizmaszeg.)
12. Lábo zód, testi piros, a sipkájó fekete. (A csipkerózsa bogtyója.)
13. Mi nyúl a farkán? (A retek.)
14. Teknyőbe fektetik, eleven hussó dofólik, mi az? (A kenyér, mikor dagasztják.)
15. Fejen jár, esontó eszik, ennap többet meg eszik öt köb zabná? (A ló a patkószeg fejen jár, esontfog eszik; 5 köb zabl semmit se eszik.)
16. Ennyihány birkanák hán lábo van? (Kettő; t. i. aki a birkanak emni hány.)
17. Három lábu kis királ, piros dombon adigál. (Serpenyőfogás, mikor a tűzön áll.)
18. Meddig fut a nyul az erdőbe? (A középeig, mert azontul kifut belőle.)

19. Hán kenyeret sütnék egy esztendőben? (Egyete, mert a kemencőben sütik.)
20. Mikor Isten a világot teremtette, ezt is akkor teremtette még sincs még egy esztendő? (A hold, mert minden hónapban megújul, újra születik.)
21. Kettő áll, kettő jár, kettő nem fér össze. (Ég és a föld a nép bite szerint áll; Nap és Hold járnak. tíz és víz nem fér össze.)
22. Ha a négyzseletes háznak minden oldalán két-két ember áll, hány ember az összesen? (Négy, mert az eleje, meg a hátulja nem oldal.)
23. Szé keze, se lábo, mégis főmegy a héba. (Füst, a füstös konyhában, ahol nincs kémény.)
24. Ötten szeme van, mégse lát. (Lánc.)
25. Kerten átu söt kór, mi az? (Retek.)
26. Erdőn terem, falun uzag, mi az? (Kender-tölő.)
27. Ut-fut kis madár, uton tótti puttonyát. (Orsó.)
28. Tízet tojik, huszat kött, mégis negyvenet nevel, mi az? (Hébr.)
29. Van ettükku, amellik eceerre többet tojik harminc tojtáná, hogyan lehet a? (Úgy, hogy 30 tojtás egyet se tojik.)
30. Tizenkettő mér hat? Mér fél a nyul? Föllü pöcsét, allu lík, mér meze áll? (Magyarzata: Egy asszony egy kosáriban 12 pogácsát knidött az urának, aztán egy eszutor bort, melyet felül bepecsételt; meg egy egész sült nyulat. A szolgaleány kosáriban megette a pogácsa felet, meg a fél nyulat. A eszutorát pedig alul kifurta és a bort kiitta belőle. De a levelet, melyben megvolt írva, hogy mit visz, hűségesen átadta gazdájának. Ezért kérdezett iytétén.)

Mernék fogadni, hogy a Szemere-utcai belügyminiszter távirata hatás nélkül hangzott el városunk nagyságainál. Nálunk csak arra jök az ilyen táviratok, hogy előlássák a lapokból. Hatása legfeljebb egy kis homlokraéncsolás és tán egy kis eszadoklás, hogy „mily végtelenül bátor emberek a Szemere-utcaiak.” Benntüket az ilyen „kis” ügyek nem izgattak. Nem gondoljuk meg, hogy a miniszterumban levő távirataink elintézésénél nagy sulya van az ilyen kis ügyeknek. Nem történik mi a lokalpatriotizmussal, mely annyira laza e városban, hogy ha elkertülnek némelyek innen, meg azt is eltagadják, hogy valaha itt laktak.

Egyik lapírónk magvas cikket közölt, melyben általánosán azt bizonyítja, hogy mily veszedelmes a városokra a mindenáron modernségré való törekvés. Nagyon igazak és zavak. Aláírjuk mi is — általánosságban. Mert egy véjünk, lapírónk is általánosságban mondotta. Hisz csak nem nevezhet modern törkvésekné, ha városunk lakossága túrelmentlenül kívánja a legelőbb közegészségügyi intézményeket. Rendszeres utatiztatás, általános csatornázás és más ily intézmények alapos reformálása, megállapítása nem nevezhető veszedelmes modern törkvésekné. Ezzel tartozunk saját egészségünknek. Mert amióta hivatalosan beigazolták, hogy Budapesten az általános csatornázás behozása előtt 25%-al nagyobb volt a halálozási arányszám, mint ennek behozása után, azóta feltétlen még lelkesebb hívei vagyunk a közegészségügyi haladásnak.

„A társaságból” című rovatunkban a cikkrő nagyon jogosan panaszkodik, hogy bolygének mindenel többet foglalkoznak, mint a háztartással. Ez is ösözefüggésben van a hozomány kérdéssel. Cigány mellett gyakran énekeljük a Gyurkovics-leányok nótáját, hogy: „A jó házassághoz nem kell hozomány” — mikor azonban a „praktikus élet, ez a huncut muzsikuss fogja kezbe a vonót, bezegz másképp hangzik a dal. A házassodhatás nehezégei főleg két dologban rejlenek. Az egyik a megélhetés nehez volta, a másik a mai úőnevelés. A házaseteknek is meg van a maga léteimiuma, amellyel alál a nyomor a legnagyobb szerelmet, a legnagyobb boldogságot is teljesen semmivé teszi. A modernül nevelt leány igényei pedig ezen léteimiummál jóval többet követelnek s ha a plusz hiányzik, megint csak a minimum alá esik a higány, ahol a fokok a slyedő nyomorúságot jelkik. Az igaz, takarékos asszony kezében még a mi gyorsan feketedő nickelpénztük is aranyrá válik, haj de mikor ilyen büvös erők kezek ma már oly nagyon ritkán akadnak, mikor azok a rózsaujjasokká nagyzest inkább csak a pénzszórásra vannak betanítva, nem a garasokporításra. Ezért nő manapság gomba módjára a hozományvadások száma, ezért született meg a ravasz gazembereknek egy új speciese: a hozományszedelőg is.

31. Měr nyul a nyul? (Étele után. Itt a rokon alaku szók különböz értelmeben van a talány.)

32. Mikor megy a hegy a nyulnak? (Mikor nyárara húzzák.)

33. Ha valaki hetfen párol, mikor mos. (A vasfak. T. i. mi kormos?)

34. Mikor esik napnétek nassombaton? (Mikor máshol, t. i. Nagyszombat városában is akkor van napnétek.)

35. Ez meg egy falusi tréfa: A Jóska gyerek a minap belenyul a patakba, hát csak kihúz an belőle e gyerek kezét. (T. i. a magdét, amelyik a vízbe dugta.)

36. Ez is tréfa. E gazdag emberek két lányó vót. Egyik pupos, a másik meg sánta. Mindégyik férő ment. A sántának adott az apya 10 ezer forintot arany pénzben, a puposnak meg 10 ezer forintot ezüst pénzben. Melik járt jobban? (A pupos, mert annak jó lábai vannak.)

37. No meg egy tréfát. Mikor ló az asszony? Mikor asszonygk neki: „Asszony taló.” (T. i. találg.)

Novella-irodalom és frivolitás.

„Az írásnak igazótsernek kell lennie.” mondja Maupassant és bizony sok megesodott munkájában áldozza fel az irodalmi sikert a pure et simple frivolitások kedvéért. Nézéset lassankint mind többen vallották magukénak, különösen az ifjabb francia írók és csakhamar egész novella-irodalom keletkezett mely anélkül, hogy érzelmileg nemesített és értelemileg gazdagított volna, a művészi irány elfajulásával mindentűt a frivolitást kereste.

Tény, hogy maga a közönség is még a kisebb alakú és rövidebb lélekűt tárcanovellákban is szereti az írókat szerket. Hosszu lére eresztett, lassan érő, áhítatos, elmélkedő dolgok ma már teljesen mellőzve vannak, a kis gyorszajgó apróság azonban teljesen megfelel a mai kor közönsége ízlésének.

Ezekhez a tömegigazító apróságokhoz nagyon könnyen és bízosan élvezt az ut a nemi hatások túlhajtása által. A nézet az az által olvasók sok megyőzős, nem nemesíteni nem kell, hanem gyorsan és kevés szóval ígznati. Ez lett a jelszó és e lévés nézet helytelen és sokszor nagyon károshatású, követése ma már a belletrisztika munkáinak mind nagyobb tömege vállalkozik.

Mi a frivolitás? A frivolitás, a bűnök, vagy mondjuk ki, az erkölteselenségnek szép alakban való feltüntetése. Bemutatni a bűnt a maga természetességében és nagyságában, oroztonni az erkölteselenséget, erköltesleg nemesíteni oktatni, javítani, ez nem jut eszébe az írónak, de elkalandozva a szerelmi élet tükos területére a haligtalóság szunnyadó érzékere hatui, ez a legfőbb cél. A nemi élet nagy szimfóniájából egy egy megpendített akkord kellemes-bb a fulek, mint a legszetikusabb, legtalánosságosabb, legművésziesség kor vagy erköltesrajz.

És a novella-irodalom kezd értelemileg slyedői és féltő, hogy lassankint nem lesz más, mint a nemi élet egyre újabb meg újabb parcelláinak irodalomosítása.

„Tout faire et laisser dire” felállítják a mérész tételt és ugyancsak alaposan be is tartják. A jó, egyéj, — t. i. a mai felgás szerint — a legkönnyebb módón, fantáziájának legkisebb megérőletése nélkül mutathat be közönsége előtt ismeretlen fajtalanági jelöneteket és a nemi elmekortában tudatlan emberiség, széjtésősrítve élvezi az előtte eddig még ismeretlen parizsanok képeket; lefelé úrójával együtt a jó ízlést, az irodalomban is állatias vágyait akarja gondozni és kielégíteni.

Messze eltérne a modern iránytól, nem tudnak messze lépni, mint gomorbák, szemelének és — kimondhatjuk az igazságot, disznók. Mintán pedig a mai reális világban a közönségen romantikus természet már nem igen van, bölcselkedési hajlamjai pedig egy kor közönségének sem igen voltak túltungo mértékben, örömmel fogadják a felszínre bukkáló irány e követőt és a nyujtott — képzelt — élvezetékért megbocsátja ezeknek hibás kábot és tévelygését.

A társadalmi körnából vett témák feldolgozásában hiába keresünk legelőbbször a szociális kérdések fejtegetését és megoldását, hiszen ha így volna, helyes volna De problematikusan előadás nem fogja az olvasó izgulni akaró idegrendszerének új rezgését eredményezni; a békés társadalmi fejlődés, a rendes polgári élet elvéinek hirdetéses nem érdekes; kóros tünetek, behatolás az elfajulású területbe, a társadalom felelőinek szórakozás céljából való bemutatása, ez kell ma és az írók és közönsége csodálatos módon egymásra találunk. No mert bármit beszélünk, mindig az író teremt meg a közönséget és mindig az író irányja vezet az ízlést.

És élet nagy mozgató erejének — a szerelmennek, így lesz az irodalomban aljas szerepe, így válik át az írók kezében a legnagyobb igazolomszerzés kínnes bányájává. Csodálatos rövid idő alatt történt ennek az iránynak az uralomrajtása egyes országokban, például Franciaországban, ahol a legzseltemes-bb írók az értekezés napjásim munkáisaiva válna, az amugy is tulfinomott ízlés, ez, kiesen ideges közönséget könnyen hódították meg.

Ellenaramlatról idáig ugyan még szó sincs: a közönség sem unta még ezt az irányt, de vizsgál szolgálat, hogy uralmom nem fog maradni mégsem ez a stíl. Nemi maradt először azért mert a közönség hamar jőzanodik ki mámorából és a pikáns jelölveletet is csakhamar esomört, majd unott meg az élő, nem említve az ízlést, mely előbb-utóbb meg fogja követelni a magdét és titkainzi fog az erkölteselenség gloriifikálása ellen: de be fog következni e silány irányzat hamar bukása azért is, mert

ne feledjük, hogy a novella-irodalom munkáisa — ha pillanatokra fáradt fantáziájukkal elérték is, csakhamar ismét megfogják találni önmagukat, hiszen utóvégre is az ő irodalmi nevéik — „a szépiró.”

Rr.

A rabsegélyes okyletekről.

I.

A tudomány és humanizmus nagy nemzetközi mozgalmai nemesek a mozgalom terennántű, túzhelyét töltik be élőtő tűzök megelevél, hanem fényük szikrázra bejár messi-messzi tájat és megosiham mindentűt, ahol csak tükröz, visszaverő felületre talál. Most, mikor a börtönügy tudományos művelőji hazánk fővárosában tartották inkább emberbarát, mint tudományos jellegű tanácskozásait, a helyi sajtó is hangját adta egy csiröz társadalmi mozgalomnak. Hogy egyrészt városunk közönségét e meginduló mozgalom közületlenül ne találja, másrészt, hogy a sajtó, mint társadalmi szerv, a maga kötelei feladatát lelkiismeretesen és méltón teljesítse, tartjuk szükségesnek a rabsegélyes ügyének bővebb ismertetését. Tessük ezt azért is, hogy tévhitüket és bálhiedelmeket osszassunk el, mert hiszen nemrég egyik városatyánk szájából hallottuk azt, hogy ő gyári és ipartelepek elvi ellensége, mert „ha a munkások száma városunkban szaporodik, az élelmiszerek is megrágnak.” Ilne a zöldegyártányezők, mint társadalmi filozófia!

A rabsegélyes ügye, mint társadalmi feladat két okot viheto vissza: az egyik tisztán emberiségis, a másik közbiztonsági. Vagyis egyszerűben a társadalom közjóközönséggel akarja enyhíteni azt a barmalmas igazságtalanságot, amit előlételeivel a büntetésüket kiállott raboknak okoz, akkét — bár a társadalomnak okos jogszerelemért megbűnhődtek — kebelbe bafogni többé nem akar. Másrészt azonban legalább egydőrre kenyeret, megélhetést kíván biztosítani a kiszabadult rabnak, nehogy ez egyrészt a társadalmi előlételek, másrészt a szabadságvesztés-büntetés egyelő következményei miatt végzettségéből ismét bűnbe esni legyen kénytelen. A két ok önként reávisz a rabsegélyes köttös céljára is: az egyik az előlételek enyhítése, a másik a bűnbe való visszaesés társadalmi utáni lehetőségek meggátálása és végül az intézmény emberbarátí jellege olyan járulékos célokban hárítgaga el azokat a bajokat, amelyek az élteit vagy vizsgálati fogságban levő egyén fogvatartása miatt sújtják a fogolytán ártatlan hozzátartozói.

A rabsegélyes ügyét egyidőben törvényhozásiunk állami feladatának tekintette; legalább erre vall a Btk. 27. §-ának és az ott pótló, de már hatályon kívül helyezett több törvénynek azon intézkedése, hogy a büntető-pénzek bizonyos hányada rabsegélyezés céljára fordítandó. A modern társadalmi fejlődés azon irányja, amely nemesek megörölni, hanem megelőzni, elkerülni óhajtja a közrend sérelmeit, elégtelenség megelőléteken találta a rabsegélyezésnek mértékkel csepegtető, bűnben erőd állami forrását, felismerte a társadalom kötelezettségét e téren és az állami tényezőt a társadalmi mellett csak kiegészítővé degradálta. Így alakult meg a szükség kényszer alatt, állami impulzusra és külföldi, főleg német és osztrák minták után a rabsegélyező egyesuletek, amelyek a rabsegélyezésnek, hazánkban sajnos mostohán pártfogott ügyét gondozták.

A rabsegélyező okyletek megalakulása ugyanolyan feltételek mellett történt, mint más társas okyletek.

Az okyletek működési köre többnyire egy törvény-szék, kivételesen egy megye területére terjed ki és az előbb jelzett két irányban, az előlételek enyhítése és a visszaesés gátálása céljából támogatja az ott leteleplő, vagy a működési kör területén levő letartóztatási intézetekből szabaduló rabokat. A segélyezőre a jogcímét a vagyontalanság és az egyébként való érdemesség adja meg, mely utóbbiról az okylet egyrészt a választmányába bivaltháló tartozó büntény igazságszolgálati közegét, másrészt az e célra delegált és a rabokat letartóztatásuk ideje alatt meggyógyító tagjai jelentése alapján szerez meggyőződést.

Az előlételek nyomása ellen az okyletek főleg olyképen küzdnek, hogy személyes közbenjárásal a rabok meglazult esaslái köteleiket oróssák, számukra munkátöltetésre vállalkoznak, a már dolgozókat munkát szereznek; az okylet erköltes tekintélyével protegálják a társadalom számbizottait.

E működésük azonban az okyletek legeredménytelenebb és legkevésbé applikált tevékenység. Sokkal

fontosabb az egylet tönkleges, anyagi támogatása, a szabadul a szabadul rabot emberárárti célból, meg a recyda váltása kedvéért részeli.

Azt hiszem felesleges fejtegetni, hogy a szabadul rab mifele okokból szorul segélyezésre. Tény az, hogy a közönséges bűnösök zömében a jövőre való gondoskodásnak sem materiális lehetősége, sem szellemi kellékei nem találhatók. A szabadságtól való megfosztás pedig az önelhátározást (Selbstbestimmung) és az előregondolást a minimumra csökkenti. Így aztán a szabadság jutás, mint egy hitetlen, a társadalmi előfeltételek miatt következeiben kiszámíthatatlan esemény következik be. A rab a dermesztő teli idején egy szál nyári ruhában szabadul ki; nincs egy fillérje sem, hogy élelmet szerzhessen, munka után láthasson, hogy családja körébe visszatérhessen. Családját leggyakrabban nyomorban találja. — mert legtöbbszörre az életerős, keresetképes embert teszik az élet harcának nehézségei, de pusztá megismerése is a bűn kísértésére hajlóvá. Vajjon nem kívánkozik-e az ilyen egyén vissza a börtön, fogház, vagy akár fogház tisztá, meleg cellájába, nem ösztöli-e a rendszeres munkát, foglalkoztatást és az egészséges élelmözést. Kiszabaduló rabok támogatásától, hol rabsegélyző egyletek nincsenek, többnyire a kir. ügyészek foglalkoztak egyrészt a sajátjukból hozva áldozatokat, másrészt éseatenként gyűjtések útján. Esközölték még esetenként jótékony egyletek; különösen pedig a szabalköműves-pályók. De mérhetők-e mindezen levékegyeségek egy rabsegélyző egylet rendszeres, szabályszertű működéséhez?

Minden folyamodó rab kaphat pénzbeli segélyt. Ha szerszámokra munkaeszközökre van szüksége, az egylet esetenként megszerzi neki, vagy a vételárért jól áll a kereskedőnél; segélyezi rendes havi segélylyel a rabnak családját. Ha anyagi viszonyai megengedik, menedékházat épít és tart fenn, ahol a kiszabaduló rabok legalább ideiglenesen ellátásban és foglalkoztatásban részesülnek. De gondoskodik arról is hogy a rabkórviták gyarapítása, a rabkórházak felszerelése s főleg a raboktatás kiterjesztése és célszertű folytatása útján a bűnösöket egy második kíséréssel szemben megredze. Sok helyütt kezére jár az államnak fiatal koru büntetettek részére alapítandó javítottételek fenntartásában és teremtésében és teszi mindezt a közvetlen megismerés alapján és szakértelemmel. mert tagjai sürűn látogatják meg jótékonyasági objektumait és a vezetősek többnyire olyan egyénekből alakul, kik hivatalos révén a társadalmi lélektan érzékkilyhelyezési elve alapján a jótékonyaság és börtönügy iránt a legerélyesebbek.

Az egyletek jövedelmét a rendes évi tagsági díjak (többnyire 2 korona), az egyszer és mindenkorra fizetendő alapítványi tagsági díjak (10—20 korona), egyéb pénzbeli adományok, alapítványok és ez utóbbiak gyűmölösötése, mulatságok jövedelmei és végül rendszerint egy tekintélyes állami segély (12.000 koronáj) képezi.

A tagok minden társadalmi osztálynak az ember-szeretet és a társadalom iránti érzo egyenéből, főleg az azokat a jog- és a humanizmus gyakorlati művelőiből (bírák, ügyvédok, orvosok, lelkészek, tanítók stb.) kerülnek ki.

Látható tehát, hogy a rabsegélyezés méltán versenghet bármi más jótékonycállal az elsőbbségért, mert egyrészt bajt kerüthet el vele a társadalom, másrészt a saját hibáit enyhítheti; a működés eredményesebb is lehet, mert a nyomor, szegénység okai könnyebben felismerhetők és elháríthatók, mint más jótékonyasági aktusoknál, ahol nem a megelőzésre, hanem csak a segélyezésre fektetik a sulyt.

A TÁRSASÁGBÓL.

A piac és a leánynevelés

Ott ahol az Angot-k kifeszített ernyő-manutjai alatt édes kis asszonykák, piros arcu leányok, termes konyhatündérek s paizán szobaciusok tárgyálnak a legkomolyabban a kereképp, sajátságos dialektusban beszéző kofanagyságakkal (vagy ahogy egy régi szó-játék nevezi őket a „vásári ünökökkel”) ott szerzhették a megfigyelleket kedvelő lélek a legkedvesebb impressziókat — a káukula idejében.

Ez az állítás pedig nem valami teszem-veszem dolog, hanem elvitázhatatlan tény, melynek valódságáról mindenki meggyőződhetik, aki abban a hitben él, hogy a prózai hangzású piac a maga mivoltában ridég história, mely nem való egyébre, mint arra, hogy a háztartásra szánt ezreket legyen, hol elvesz-tegetni.

Van ám a piának lélektana, fölötté érdekes, a fizyemremelő lélektana. Hogy pedig mindjárt a dolog vellejébe hassak, azt kérdezem: nem éremese-megtudni, különösen egy, a jövőjére gondoló fiatal embernek, hogy a háziás nevelés tekintetében miként is áll egy-egy város hölgyvilága? Ugy-e bár ez egy ugynevezett elsőrendű kérdés, amelyre pedig a piac igazabb választ ad, mint a legelőbből házasságközvetítő intézet, vagy párokat összehozó kávésnénie.

A piacón legmegbízhatóbb információt nyer a szemlélő arra vonatkozólag, hogy egy-egy családban milyen elvek uralkodnak, hogy egy-egy fiatal hölgy, aki iránt komolyan érdeklődik, érte-e valamit a háztartáshoz s milyen a természete, pazarló-e avagy pedig takarékos. Mert bizony a mai korban egy — hagyományosra árából leakudott krajeár szebben beszél, mint az operettbeli rózsaszál, meg szerelmes levél. Egy tiszta, egyszerű kartonruha, egy lilomkarrá akasztott piaci kosár többet bizonyít, mint a legjobb remek, melyet egy olyan leány házasságjáról költöttek akinek főzöbél még egy kávéskanállal sem ettünk.

A piaci tapasztalatok esalhatatlan logikáját ozért senki sem tudja elgondolni megbeszélni.

Es a piac a gondolkodásmóduunkra is igen előnyösen hat. Megtanít arra, hogy még a legesz-ményibennek hitt leányban is huncut módon csalód-hatunk. Azok a hölgyikék, akik Schopenhauer mon-dásaival csak úgy bánnak, mint a tennis-labdával, nem mindig egyuttal igazi hölgyek is. Ablakak még le vannak függönyözve, mikor barátúik, akik talán — igazi műveltségök mellett — kevesebb klasszikus citátumot használnak, mint ők — már régen kűnn vannak a piacón, hogy a konyha gondjait meg-osszák.

Es ha két látvány között itélnem kellene, mindenkor azt mondanám, hogy sokkal nőiesebb és el-ragadóbb, ha például két bájos generalisszasszony báronykasóájával maga válogatja a levesbe a zöldsé-gét, mintha egy csipkésruhás fiatal leány a szalon-társaság eszilágá öbájván magát felküzdeni a fran-cia írők műveiben való jártasságával vagy az angol operettek ismeretével kérdétek.

A piac sok embert ábrándíthat ki és sokat készíttet egyes nőket iránt való tiszteletré is. Ha, mint a fontos tapasztalatok nyújtóit megbeszéljük, csöp-pet sem beszélünk alá magukat.

S hogy a piacot emitem, még egyet.

A piaci kofák is becsületesebbek, tisztése-gesebbek, mint egyes emberek, akik nagy szájjal rosszakarutalag papolnak mások rovására, a piaci legyek sem kiállhatatlanabban a modern, tolakodó stréberekűl.

N. J.

MEGFYIYELESEK.

Ujságrók ülnek egyutt a kávéházban. Miről beszélnek másról, mint az ujságrásról. Az egyik erősen gesztikulál és meggyőződés teljesen, hangosan beszél:

Mondhatom, hogy a közönség nem méltányolja a saját munkásainak nehez munkáját. Vitatkozunk, vesződünk, cselekszünk, lelkesítünk száz és száz ember helyett, ezer és ezer embernek. Eszmeink tova terjednek, kéréseink meghallgatásra találnak és ezzel kell, hogy megelégedjünk. Saját munkánkban kell feltalálnunk fáradságunk gyűmölösét. Elisme-rést, méltánylást ne merjünk várni. Társasok oda vlatatokat a létrán felfelé kapaszkodó embereknek. Hadd menjenek előre a ti vállato-ron át. Néktek nem jut más ezért, mint ellenséges indulat egy nagy mellözött tábor részéről. Ha dicsertek, ha gáncsolok, csak haragost szerettek. De ti ezzel ne törődjétek. Amint én sem törődtem azzal, mikor lapom a hazárd kártya ellen irt s emiatt reklamálták legalább huszan, nehezteltek a kávéosk, gyanus és neheztelő szemmel néztek rám a kiszolgáló pincérek. Pedig a cikket egyik külömtakárs irta. De mindegy az. Az igazság fá, bárki irta is. Azért mi csak írjuk meg mindig az igazat.

Igy beszelt helyesléstől kiserve az egyik ujságró. Azután pedig letették hat-hat fillér borralvalókat a „gyanus és neheztelő” szem-mel néző pincéreknek...

KULISSZA.

HIREK.

Ismét a szegények háza.

(Vh.) Nemsokára elérkezik az idő, mikor a pénzügyi bizottság összeállítja a város költségvetését. S mivelhogy a legtöbb városi ügy egyuttal pénzügy, a városnak majdnem minden ügye a pénzügyi bizottság elé kerül. A szegényügy pénzügyi oldalát is az említett bizottság tárgyalja, nem felesleges tehát a bizottság figyelmét felhívni városunk egyik sajtó sebére: a szegényügyre.

Mi már számtalanszor utaltunk arra, hogy szegényház nélkül a szegényügy radikális megoldása sikerülni nem fog. Mert a beteg elaggott és munkaképtelen embert alamszánnal eltartani nem lehet, mert a családfejtartó híján szűkölködő, nagyszámú gyermekkel megáldott (?) családot alamszánnal hathatosán nem segélyezhetjük és végül, mivel a szegény utazót fillérek adásával innen el nem távolíthatjuk; ellenben a vándorlegényt ugy lehet a város területének el-hagyására bírni, ha kényszerítjük arra, hogy a szegényházban adott hajlékért dolgozók és bizonyos munkát végezen.

Az a sok elhagyott koldus, aki most lopva kéreget, ahelyett, hogy hunyhóban húzza meg magát, a szegények házában lakhatik. Akkor ezek az alakok nem fognak az utcán kóborolni.

Persze a szegényháznak munkaképes lakóit könnyebb munkák végzésére lehet kényszeríteni. Sőt ugy kell berendezni a szegényházat, hogy abban utazó szegények csekély díjért szállást is kaphassanak.

A magán-és felekezeti jótékonyaság azért nem szűnik meg, legfeljebb jövedelmük egy tetszészerinti részét átengedik a szegény-háznak.

Emlékeztető-naptár.

Szept. 28. A zalamegyei jegyzők egyletének díszkönyvéle Zalaegerszegen.

Október 7. A „Zalamegyei Általános Tanítóestület” „Muraközi Tanítóköre” könyvéle Hodosánban.

A szegényháza a szegényügyi bizottság ügyelhet föl. A közvetlen felügyelet a szegényházi felügyelő, aki egy alkalmas ház-mester lehet, gyakorolja.

A házmaster a város szegénységében áll és teendőit a szabályzat értelmében végzi.

Mindkettő a szegények háza nem egyéb, rozoga kunyhónál, hol 3-4 ember meghúzódhatik.

Valahányszor a szegényház kérdését felvetődik, japáni mosolyal találkoztunk.

Minek is folyton az unalmas szegényügyet bolgatin!

A motor meg a kut.

A szépitő-egyesület beszerezte a sétatéren megépített kuthoz a villamos motort. Beüzemelték vagy az egyesületnek, hogy ezt megtette, bár későn, mikor már elmult a szép nyár. Pedig a nyár elején lett volna rá égető szükség, mikor a por legjobban virágzott, ha ugyan por-virágról lehetne szó; de a magyar ember csak a bor-virágot ismeri. A por kérdése a hivatalos körökét a városban nem égeti, sőt észre sem veszik.

Azt mondják, hogy a port is csak pénzzel lehet leküzdeni.

Mikor a három kőzutat építették és 5 hydranra alkalmazták, a szükséges motorokról nem gondoskodtak — nem volt rá fedezet.

Akkor a szépitő-egyesület vett egy rozoga motort, melyet Bőcsben áttérszereltek. Ez a tekeréskés négy hónapig tartott, ugy szeptember elejéig.

Mikor aztán a motor szerencsés Kanizsára érkezett, nem bírták a kut mellé felállítani, mert a hozzá való házikó kicsi volt.

Alakították végre a házikót, de most meg nincsen elég vezető cső a feekendezésre. De különben most már nem is érdemes ez ügygel vesződni, mert végre a nyár is elmúlt egyszer és az eső is csak esik egyszer és Ádám bácsi fűrendszere sem él majd örökké — mint a nagykanizsai indolencia. Ez ugyan sohasé hal meg.

— Orósy Lajos és a rabsegélyző válik.

A „Rabsegélyző egyesület” alakulása iránt, melyről e számunkban mi is írunk, a közönség részéről nagy érdeklődés nyilvánul. Az egylet a közel jövőben megalakul. Ugy értesülünk, hogy többek felkérésére Orósy Lajos dr. kir. ügyész al e humanus mozgalom élére. Orósy Lajos lelkes híve az egylet eszméjének. Ő maga különben már több ízben gyűjtött egyes vállaltaknak, vagy kisbabáknál, arra érdemes raboknak.

— A hivatalos lapból. Kínözvevés.

A igazságügyminiszter Samuely Ottó és Pilch Ernő nagykanizsai kir. törvényszéki aljegyzőket jegyzőkké nevezte ki.

Név magyarázat. Strick Leo tojáskereskedő, nagykanizsai lakos, valamint kiskoru Géza nevű fia családi nevét Sós-ra magyarsította.

— Gyémánt-lakodalmom. Szép családi ünnepségtől meg Bettlheim Samu és neje szől. Löwinger Karolin holnap, f. hó 24-én. E napon lesz 60 éve annak, hogy egymásnak örök bűsöget esküdtek. A házaspár szép egyetértésben töltötte el a 60 éves gyermekeket neveltek, kik ma tekintélyes pozícióban vannak mint gyárosok, nagykereskedők, kir. bírók. A jubiláris, párt 7 gyermek, 25 unoka és 7 dédunoka üdvözli a gyémánt-lakodalmom napján.

Bettlheim Samu, aki jelenleg 87 éves és még erőteljes ember, valamikor a nagykanizsai özmalom betéti társaság beltagja volt. Később alapította a Bettlheim S. W. céget, melyet fia Szigfrid gyári vállalatokkal bővített és melyek dunántúli egytelnek a maguk nemében. Neje 78 éves. A házaspár nagyobb összeget adományozott jótékony célokra.

— Kossuth-ünnepek. A nagykanizsai első magyar asztaltársaság, mely mindig lelkesen áldoz a hazafiság oltárára, kedden este ünnepelte Kossuth Lajos születésének 103-ik évfordulóját. A terem zsúfolásig megtelt közönséggel. Megjelent az önmagát a nagykanizsai általános ifjúságképző egyesület Dobrovits Milán egyesületi elnök és házasi Horváth István vigalmi elnök vezetése alatt.

Az ünnepet Hudy József az asztaltársaság alakuló nyitotta meg. Weisz Izso felolvasta Rákosi Viktor „Szózatát”. Törzs Kálmán győzteses alkalmi hazafias felolvasást tartott, melyben Kossuth eltrájtást ismertette. Wagner Paula lendületesen elszavalt a Haldizsár „Eszme” című költeményét. Magyar Ignác hazafias tüzzel adta elő Abrányi „A vértanúk” című költeményét. — A műsor befejezése után elkezdődtek a pohárköszöntők. Törzs győzteses az asztaltársaság nevében üdvözölte Dobrovits Milánt, mint az ifjúságképző egyesület érdemlős elnökét. Ez után Dobrovits Milán emelkedett szószára lelkesítő beszédben megköszöntötte testület nevében a szives meghívást. Az egyesület ellenzék elnökét Kossuth Ferencet viharos eljénzés s taps közbén ellette. Majd dr. Hajdu Gyula szép beszédben élterve a koalíció lelkes vezéréit, Andrást, Apponyit és Kossuthot. Utána Bród János asztaltársasági tag dr. Hajdu Gyulát, mint az asztaltársaságok lelkes és oszlopok tapakt köszöntőte fel. Végül Gábor Ernő, a „Rugelli Lakot Műkellétek” nek szerkesztője lelkes beszédben az egyesület vezetőségét annak alelnökét, Hudyt ellette. Ezután az önnep véget ért. A társaság távirattal üdvözölte Kossuth Ferencet.

— Műtárlat. A nagykanizsai izraelita nőegylet vezetősége elhatározta, hogy ez év november 4-én és 5-én Nagykanizsán magánosok műtárgyaiból és amatőrök dolgozatából kiállítást rendez. A nőegylet össze fogja gyűjteni mindazokat a képeket, faragványokat, értékes kézimunkákat, művészi vázákat éremtárgyakat stb., melyek városunkban és a vidéken magánosok és testületek birtokában találhatók és ezeket csoportosítva fogja kiállítani. Külön osztályban kiállítja a műkedvelők tárgyait: amint főnyépeket, faragványokat, képeket és egyéb izléses tárgyakat. A kiállítás előkészületei már folynak.

— A magánisztviselők szervezkedése. A nagykanizsai magánisztviselők nyári szünetük után ismét elkezdették a szervezkedést, hogy kivegyék részüket a magánisztviselők országos küzdelméből, munkájából. A fővárosi magánisztviselők is kezdenek szervezkedni. Ebből az alkalomból Acél Pál fővárosi magánhivatalnok a következő sorokat küldötte be szerkesztőségünkhoz:

A magánisztviselők fogymelvezetnek, ergo nehéz szervezni őket. Ebben sok az igazság. A magánisztviselők legnagyobb részét — erről különben már megemlékezett a Zalai K. Özlöny „Rovás”-a is — hiába jobban érdeklí a kártya, kávéház és a többi, mint saját kenyere, övédelme. Hagyomány-e ez a mérhetlen nemtörődösség, nem tudni. Maga a mozgalom csak helyesíthető, ha erős és tanult kezebe van létéve a vezetés. Es ha egyenlőre nem is érünk el valamit sokat, legalább magunkra vonjuk a társadalom figyelmét és megmutatjuk, hogy mi is létezőnk, részt kérve a létért való keserű küzdelemben. Azért ne álmindjünk mindjárt tündéri időrakról, busz munkabérről és a hivatalnokváll jól bano fonakörökről. De igenis, ha eszközeink és magunk is erősek, határozottak maradunk, kell, hogy amiről most még álmindnunk nem szabad, megvalósuljanak. Kell, hogy rövidesen eljőjön az idő, midőn a bűzhöd levegőjű, gyéren világotított lyukakban nem görnyedünk meg későn-horán, amidőn a munkabérből nemesak máról-holnapra sorsoráljuk a szafaladót. A magánisztviselők helyzete hasonlít az „egyszeri” parasztiéhoz. Az egyszeri paraszti is panaszkodott az ebédnél, hogy kemény a kappany. Dejessen nem kappany az, hanem fácsny, szolt a fa. Hallgass! Ha én azt mondom, hogy az kappany, akkor ha szászor fácsny, mégis csak kappany. Így vanunk mi is. Hiába mondjátok kollégák, hogy szászor fogymelvezet! fácsnyok vagytok, mégis megmaradtok fogymelvezetlen, uras kappanoknak. Már pedig ez a bökkenő!

— Tanítóköri közgyűlés. A „Zalamegyei Általános Tanítótestület” „Muraközi Tanítóköre” 1905. évi XXXII. rendes közgyűlést október hó 7-én a. é. 10 órákor Hodosánban, az állami népiskolában fogta megtartani. A közgyűlés előtt 8 órákor az állami népiscola V. osztályában a nyelvtanból az illő osztálytanítói gyakorlati tantart. A közgyűlés tárgyszorata: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Evi jelentés a választmány működéséről. 3. A muraközi tanítótag a feltevétek oktatásában és a magyarországi szolgálatában”. Előadja Steinauer József muracsányi tanító 4. „Az egyházban való tanítás” című tételőrl értekezé Tihamy Lajos ráckányi tanító. 5. „Az alkoholizmusról”. Előadó: N. Nagy Ferenc turescsói tanító. 6. A közgyűlés előtörténeti folyó úgyek. 7. A jövő közgyűlés helyének kijelölése. 8. Esztendősi indítványok. 9. Tagsági díjak beszedése. A közgyűlésre, melyet 9 órákor ünnepélyes „Vani Sancte” előz meg, a „Muraközi Tanítókör” tagjait s a nemzeti népvéneket iránt érdeklődő műveltszöveget tisztelőket meghívja Brauner Lajos, a „Muraközi Tanítóköre” elnöke. A közgyűlés után társasébd lesz az állami népiskolában. Ágyr teríték ára (5 fogás fél liter borral) 2 kor. 40 fillér. Akik a társasébdben részt akarunk venni, sziveskedjenek ezt egy levelező-lapon Major Károly hodosáni igazgató-tanítónál október hó 3-ig bezárólag közölni.

— Rendőrség a közvetítők ellen. De a Péter Nagykanizsa város rendőrfőkapitánya dícséretes átiratot intézett annak szomszédos és a járás nagyobb községeinek előljáráóságaihoz, melyeknek lakossága terményeket és élelmi cikkeket szállít a nagykanizsai piacra. Az átirat régi panaszokat van hivatva orvosolni. Tán hozzájárul ahhoz, hogy a mostani nagy drágaság, ha csak egy kevésbé is, megszűnjön. A termelők és a fogyasztó közönség érdekeit védő átirat különben a következő:

Községi előljáráóságnak.

A nagykanizsai piacra a vidékről bejövő falusi közönséget a város végén arra jogosulatlan kufárokat és alkuszok megállítják, hogy terményeiket: bort, gabonaméret és különösen baromfiakat, tojást és egyéb élelmi-cikkeket tőlük megvásároljanak és a helybeli piacra a város fogyasztó-közönségének ismét eladják. Hővében magyarozzom sem kell, hogy egyrészt ezen ismét eladók köztvetésé áll a helybeli piaci árak oly magasság emelkednek, melyet a helybeli fogyasztó-közönség alig bír el, másrészt t. cim termelő közönsége áruikeit potom árán értékesíti és elesik azon nyereségtől, melyben részesülne, ha a városban a piacon közvetlenül a fogyasztó városi közönségnek adná el áruikeit. Figyelmzetnem kell t. cim azt az visszaélésekre is, melyet némely gabona- és bor-ügyszálék ezen utcavegi bevásárlásoknál véghezvisznek, t. i. hogy a termény lemozásával alkalmával az eladót megrovóditik. Ezen visszaélések orvoslására megkeresem az érdemes Előljáráóságot, sziveskedjék alkalmas módon a közönségben közhírre tenni, hogy nagykanizsai piacra jövő gabona, bor, majorász és egyéb élelmi-cikkeket eláruló termelők az utcavégben ácsorogó alkuszok és kufárokkal szöba se álljanak, hanem áruikkal saját jól felgott értékekükből jöjjenek a piacra, hol sokkal jobban fogják közvetlenül a fogyasztóknál értékesíteni. Gabonaméret feladásánál pedig sziveskedjék az eladó közönség eladójának ajánlani a városi másszát, nehogy rossz lemozással a falusi népet megosszák. Nagykanizsán. 1905. évi szeptember-hó 20-án. Deák Péter sz. k. rendőrfőkapitány.

— Perenkendő kereskedők. Ismeretes az az ügy, mely Zerkovitz Lajos és Schulhof Adolf borkereskedők közl folyt le a nagykanizsai járásbírószágon. Zerkovitz ügy utcai tetlegesség után könyvnyi testi sértés miatt panaszolta be Schulhofot, akit a nagykanizsai járásbírószág két napi fogházra és buss korona pénzbüntetésre ítelt. A Kuria szerdán foglalkozott a vádlott semmisségi panaszával. Mindkét álszó fóru bíróság ítéletét megsemmisítette s a bűntétést hatvan koronában állapította meg.

— Visszatartják a katonákat. A nagygyakorlat befejeződött; megtörtént a lefűvés, a katonagáz kaszárnyáiba vonult vissza és a három éves bakák várják, hogy megkapják szabadságukat. De ime sorra jelennek meg a napi parancsok, melyek azt a végtelentl szomorú hirt adják tudomására a legénységnek, hogy a három ezredetl vesződség után nincs nyugalom.

— **Kirándulás és a szegény tanulók.** A főgimnázium ifúsága a tanév folyamán kisebb nagyobb kirándulásokra szokott rendezni, melyeken természetesen csupán a vagyonosabb szülők gyermekei vehetnek részt. Tekintve, hogy a kirándulásoknak fontos pedagógiai céljuk van és azért is, hogy a vagyoni különbözöség a tanulóknál ne érezkedjen, Horváth György főgimnáziumi igazgató arra kéri a várost, hogy ily kirándulások alkalmával fedezze az a szegényorsó tanulók költségeit és e célra vegyessen fel a város költségvetéséből 3—100 korona előirányzatot.

— **Vasúti kisiklások megállítására.** Schihlan János d. v. felügyelő, nagykanizsai fűtőház főnök olyan váltót konstruált, amelynél a kisiklás lehetőségét hamis váltóállítással, vagy a váltónak a vonat alatt való idefelfűtött vízszállítással folytán ki van zárva. Folyó hó 19-én ismét egy bizottság vizsgálta meg a találmányt. Ezen bemutatás a nagykanizsai állomáson folyt le. Jelen voltak a kereskedelmi miniszter képviselőivel kivül a Déli Vasut igazgatóságának képviselői és több szakember. Schihlan maga mutatta be találmányát, mely teljes elismeréssel talált. A bizottság meggyőződött arról, hogy a Schihlan-féle váltóbiztosítás tényleg alkalmas a vonatkisiklások megállítására és hogy a berendezés annak egyszerűsége folytán elenyészően kis költséggel és annyi egyszerűséggel minden váltón alkalmazható. A Schihlan-féle váltóbiztosítást már a legutóbbi kulturálamban szabadalmazták és remélhető, hogy általános elterjedésével és alkalmazásával a vasúti üzem biztonságát melyreható sikerrel fogja előmozdítani.

— **Az állomás kibővítése.** A Déli Vasut nagykanizsai állomása a növekedő forgalommal szemben még mindig a régi nagyságában van és így csak nehezen bírja az akadálytalan forgalmat biztosítani. Az igazgatóság tehát elhatározta, hogy az állomást kibővíti és az északi részhez még egy épületet emel. Ez az épület a város felé fog nyulni, a mostani kert helyére. Ezen szándékáról értesítette már e héten a városi tanácsot, megküldvén egyúttal az épület tervrajzát is.

— **Titkos választás.** A titkos választás híre Zalamegye egyik községébe is elérkezett, ahol éppen úresedésbe jött a haragözöki állás. Hármán is pályázott és elhatározták, hogy titkos választással döntenek. Itt is írta mindegyik eluljáró a maga választójának nevét egy darab papírra, összegyűjtölte és bedobta egy kehelybe. Azután bíró urna bennült és az egyik szavazólapot kezdte felbontani.

— **Titkosság —** kiáltja az egyik magyar. Nem addig a Nem szabad felbontani.

— **Miért?**
— Ha már titkosan szavazunk, hát szavajunk titkosan, vagy mi!

— **Szűret.** Mikor az ország börtörmei vidékén véget ér a szűretelés, akkor véss kezdetét a napirtás. Szűret itt minden érben jó termés igérkezik. Bármi nagy legyen azonban a piacra kerülő napirták száma és különfélesége, magasan emelkedik valamennyi fölé a Pesti Hírlap nagy képes napirt, mely immár

16-ik éve jelenik meg a Pesti Hírlap olvasóinak szívesen látott karácsonyi ajándéka gyantán. Hogy ajándék — annál népszerűbb. Mint a kiadóhivatal velünk közli, a jövő évi napirt, melyet a Pesti Hírlap minden előfizetője karácsony előtti héten kap kézhez, 24 oldal aktuális képen s a szokott gazdag szépirodalmi tartalommal kivül, több közhosszú és ismeretterjesztő rovattal lesz gazdagabb, hogy egész éven át még több hasznát vehesse a közönség. Tisztelt olvasóink figyelmét azért hívjuk fel erre, mert aki a Pesti Hírlap 1906-ik évi napirtját magának biztosítani akarja, ha nem megszakítás nélkül előfizetője a lapnak, úgy október elsejével legalább negyedévre kell előfizetnie (7 koronával) hogy a napirtár karácsonyi ajándékul megkaphassa. A Pesti Hírlap hazánk legelsővel, legelterjedtebb napilapja, mely egyenlő ár mellett (egy hóra 2 kor. 40 fillér. 3 hóra 7 korona) sokkal többet nyújt, mint más napilapok, mert napról-napra nagyobb terjedelemben jelenik meg s aki rá előfizet, a leggazdagabb tartalom s kiválóan praktikus Divat-Szalton című divattalpat kedvezményes áron kapja, negyedévre 2 koronáért, úgy hogy a Pesti Hírlap és Divat-Szalton együtt negyedévre 9 koronáért rendelhető meg a kiadóhivatalnál: Budapest, V. Váci-körút 78. Önnét mutatványzatokat is lehet kérni.

SZEZONKÉPEK.

A hivatalos ösz. — Élénkség a kávéházakban. — Az egyleti élt. — Múltárlat. — Az élröppent Kállay Jolán. — Rigó Jancsi cimbalmosa hódított.

Beközösödött az ösz hivatalosan is. Egész nap szitáló eső hirdette megérkezését. Az utcákon már látható az ösz jelentő élénkség. A déli és különösen az esti korzó nagyon látogatott. Hölgyeink bemutatják lassanként az idei ösz divat újdonságokat.

A kávéházak is hirdetik a hűvös idő eljövését. A kávéházi élet fellendült. Hangos az élet a márvány asztalok körül, ahol ismét átvették bírodalmat a „borraváló hűsök.” Ezek új típusai a kávéházi életnek. Már oly ismertté kezdenek válni, hogy felesleges bővebb ismertetésük.

Az egyletek és társasörkökben is fellendült az élet. Az onnan esténként kisugárzó fényugarak hirdetik az egyleti élt felvirágzását. A különböző választmányok is kezdenek ülésezni. Megállapítják a farsangi programot.

Az izraelitai növegyelet terve már kipattant. Múltárlatot rendez az idén az egylet levevény elnököje. A tervet lelkesen fogadták a műbarátok. A jelk szerint a tárlat sikere biztosított van.

A keresztényi növegyelet tervéről még most nem hallani hírt. Az azonban több, mint bizonyos, hogy nem fog hátramaradni sikerben az előző évkéhez.

— **Jamét eljött a zsurok, a látogató délutánok ideje.** A beszélgetésre jó anyagot adott a szép arcu szubret, Kállay Jolán esete, ki bucsuzás nélkül élröppent a színtársulatól. Édes szavakban mentegette magát. Okozta a csunya intrikák, melyről mi is sokat hallottunk. Askálódunk ellenem Pesten, sőt már Pécsen is, megyek a darázs fészekből. Körülbelül így bucsuzott. S azok a csunya lapok nem tördték a mentegetőzéssel. Hasabokat írtak „Mogszókótt primadonna” címmel. Szemére vetették minden hibáját, melyet a színeselőben elkövetett. Az egyik végül azt mondta, hogy „nem az intrika, hanem a vére kergeti Kállayt.” Erre az állításra azonban nem szolgált rá ez esetben Kállay, mert tényleg sok intrika volt ellene. Különböz nem akarom e helyen a bíró szerepét vinni — a veszedelmes primadonna háborúban. Azt mondják ugyanis, szent a béke Kállay visszajön Kövessy színtársulatához. Azonban csak a pécsi színezra. — **Kaniszra társ „szégyelő” jönni a kis szubret.**

Kállay Jolán tán még sem fog megharagudni a lapokra. Hisz a reklámot a színésznők is szeretik. De mások is...

A közelmúlt napokban rózsza színű levelet hozott nekem a posta Drezdából. Felbontom, hát képzélek, Rigó Jancsi szóló cimbalmosa K u n u József írt hat oldalas levelet. Róla írtam annak idején, hogy oly jó költő fiú, hogy megérdemelje nék hercegünk legyét. Erre írta a levelet, melyből eredeti helyesírással közlöm a következőt részt:

Búcsú vagyok arra a pár sorra is, amit a Szerkesztő ur volt kegyes róllam írt. Magmatuttam a collégáimnak, de a Rigónak nem mertem megmutatni, talán megharagudott volna, hogy én ké „Hercegnő” is megérdemlek: ezáltal ő most le van Pipávva: mutatiam Bérzinek is, ő is egy jót cacagot, amikor róllam olvasott: Drezdába 5 hétig játszunk a Victoria szalomban, és egy első rendű Warite: Tisztelt Szerkesztő ur, ha lehet írjon még róllam valmit u „Zalai Közlöny”-ben és különösen én róllam, de kérem most sokat írjon róllam, írja aszt hogy Prágai vendégzereszlépekünk alkalmával amkor szörlötam a cimbalmon, belém szágat egy nagyon előkötő úr hölgy, akik az atyja Prágában nagyon előkötő szerepet játszó: az illető hölgy most boldog, mert a cimbalmon szereltük bírja és most mindenfelé követi ő... Ime így szeretik az emberek az újság reklámot.

Nem hiszab mondották már jeles írók, hogy az újság-írók és lapszerkesztők akarattalul is létrául szolgálának mások céljainak előresében.

REPORTER.

NYÁRI SZINKÖR.

(Színházi levél.)

Az utolsó előtti hét. — A Bőregér. — A Nagymama. — Pap Jancsi, mint János vitéz. — Az élröppent Kállay.

Lepergett az utolsó előtti hét. A hűvös, ösz időjárás a megesapott érdeklődés jellebe zökkenetett a színházi látogatókat. Ösz felöltöbe burkolva hallgatjuk végig az előadásokat, mely az örökké kedélyeskedő és figyelmet nélkülözök ká müködésétől eltekintve, a teljes sikert vírták ki. Végre az egyes szerepörök jól vannak betöltve. Ezek játékatán hatását nagyon rontja a kar. Szinte hitetlenül, hogy egy csepp figyelmet se legyen a színházi karnál. Egész este kedélyesen nevetgélnek, beszélgetnek a legkomolyabb jeleneteknél is. Ezek a hozsótó „apróságok” nagyon rontották az előadások sikerét.

A színházi hetet a Bőregér vezette be, öszzezárog előadásban. Misenstein szerepében Bónis Lajos aratót sikert és tapost kitűnő játékkal, mely végtelenül elég-án és ötletes volt. Elefeditte velünk azt is, hogy Eisenstein bariton énekészere. Különböz Hónisnak elég kellemes hangja van. Rossindó szerepében Károlyi Leona hangja érvényesült pompázóan. Nagyon kár, hogy a szezon első felében nem az ó temperamentumnának megfelelő szerepekben lépett fel. Végtelenül bájos Adele szobalány Kállay Jolán. Alfréd énekemester szerepét Király Frigyes énekelte gyönyörű hangjával, de drámaian. Ezzel aztán beigaizolta, hogy nem lírai tenor énekes. Az ő szerepöre a drámai ének szerep, amelyben nagy sikerrel fog meg aratni. A sikerhez hozzájárultak még Komáromi Gizi, Gözön, Érkövy és Nagy Dező a józító Frösch alakításával. Dery Rózi bájos táncérett rendkívül izlées, hatalmas virágokhoz kapott.

Pesti Kállán, a Népszínházról visszatért komikus kedden este lépett fel először a Nagymama jelkés szerepében. Szívelyes tapsokkal üdvözölte a közönség, mely Pesti jeleneti után zajosn folytatódott. Pesti Kállán határozottan sokat nyert a tárlatnál. Úgyesen alakító, figyelmzett színész. Ez

Az ember ellenségei.

Jól megkérte az emberi lét a bölcsőtől kezdve a koporsóig, nem egyéb, mint egy szakadalan harc külfelöl bel- és külfelöl ellenségei ellen. Az egyik folyton betegedő és sínes ellen harcol, egy másik anyag gondját, egy harmadik székét, és pártkái kellemetenségeit, sőtval minden egyes egyenlét a létet való küdelém más és más formában presentálja magát, de senki sincs tölemegkérte, Mindeme kélemben nemcsak apám való átjvetelében áll az éle feladata,

de az nem mindenkinél egyformán adatott, a mit az egyik bölcsőben kitar, a másikat fölözök terít, és a mit az egyik agyveszél jászva magáról lerák, a másinak egész életére teher marad. A létet való küdelém a bölcsőtől kezdve a sirig tart és valóban, még a gyermek legszebbök korában is része van benne. A létet való küdelémbe különösen a nyáron fellépő gromor- és báljak a gyermek legszebbök ellensége gyantát szímatnak Ezek ellen legjobb oltalmat egy rationally táplálkozás, mely a balcsótára lehetőleg kímélés mellett a szervezetenek annak felépítésére szükséges

tápanyagot vezet hozzá és az által őt betegedök ellen ellenállókba tesz Kufefe gyermeklétségei tejjel való adagolása igen rationally, mely az anyatejben levő tápanyagot kellő arányban bírja, a tehenéjét, mely a természetnél nem a gyermek ellen lét száma, főnem helyettes oltvasztja és így a gyermek életéparatatushoz hozzá illeszt. Kufefe gyermeklétsége az ő fétéjét- és sórtaloma által a csont- és izomképzését legkedvezőben előmozdítja és ez által betegedök sorozatának egy határozó védelmet nyújt, melykőt a gyermekek a legszebbök koroktól kezdve sujva vannak.

este Károlyi Lajosné tartotta jutalomjátékát. Szeremi grófnét játszotta meg bensőséggel és kedves kedéllyel. Nagy sikert aratott. A sikerben nem maradt mögötte Hevessy Gusztika sem. Egy néző megfelelő szerepben Márthában brillírozott. Ude, bensőséges és sok érzéssel teli játékával magával ragadta a közönséget. Igen jók voltak Gózon, Almássy, Fehér Gyula elég ügyesen alakított. A harmadik felvonás találkozási jelenetben több bensőséggel szerettünk volna látni alakításában. Latabár egy Kóvessy Albert-féle alakítás rossz másolatát adta Todorka szerepében — de azért derűteliséggel.

A színház hét érdekességeit tartozik, hogy szerdán Pap Jancsi lépett fel János vitéz című szerepében. Azt bebizonyította, hogy a darab több, magyarul levegőt nyer térszereplővel. Enekeivel is meglehetősen sikert aratott. Azonban János vitéz cikorány beszédét összezsuzta, tönkre silányította.

A színház-alap javára, dícséretes törekvéssel, előadást rendezett csütörtökön Kóvessy, azonban a rossz idő miatt deficit lett az est eredménye. Mungodin ur felesége került színre görüldényei előadásában, melyben Hahnel és Kóvessy pompásan játszottak.

Tegnap este félhétjárákkal zsufolt ház előtt a Boszorvány kerület színe. Makó Áydát egész este valóságos onnellék.

Még csak néhány szót a hét szenzációjáról. Kállay Jolán elfröppenszerű. Hirtelen jött távozása. Hallottunk ugyan sokat beszélni a János vitéz verseny intrikáiról. Pécsre küldött „információkról”, de de azért nem hittük, hogy ily gyorsan váll meg tőle a kedves szubrett. Hétfőn délután Szarvas szállóbeli lakásán egy nyilatkozatot írt, melyet elküldött egy napilaphoz nyíltléri közlésre. Aztán, mint aki jól végezte dolgát, távozott Nagykanizsáról. Ez, tudja mindenki, megsértése a színház törvényeknek és a szerződésnek. De Kállay Jolán oly édesen mentegeti magát, hogy szinte elképzeljük türhetetlen helyzetét. Igénis folyt ellene a „csunya aknamunka”. De nem akkora, hogy jöjjön lett volna „kockára” téve és nem akkora, hogy Kóvessy direktor ur nem gátlhatta volna meg. Az ögy, így értesülünk, békés befejezést nyert. Ne bolygassuk tehát. Azt azonban, mint rendkívül érdekes megemlítendő, hogy Kállay Jolán újkoronát kapott a kolozsvári színházról táviratilag azzal a rövid kijelentéssel — szerződés utban, tárt karokkal várjuk.

Óda, a kolozsváriak hazabájt akart elroppenni a temperamentumos, bájos szubrett — a kis szokóvény. A színház igazgatóság is ezt mondja Kállay távozása igazi okkal. Kóvessy azonban visszahódította törvényes eszközökkel és úgy lehet — Pécsét újból kezdődik az — intrika.

PÁRBÉ.

Nagyon szeretik egymást.

Történik a János vitéz előadásában.

(János vitéz — Kállay Jolán.

Személyek: (Iluska — Károlyi Leona.

(Öreg néni a nézőtérben.

Kállay (jókedveten): Adj egy csókot, Iluska! (sugva): Talán rosszul leszel tőle.

Károlyi: Furulyáz nekem, Jancsikám! (sugva): Amig ki nem szárad a csöpp hangod. (Leheverednek a jobboldali falak mellé és kedélyesen hancuroznak.)

Kállay: Ólel meg, Iluska! (ölelekenek.)

Károlyi (sugva): Ne fogtossan, az istenfűj, mert oldalba ütöm!

(A szerelmeknek pechjük van, mert míg ölelekenek, tilsoba megy a nyáj. Jancsi és Iluska bucsuznak.)

Kállay (énekel): Isten veled hát Iluska! ... Károlyi (főlré): Csak hogy elvisz az ördög.

Kállay (énekel):

Megálmodtam réges-régen,

Hogy té lész az ödvösségem

Té leszel az áltem édes párja,

Egymás lesznek mi, te meg én.

(Ezzel elbucsznak egymástól. A darabban még látják egymást, de az életben ezental aligha.)

(Kék ló.)

Kállay (énekel):

Kék tő, tiszta tő,

Melyből az élet tőze támad,

Add vissza, vissza hát,

Hadd tépem ki a hátát.

(Francioorság.)

Bagó: E rózsaszál, szelben beszél,

Mint a legszerelmesebb levél,

Nem tud az írni, aki küldte

— És aki küldte, már nem él.

Kállay (megkönnyebulten): Hála Isten! (Vigan dudolja): „Nem tud az énekelni, aki küldte.”

(Tündérvorság.)

(Itt a felek ismét egymásra találának és oly élvezettel csókolják egymást, hogy az ellenséggemnek legyen mondja.)

(Olthon.)

(Tudvalevő, hogy ez némajáték. A felek hazárkernek és méltóságos léptekkel bevonulnak a kunyhóba, mely a színlak mögé vezet. Ami itt történik, arra borítsunk fátylat.

Egy öregasszony a nyolcadik sorban (az előadás végén): Istenem, mennyire szeretik egymást!

SEMPER.

*Hahnel Aranka jutalomjátéka. Hahnel Aránakán, színtársulatunk újáralásági szubrettjének ma szombaton este lesz a jutalomjátéka. Ez alkalomból az Aranyhalak című vígjáték kerül színre és játszani fognak a társulat legjobb erői.

KÖZGAZDASÁG.

Iparvasut. Az újnepi Elek-féle birtok tulajdonosa a birtok közelében levő 110. számú, Nagykanizsa és Gelse állomások közt fekvő Űrházi pályagány létesíthetést kérelmezte. Folyó hó 18-án tartották meg a múltanrendőri bejárást. A bizottság az iparvágány létesítésére az engedélyt megadta és néhány héten belül már el is készült.

A vasut szavatossága. Több láda tojásküldemény rendeltetés helyére megérkezve, címzett a tojások kárakánál konstatálta, hogy a tojások javarésze össze van törve s a miatt kárterítési pert indított a vasut ellen. A vasut tagadta, hogy kárterítéssel tartozék, mivel semmivel sem tudta a fél az bizonyítani, hogy a törések nem a hiányos csomagolásból eredtek. Ez alapon az elsőbírósgok a felet elutasították. A budapesti kir. íteletábla azonban megdöntötte az elsőbírósg határozatát s a vasutat a kár megfizetésében elmarasztalta azon az alapon, hogy az egyes ládákban külső sérülések is voltak láthatók. Ez a körülmény nyilvánvalóvá teszi, hogy a kár nem az áru törékenységből származott, hanem külérőszak (lejtés, összeütődés stb.) nyomán keletkezett. Mivel pedig a vasut azt nem bírta bizonyítani hogy a ládák már a feladás alkalmával össze voltak törve s mivel továbbá az Űrházi szabályzat 58. §-ában előírt nyilatkozatot sem állította ki a fél által, fel kellett tételezni, hogy a feladás alkalmából külsőleg sértetlen volt a csomagolás. Ez által azonban az a feltételez, hogy a kár az áru természetes mivolta rá vezetett vissza, teljesen alapatlanná vált s a vasutnak kárterítési kötelezettsége az Űrházi szabályzat 75. §-a értelmében meg volt állapítandó. Ez esetben szemben a „Vasuti és Hajózási Hetilap” kiemeli, hogy egy teljesen analog esetben az ítelet a vasutra nézve volt kedvező. A budapesti kereskedelmi-és váltó-törvénysek felelőbbéi tanácsa a ládák sérült voltát nem tekintette olyan körülménnyek, mely a vasut kárterítési kötelezettségét megállapítja. Ha tudniillik az áru nem lett volna törékeny, így érvelt a bíróság, akkor a ládák sérülése, miről egyébként sem lehetett megállapítani, hogy a vasut gondatlanságából keletkezett, nem vonta volna maga után az áru sérülését is.

Kivétel védjegy alatt. Cognac, bor, likőr, tinta, peesétviaszak, gummy, gyufa, kóalaj és cernanemtek Bulgáriába csak védjegy alatt vethetők be. Az e ren delkezősek ellen vétők súlyos büntetés alá esnek. Miről érdekeltek cégeknek oly megjegyzéssel értesítjük, hogy részletes tájékozás ez ügyben kamaránknál nyerhető. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hírdetmények. A m. kir. Államvasutak zágárbírlizletvezetősége különféle kövek, téglá, fedelésepr, vessző- és cirok-seprő, dynamit, dynamit-gyutaes,

gyújtó kánóc, fehér szappan és fagygy szállítására hirdet kiánót. Az ajánlatok benyújtási határideje f. évi október 3-ika. A részletes hírdetmény kamaránknál megtekinthető.

A cs. és kir. köz. bíróság hadügyminiszterium külön-féle katonai felszerelési cikkek (csákó, sapka, nemecsi, zsinór, szörme-áruk, fém-áruk szerzőmások stb.) szállítására hirdet pályázatot. Az ajánlatok benyújtási határideje f. évi október hó 12-ike. A részletes hírdetmény kamaránk hivatalos helyiségében megtekinthető. — A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Szerkesztői üzenetek.

— A. P. Budapest. Megvagyunk róla győződvé, hogy cikke megírásában a magánistviselőők ügyének szeretete vezértte. Ep ezért mellőztük cikke első részének közlést, melyben előfelől, hogy minden kedvet nehez. Csak ütletem. A szociális eszme már terjed az ország magánistviselőők táborában.

— L. Gy. Budapest. Várjuk a közleményeket. — Kérdézőkötő. A népszerűség ez esetben kétféle. Az egyik az emberek megbecsülésén alapul. Ez a valódi. A másik is népszerűség. Vagy jobban mondva kévéházi népszerűség. Ez a borralakora van alapulja. Komoly emberek ez utóbbi népszerűsék egyszerűen mellőzik — ha népszerűségükkel imponálni akarnak.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

Házasság.

Csinos fiatal báró, miniszteri hivatalnok jóval családbeli gazdag uri földbirtokos kisasszonnyal óhajt megismerkedni. — Leveletet Udvarkepés jelígelével

Budapest Főposta-restanté kér.

Blous-selyem

60 kr-tól 11-frt
35 kr-ig méter-
enkint. legol-
csóbb újdosá-

gok — Bérmentve és már elváltva a házhoz szállítva. — Nagy mintajárményem áronnal Henneberg s-lyemgyar, Zú Ich.

WEGYES.

— Tartós gyógyíthér Fajdalmas csuszai a drák-, test-részek és a torgo kőszvényes bántalmának a „Mell-féle sósborzész”-szel való nedvösülés síkerrel használtatik. Egy óreg áru 190 kor Szászvárosban naponta utánváltatik Mell A. gyógyászter, cs és kir. úrú szállító állítások 1. Tűzhűben 9 Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozaton Mell-féle készítmény kerendő a 6 gyári jelvényével és aláírásával.

Nyílttér.

Az e rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szíves Lipóci
Lithion-forrás
kifődött síkerrel
használtatik

Salvator kifődött síkerrel
használtatik

vess-, húgypólg- és kőszvénybántalmak ellen hággdara és vizelet nehézségűknél, a cukros hággárnál, továbbá a légző és emésztési szervek buratánál.

Hűgghajtó hatású!

Vannak: Kőszvényes bántalmak! Csak a mellékelt Kapható áramnyajkereskedésben vagy a Salvator-forrás kiváló minőségű Értékesítés.

Thiele soványító kurája

ismert hatós különlegesség kövérek részére. — Csomagja 2 korona. Megrendelendő Török Jó-zsef gyógyszerésznél Budapest. Király utca 12.

Schicht-szappan!

(„SZARVAS” VAGY KULCSSZAPPANT)

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

11133. tkv. 905.

Árverési hirdetés.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Steiner Zsigmond nagykanizsai lakos végrehajtónak Góor János csapi lakos végrehajtást szenvedett ellen 922 kor. 76 fillér tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó, s a csapi 16. sz. tkvben A. I. 23. 74. 84. 122. 131. 145. 169. 171. 197. 264. és 315. hrsz. ingatlanoknak s a hozzá tartozó legelő és erdő telkibőségnek végrehajtást szenvedő nevén álló fele része — a nagykanizsai takarékpénztár utóajánlata folytán 3744 kor. becsárban 1905. évi október hó 19 ik napján d. e. 10 órakor

Csapi község házánál hivatalból megtartandó nyilvános bírói árverésen eladati fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartozók a becsár 10°-át közpénzben vagy óvatlétképes papírban a kiküldött kezéhez letenni

Nagykanizsán, a kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóságánál 1905. évi augusztus hó 20. nap án.

BIRTOK-BÉRLET.

A Szlavóniában Vöröszemgyében fekvő, a vocini uradalomhoz tartozó bálince—van-kováci gazdaság 1906. évi március 1-től kezdődőleg 12 évre bérbe adatik. A gazdaság a jelenleg építés alatt álló eszköz—vocini vasut mentén fekszik és következő kiterjedésű:

1325	katasztrális hold	szántó
3	"	" kert
197	"	" kaszáló
120	"	" legelő
16	"	" udvartér
122	"	" nemtermő képes

összesen 1783 katasztrális hold, azonkívül 400 katasztrális hold erdőirtás, 300 katasztrális hold erdei legelő.

Az ajánlatok 10 százalékra óvadékkal ellátva, legkésőbb **folyó évi október hó 15-ig** az alírt vocini erdőigazgatóságához nyújtandók be, ahol a bérlet feltétel is megtekinthető. Az uradalom fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül, tekipte nélkül az árajánlatra, saját tetszése szerint szabadon választhasson.

A bérlet tárgyát képező gazdaság, bármikor megtekinthető és kívánatra Pivnica, délvasuti, vagy Szlatina államvasuti állomásra kocsit küldetik.

Vocin: Szlavonia, 1905. szeptemberben.

A vocini uradalom erdőigazgatósága.

BERÉNY JÓZSEF

ekszerező

Alapítotott 1838. NAGYKANIZSÁN Alapítotott 1838.

SAJÁT MŰHELY.

JEGYGYÜRÜK saját készítményen mindenkor nagy válasszékban készíten kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben pyémantokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férf- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is! Javítások és új munkák gyorsan készíttetnek

A legjobb legtlaplóbb reggeli

Könnyen megemészthető erősítő

Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé

főzésre és nyersen való evésre egyaránt a legjobb

Tiszta: Kakao és cukor

Grand Prix Paris 1900

Megbízható és szorgalmas

ÜGYNÖKÖK

olyan vidékről, a hol a szőlő megterm és szőlőmiveléssel foglalkoznak és a hol a flexera pusztításait már megkezdte vagy pedig a hol szőlőültetéssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket közlik Hegyi Lajossal Budapest, Király-utca 13. I.

Heim féle

MEIDINGER KÁLYHÁK

A felfaláló DR. MEIDINGER TANÁR ÁLTAL kizár.jogosított gyára.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H.

„Hestia” kályhák

HEIM féle folytonégő-szabályozó-szellőző kályhák TOBB MINT 65.000 HASZNALATBAN.

Utánzatoktól óva intünk

MEIDINGER-OFEN utalással az itt álló védjegyre

H.HEIM

Folytonégő, kandallók KÖZPONTI FÜTESEK

MINDEN RENDSZERBEN,

MINDEN TÜZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TÜZELÉSSEL. EGY KANDALLÓ TÖBB HELYSÉGET FÜGGETLENÜL BEFÜTHET.

Szellőztelési berendezések,

MINDENMÉ MÜ SZÁRÍTÓ BERENDEZÉSEK.

NÖVÉNYHÁZI FÜTESEK.

Legyobb referenciák. — Prosperusok és költőgvételés ek ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, THONETUDVAR

Eredetiben kaphatók csak fenti helyen vagy Bécs I., Schwarzenbergstr. 8.

Közvetlen német posta és gyorshajó szolgálat
817. személyszállítás 817.

minden világrészbe.

Különösen ezen vonalakon:

Hamburg-Dover-Newyork

Hamburg-Brasília	Hamburg-Mexico	Genoa-Newyork
Hamburg-La Plata	Hamburg-Cuba	Nagel-Newyork
Hamburg-Ostasia	Hamburg-Frankreich	Genoa-La Plata
Hamburg-Afrika	Hamburg-England	Dover-Newyork
Hamburg-Canada	Hamburg-Central	Cherbourg-Newyork
Hamburg-Westindien	Amerika	

Antwerpenből Canada, Brasília, La Plata, Westindien, Cuba, Mexico, Ostasia.

Haverből Brasília, Westindien, Cuba, Mexico, Central-Amerika ;

Biologából Newyork, Brasília, La Plata.

A Hamburg-Amerika Linie különös ellátás mellett pompás

szaktartás nyújt az egy kajitán mint fedélzeti utasok részére.

Tengeri és üdülő kújtuzások:

Nyugotindia Északi utazások Földközi tengeri és

Közel-i utazások A kiellíthető Riviera utazások

Angol, Írországi és Skóciai.

Utazások Németországba.

Islandból az északi feléig.

Közelbeli tevélységeket adnak beföldi ügynekei a tar-

szaságok szentnyu a

Hamburg-Amerika Linie, Hamburg

Személyzet szállítást osztálya Bécsben: A General-Represen-

tanz der Hamburg-Amerika Linie, I. Kärntnerstrasse 38.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóról szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zuzók és bogó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrítők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vago és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlővessző permeterzők, a szegecs és tornácses valamint a vértető kirtására; **sőlő ekék.**

A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph. és társa

„AGRICOLA“ (törlővetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindenemű mag- és különböző magmennyiség számára vátőkerékek nélküli dombon avasíkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legcsoább ár által (önnek ki a lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket adna- és arató-gereblyék, szénaforgatók, széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, csépológépek, járgányok, gabonatorlók, trierők, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítőre szolgáló gépeket a legjobb rendszer és jóállítás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, gazdasági gépjárat, vasöntők és ekegyárat

Bécs, II/I. Tabortrabze 71. szám

Külfelutva több mint 500 arany, ezüst éremmel stb. az összes nagyobb állitásokon. — Réseletes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszont elárulók kerestetnek.

Globus
Riszifókivona

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmagasabb gyomor- és altestantalmak, gyomorégek és gyomorhék, rögeztő székrekedések, májpanlalom, vértelülés, aranyér és a legkülönbözőbb nöbetegekhez ellen, e jeles háziismerék értékeket óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FELE SÖS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyet tünteti fel, „A. Moll“ feliratu onostal van rákra. A Moll-féle sös-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsoelési szer küszvény, csusz és a meg-hülés egyéb kövekezmenyénél legismertesebb népszer. Egy önozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik gyermek és hölgy szappant a bőrkészeri ápolására gyermeknek a feledtek részére. — Ara darabonként 40 fill. Ot darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappant Moll A. védjeggyel van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által; Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.“ aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykánizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Ujdonság!
COOK & JOHNSON'S

Amerikai szab. Tyukzesem gyűli

A legjobb és biztosabb szer. Kitűnő hatással, azonnal

feljaldomcsillapító

Kapható az osztrák magyar monarchia összes gyógytáraiban.

Darabja birtokában 20 f, 8 darab dobozban 1 korona

Postán 20 fillérel több. — Forrást Magyarország részére:

Török József gyógyszerész, Budapest, VI. Király-utca 12

Központi raktár Ausztria Magyarország részére: „ZUM

SAWARTER“ Grac.

Hirdetések

Bécsi lapok,

továbbá az összes kül- és beföldi újságok részére a legolcsóbban esközöl

RUDOLF MOSSE,

Annoncen-Expediton

WIEN,

I. Bez., Seilerstätte 2

ÉN, CSILLAG ANNA

a 125 cm hosszú 12cses hajammal, melyet saját találmányu hajkenőcsővel 4 hónapi használat után kaptam. Ez tehát a legjobb szerkezet lett elismere a haj ápolására. a haj növekedésének előmozdítására, a fejbőr tisztítására, a hajszálaknak az erőteljes, teit szakallatástól és már rövid ideig használat után egy a hajnak, mint a szakállnak, természetesen felet és tömöttettségét károsodás és megmeneti éket az idelelteti szüléltető a legmagasabb körig.

Egy tetőly ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Postal azétküldés naponta az ár előre való bekeni deés vagy utánvét mellett az egész világra a gyár-ból, aková minden megbízás küldendő

CSILLAG ANNA Wien, I. Graben 193.

Forrástár Nagykánizsán:

GELTCH & GRAEF,

DROGERIA, a „Vörös kereszt“ fel- Csegeri-n.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyszeri ára 20 f.

Feloldó szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Lapfőmunkás és kiadó:
Ifj. Wajdits József.

Szervezőtársak: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnek
Deák-ter 1. szám.
Hirdetések díjazásában szerint. Nyílttér soronként 40 f.

Közművelődés.

Hogy a polgárisultság vagy helyesebben közművelődés — mely hivatva van a népeket és nemzeteket szorosabban egymáshoz fűzni, ellentétes érdekeiket kiegyenlíteni — s emberi értelemben vett boldogulásukat és megelégedettségüket megteremteni, nem mindig szűl helyes eredményeket, mutatják a hazánkban legutóbb eltellett esztendő, melyek a felsorolt irányban éppen nem nevezhetők kedvezőeknek. Az a látókép, melyet az ember a legutóbbi évtizednek eredményeként vizsgálódva nyer, élenken látszik igazolni az előadott feltevést. Élet-erkölcsi feladatai az embereknek általában lazultak, vágyaik az elérhetetlen után gyarapodtak, anélkül, hogy bennük az eszélyes megélhetést fedezhetők fel, vagy hogy általa testi egészségük tekintetében nyernének valamit; de ezekkel a kívánalmakkal szemben pedig nem gyarapodott munkakedvük, szorgalmuk, kitartásuk és az a lankadatlan bizalommal teli tevékenység, mely a polgárisult boldogulásnak és megelégedettségnek mulhatalanul megkívántató feltétele. És sokan az emberek eme tulajdonait a civilizáció igen természetes, sőt talán még egészségesebb következményének tekintik. Ha azonban ezen az emberi átváltozott egyéniséget újabb tünetjeitől komoly figyelem tárgyává tesszük, tapasztalni fogjuk, hogy mindez erősebben hanyatló állpolgárisultság, mely ennek a cége alatt követeli ki magának azokat a dolgokat is, amelyeket sem szorgalommal, sem lelkiismerettel, sem egyéni becsületes érdekekkel magának ki nem vivott; más szavakkal pedig a hiba ott van, hogy az emberek egyéni éltéiket tubesülik s a lelkiismeret komolyan intó szavára nem hallgat-

nak. S ennél fogva keresmenyt és vagyont ott is magukhoz ragadnak, ahol az őket éppen nem illelt meg, munkásságuk, szorgalmuk és becsületes kerestetük árán. Az egyensúly az emberek közt természetesen helyesebb volt, amíg a különféle címeken forszírozott életkérdés és vagyonvágy túlyomó mértékben lábra nem kapott; s őket e célból áhtakon is, nem vezette a polgárisultság ma még éppen nem kielégítő révébe.

Bang- és osztálykülönbség nélkül átvonul az emberiségben ez a tulajdon, mindaddig a felszínen lebeg napi kérdésként, amíg a becsület és vagyon kérdése a lelkiismereti közművelődés megingatatlan talajára nem állítatik. Nem lehet-e tagadnunk, hogy a helytelen irányban gyors léptekkel előre törő polgárisultság teremtette hazánkban azt az állapotot, mely az általános egyéni elégtelenségben nyilvánul meg, de azt sem tagadhadjuk, hogy ez a műveltebb elemeknél éppen úgy jut kifejezésre, mint a műveltebbeknél s éppen ez az a pont, mely az egyéni — közműveltebb lelkiismereti csodálkozásba ejti — s ha lehet vett kiélt a gyengébb elemek érdekében — azok állpolgárisult tulkapása ellen egyrészt — másrészt pedig a lelkiismeret nélküli, de közműveltebb elemek — indokolatlan eszelekéseivel szemben. Érthetően pedig kifejezve, közműveltebbnek, melyet gőzerővel fejlesztettünk ez utóbbi évek eltelte alatt, sem a középosztályt, sem az alsó osztály körében nem ért el kifogástalan eredményeket, sőt az eseményekből következtetve, károsan hatott. A közélet gyakorlati értékének nevelni az egyéneket sem gyorsan, sem felületesen nem lehet s hogy ez nálunk így történt, maguk a mindennapi események fényes tanubizonyosságai. A középosztály egyéneinek

lelkiismereti izlését és meggyőződését, melyhez feltétlenül bizonyos arányú idealizmus szükséges, uralja a könnyű élés és gyors meggazdagodás nagyon is mindennapias vágya. Az alsó osztály azon okúva, túlterjeszkedik igényein s eldobja magától az egyedüli korlátot, mely a becsület és lelkiismeret csitító szavaiban jutna nála érvényre s a durva erőszakban nyilatkozik meg, amit a hasonlóan tevő és gondolkodó másik osztály egyénei neki zokon és rossz néven vesznek, elég igazságtalanul.

Hogy e helyzetnek gátat vessünk, kétségtelenül az elemi iskolákat kell első sorban vagy szerveznünk, hogy a felnöttek közműveltebbségének alapja már itt megvetessék s az ifjúság egyéni, becsületi s lelkiismereti fel fogásának alapján az irány már itt megadassék. Karöltve járna ezzel a közműveltebbi egyesületek nemes missziója, mely nemcsak a nemzetiségi kerületekre volna kiterjesztendő, de bárhol az országban megyekint is megtalálná a maga áldásos feladatát abban, hogy nyeg-ék-két nemzedéken keresztül bizony a szülői helyes irányú vezetésére is ehető szükség volna; ez egyelőre, de mindenesetre! Ha iskoláinkat egybeíránk és különösen kezdő iskoláinkat az élet praktikumának több erélyvel és szigorral rendezzük be, újabb két évtized megmutatja, lesz-e szükség további működésére azoknak a mindennapi alkalmazandó tényezőeknek, melyek nélkül közműveltebbséget se a középosztályt, se az alsóbb osztályt soha el nem sajátít, de kiderül remélhetőleg az is, hogy a lelkiismereti és becsületi meggyőződésnek, mint erkölcsi főrugónak az lesz-e a hivatása és feladata, ami ma, minden áron más rovására is gyorsan meggazdagodni és boldogulni?

TARCA.

A bűnhődés.

Irta M. Szentmiklóssy Mária.

Nádpatakj hadnagy erősen szemére buzta sapkáját, midőn sötét este támoxyaga föléllt a széles lépcsőzetben, mely a Szamosy századosné lakásához vezetett.

Idéges mozdulattal csöngött s türelmetlenül várta, míg az ajtó fönyíllott.

— Itthon van ő nagysága? — kérdezte rekedt hangon. Oda sem figyelt a szolgál válaszára és csaknem befutott a szalomba, hol már várni látszott rá a ház urója.

— Megkaptad az összeget? — libegte a szép asszony, kinek mélyenfekvő, apró fekete szeméi telve aggodással függtek az ifjú szög, de fölfületes vonásain.

— Nem! — felelte röviden a hadnagy. — Ha valamely esoda nem történik, úgy holnap halott lesz-k. — Jóságos ég, mit tegyünk! — törtélte Szamosy né. Elhallgatott. Hosszu és kínos esőnd következett, melyben csak rövid és egyenlőtlen lélegzés hallatszott.

— Bucsúnai jöttem — törte meg a esőndet Nádpatakj. Az asszonynak előlött a szive verése. Mintha a vére fagyott volna meg.

— Nincs mit tennem — folytatta a hadnagy. — Csáládóm, jó barátaim megtagadtak minden pénz-segélyt. Kölcsönt többé nem kapok. Ha holnap nem

fizetek, elvesztem tisztí becsületemet. Nincs más mód, meg kell haldóm.

A halára szánt rideg nyugodtsága út fáradt vonásaira. Bágyadt mozdulattal ölelte magához az asszonyt.

— Nem, nem, nem tehetem — sikoltott föl amaz önmagával küzdve. Arca olomszínűvé vált. Ajka halálhóhoz hasonlóan fehér volt. Reszketve temette arcát a férfi vállára.

Amulva nézte szerelmest a hadnagy. Pillanatra azt hitte, a fájdalom esztet vette.

— Jöjj! — szottgata az asszony fölérülteben csaknem öntudatlanul. — Ott, ott van pénz, sok pénz fuldokolta.

Elfutott. Amint pár perc múlva visszatért, arcán a rémület kifejezése üt.

— Vegyed! — hörögte. — Fuss! Meutsd meg életed.

Egy esomag bankjegyet tömött a hadnagy kezébe s hullásterében terült végig a padlón. Az undor kifejezésével lökte el magától a pénzt Nádpatakj.

— Cella, Cella, ébredj, térj magához, honnet vetted a pénzt? — Göröcsösen ráta az asszony merev testét.

Semmi válasz.

— Örlüt vagy! — szottgott egy belső hang — ne kérdsz, fuss és meutsd meg magad.

Szemei elhomályosultak, arca göröcsösen rángatózott.

— Meutsd meg magad — sugta fülebe a gonoszság szélleme. Nem látja senki — folytatta az ördögi dafion.

— Cella — hörögte a hadnagy, honnet a pénz. Gyonyos kacaj volt a válasz szavaira.

Az iszonyú küzdes hevében nem ismerte föl a saját hangját. Kétségbeesés lepte meg lelkét. Arcára vér rajzolótt.

— Megvan a pénz — szottgata. Az autoszongeszto állap állapotában volt, mikor gondolatának a megpillantott pénz adott irányt. Sajátjának vélte az előtte beverő bankjegyeket.

Gyors mozdulattal emelte föl az eldobott pénzt és zsebebe rejtette. Anélkül, hogy vissza is tekintett volna, kisetett a lakásból.

Fáradt mozdulattal nyitotta föl szememet Szamosy né. Az erős megzokádottás folytán még nem ter vissza emlékezete.

Lassan fölemelkedett. Majd rémesen felsikoltott. Felszökött helyéről, s ferje szobájába sietett.

A penészfáda nyitva és tres volt.

E pillanában az öröm és kétségbeesés bizonytalansága üt dult vonásaira.

— Meg van meutve! — libegte.

Gyorsan besucotta a ládát s a kulcsot a szokott helyre rejtette. Alig vult anyi ideje, hogy kifusson a szobából, midőn léptek közzeledtek.

Ferje jött meg barátja, egy tiszt társaságában.

Az asszony összerendezett.

Azt sem tudta bizonyosan, mi történik körülötte, csak gpejéss eszeledett. Bűnös szerelmében nem érezte hitványságát nem becsületességét.

Hallotta, amint ferje barátjával társalog. Csak itt-ott vett ki egy szót. Mintha pénzről beszélték volna.

ROVÁS.

Az a lelkes és bazafias, mely mostában bejárja az országot, hozzánk is eljutott. Szobrot akarunk nálunk is állítani annak a magyarországi „ember megváltónak”, aki először a föléletes toll, majd a ragyogó szó hatalmával jelenik meg messiásként a magyar közélet közödterén, istenadta bámulatos talentumával, korsorokait reformáló eszméinek gazdag tárházával, a közélet és társadalom sorvasztó betegségeknek egész ismeretével és a mindent beragyogó lángoló honszerelmével egy rövid emberöltő alatt csodálatos munkát végzett. Ha nem is mondandánk, mindenki tudja, hogy Kossuth Lajosra értendőek a sorok. Kossuth Lajos szobor mozgalom indult meg Nagykanizsán is. A hazafiság tüzet lelkesen ápoló nagykanizsai Első Magyar Asztaltársaság akarja kibontani a mozgalom lobogóját. Üdvözöljük a mozgalom vezéreit. Est kell tennie mindenkinék, ki tiszteli Kossuth Lajos emlékét. Mikor e sorokat írjuk, zavaró gondolatok jutnak eszünkbe. Mi féljünk a szobor-mozgalom ügyét. Féltjük, mert ennek, a multak emlékein okulva, azt hisszük hagyományos közönnyel kell megközelítenünk, féljünk, hogy ha nagyvárny, országos mozgalmat indítanak a tervezők, nem tudják majd eléggé megragadni, felkelteni az ország figyelmét. A mostani szobor-mozgalmas világban — még ha oly nagy férfúnak emelnek is szobrot, mint Kossuth Lajosnak — nehéz dolog egy vidéki kis városkának országos érdeklődést kelteni. Ajánlatos tehát, ha a tervezők a mozgalom megindítása előtt jól megbeszéljék az ügyet. Mert ha már megindítottuk azt, ennek csak egy vége lehet — a siker. Ilyen ügyet csak „biztosra” szabad felszárni vinni.

Egyre közelebb jutunk ahhoz az időszakhoz, mikor a legutóbbi tenetben a szegénység. A jótékony egyletek készülődnek a nagy időszakra. Kinek jut eszébe azonban a városi szegények számozott serege. Ki gondoskodik róluk úgy, hogy megtudjanak élni. Ki ügyel rájuk, hogy a kiutalt néhány korona heti segélyt mire fordítják. A „Zalai Közlöny” legutóbbi számában ismét sürgette a szegényügy rendezését. Mert a szegényügy szegényház építése nélkül megoldva szerintünk soha sem lesz. A segély adomány most az utcasarki pálínkás butikokba vándorol, a szegény pedig nélkülöz és éhezik otthon.

No de ne unalmaskodjunk. Ne rágódjunk folyton olyasmin, aminek a szükségességet ugyánlázik nem akarják nálunk belátni. Bennünket az ilyen „kicsiség” nem izgatnak. Talán „hidegen is hagyunk.” Mi azonban más városok esetéből okulva tudjuk, hogy a szegényügy nagy horderejű, a humanizmus szempontjából nagy fontosságú ügy. Ép ezért nem törődünk, ha emiatt unalmassággal is illetnek tén

nünkent. Nagyon szeretnők, ha illetékes köröknek foglalkoznának már egyszer a szegényház ügyével, ha megtalálnák az utat és módot a szegényház építésének megoldására.

Haladást a mezőgazdaságban!

LÉTA BASSOS LASZLÓ.

Petőfi azt mondja, ha a föld a föld Isten kalapja, úgy hazánk hazánk bokréta rajta. Én meg azt mondom, ha a föld Isten kalapja, hazánk egy paradicsom-kert rajta, amelyet művelni, használni kell csak intensive okosan és egy tejjel-mézrel folyó Kánaánna lehet könnyen tenni. Az első lenne természetesen, hogy földműves iskolát állítsanak, s a parasztot megtanítsák a 3 nyomású rendszer helyett a kerti gazdálkodásra, amit ma csak a bonyokák, szerbek visznek nálunk, s amit a paraszt ma még nem ismer. Ezen felül a parasztal meg kellene érteni, hogy a gyümölcsöt nemcsak nyersen lehet eladni, megenni, de meg is lehet aszalni, s a 6 kr. ára szilva aszalva 32 krt. ér. Sőt azt is meg lehetne tenni, hogy ahol sok gyümölcs terem, mint nálunk, gyümölcs-candiózó gyárakat is lehetne felállítani. Más város például, hol nincs oly jó talaj, s oly sok tojás, tud térszta-gyárt létrehozni.

Nálunk a középorszály, az apró gentry mind tönkrement, a kérdés miért? Tán nem volt elég tőkeje a gazdaság intensív vételére? Nem! Nem fogta fel a kor intó szavát. Nem járt gazdasági iskolát. Körültekintethetünk gárdáink, bérilóink között, s alig találunk gazdasági iskolát végzett embert, akadémikus meg 100 között 15 van. Ezért nem halad a magyar mezőgazdaság! A paraszt ma is úgy gazdálkodik, mint őregapja. Ugarol, löher, lucerna, kertiművelés ismeretelőtte. A gentry meg moro-pátrió él és gazdálkodik ma is, tán csak annyiban van előre, hogy fa-éke helyett vas-ékevel szánt.

Pedig ha nekünk jó időjárásunk van is, ha jól munkálkodunk is, csak középtermést várhatunk, s amellent élhetünk meg, ha az nincs, deficit van az államban, a társadalomban, s mindenfelé. Mert ez ország: agrárország.

Ez az állam fizetéseket úgy lehet, ha jó középtermései lesznek s ha azokat biztosítani tudjuk. Azt ne higgye senki, hogy a rossz évben lezállnak igényeink, marad az állam nagy igénye, s a zsegy fényzőbb, mintha jó év van s ezek odaulnak bennünket, hogy növeljük mezőgazdasági jövedelmünket.

Tény, hogy ma már főbb gondot fordítanak nálunk a kereskedelmi növényekre, kertesztésre, gyümölcs termesztésre is növekszik itt-ott, vaj és baromfi kivételnek növekedett, de minőség tekintetében sok a kívánni való.

A földet az ipar által kell megtermékenyíteni. Virágzó kerti gazdaság mezei ipar nélkül nem képzelhető a kerti gazdaságot iparszerűleg kell művelni.

— Cella — fuldoklott a férfi. — szőlj, beszélj, — arcára az örlet kifejezése üt.

— Hallgatsz — nyugott föl. — Szemei üvegesek lettek. Megemissulva rogyott le, s fájdalmas zokogás tört elő kebléből.

A sötét komor éjszának Szamosnyé meg mindig egy helyben kucorgott a kerestet sarkában.

Férje haltra vált arcaült a mellékszóban, fejét lehorgaszta gondolatokba merült. Csak olykor remegett meg teste s folyón főlshajott.

Majd fölemelkedett, föl s alá járt. Megállott közös szobájuk ajtajánál. Arcán a vadság kifejezésével teste kezét a kilincsre... Majd eltávolodott.

Megvirradt. A leégett gyertyák halvány pilogását a hajnal pirja váltotta föl. A hegyek mögül lassan elbukkának a nap. Lökütni kezdett újra az élet, az utcán nyüzsgöttek az emberek.

Szamosy fölriadt. Visszarezent a világosságtól, vissza a megindult életől.

Egy lóvas jassa vegyült a munkások trécselése s a társzerek lassu döcögésének hangja közé.

Ijedten visított föl a bűnös asszony s férje szobájához távolgott, honnét a lóvas hallatszott.

Ha az erdő s mezőgazdaság fellendülne, az ezekkel kapcsolatos iparágak is előre mennek, s kész a nagy ipar. Az agrikulur állam iparállam lesz.

— Amde akkor tömételten földterület kell öntözni, ami most nem terem; tömételten földterület erdőzt tenni, hol ma fa sincs; s ahol van, erdőzeti ipart kell teremteni.

A gazdasági rendszereket kell fejleszteni, kevés költség mellett sokat kell produkálni. A külterjes gazdálkodást fel kell váltani a beltérjesre, a fősllyt a magtermelés helyett a jövedelmesebb termelési ágakra kell fektetni, s a birtok területnek megfelelő lökebefektetéssel kell a jövedelmet fokozni. Ahol a tőke kevés s a birtok nagy, a szántóföldi gazdálkodás menjen át erdőztbe.

Az erdőzt kifejtése, emelése, az állókultúra s a mezőgazdaság fellendítése mellett az érdetenyességet sem szabad mellőznünk, mert a közép birtok csak így lehet beltérjes megművelésű.

A magyar ifjuság akkor tesz helyesen, ha a gazdasági s erdőzeti pályára nyomul, nincs ennél szebb, szabad emberhez méltóbb foglalkozás. Ezt kívánja a haza és saját érdekünk!

A rabsegélyző egyletekről.

II.

Azok az általános szempontok, amelyek egyrészt egy rabsegélyző egylet alapítását várossunkban is indokolják és működésének iránt adhatnak, hazánkban, sajnos, nem találunk kellő méltánylása. A „szegény-logények” antizocialis támogatása sokkal, de sokkal mezeőbb esik a rabsegélyző társadalmi gyárlakoltás, mint a lynch-rendszer. A rabsegélyző egyletek mostoha pártfogása hazánkban nem az állami igazságszolgáltatásba vetett feltétlen bizalomra vihető vissza, hanem inkább a szociális érzéketlenségre, s mivel nemcsak ezek a téren, hanem másutt is miut negatív tényező érzelmi hatását. Az évszázadok alatt tartó elnyomatással szemben szükségképpen adomások meg a függetlenség és biztosítéknak, a közjóknak feltékony örízése és innen az aránytalanság, ezen érzés és a nemzet többi erkölcsi örízése között. A nemzettek erkölcsi ereje az érzések éfektuálásában hatályosul és így világos, hogyha az egyik érzés aránytalansul sok erőt vesz igénybe, a másikkal aránytalanul kevesebb jut. Épen azért bizonyosan emelni fogja városunk társadalmának erkölcsi értékét, ha ezen elnyagol, a nemzeti erő költségvetésében mostohán támogatott ügyet pártfogatlansá veszi. Annak, aki szegény, a leg-szükségesebbre is alig jut; a gazdag inkább szükségleteinek számít szaporítja, csakhogy ne bővelkedjen. Erkölcsben szegénynek lenni pedig szegény!

Az alábbiakban főbb vonásokban vázoljuk a rabsegélyző egyletek országos állását. Reméljük azonban, hogy a működési arányok megismerésével feltűnő csekély eredmény csak a tevékenységre ösztönzi városunk társadalmát. Hisz volna-e ránk eszközég az ügy istápolására, ha a viszonyok nem volnának oly szomorúak!

Az első rabsegélyző egylet az országban a budapesti volt, mely 1873-ban alakult. 1881-től, a mikor a nagyváradi egylet, egészen 1900-ig, amikor

Tompa zuhanás következett, majd halálhőrgését hallotta annak, kit az ö bűnös lelke, becselensége a halálba kergetett.

Belőtte az ajtó.

Vérében a földön elterülve látja férjét. kinek megtört tekintete réz tapadt s e tekintet telve szemrehányással kiáltotta felé:

— Tolvaj! gyilkos!

— Az unjonnan hatalomtól egyezesen kedveséshet sietett Szamosnyé. Hozzá vezette romlottsága.

Lopva osont be a hadnagyhoz, ki egy kevereten végig dölve nyugodtan szivta szivarját.

Amint az asszonyt meglátta, pillanatra összereszt.

Majd az undor kifejezésével távolította el magától.

— Távozzák, asszonyom! — szólt szárazon — jelenléte gyanuba hozhatna. — S anélkül, hogy egy tekintetbe is méltánát, elfordult tőle.

Némán, hangtalanul megy az utcán Szamosnyé. Olykor meg-meginog. Ilyenkor téveteget tekint körül, mintha semmi világ sem létezne többé részére.

— Bizonyosan számadásait rendezi — süttögte. Merve arca, visszafojtott lélegzettel figyelt. — Holnap fizetés napja — lihegte — az ezred utra kel.

Egy kevereten gubbasztva, csakam eszelősen nézett maga körül.

Kis szünet nulla újabb hangokat hallott. Mintha a pénzés ládat nyitották volna.

— Megloptak — hallatszott e percben férje hangja, ki sebzett vadként fölerdított. Izgatott, zavart futkosás következett. Nem birt többé semmit kivenni. Zsibadott volt egész teste.

Pölyvült az ajtó, s férje állott előtte, kinek arca irtóztos rémlettől beszélt.

— Megloptak — lihegte. Hitveséhez futott, mintegy menekéket keresve.

Az asszony arcára résesét a nyitva hagyott ajtón át a mellékszóba világossága. Ez az arc irtóztosan eltörtült volt.

— Cella — hörögte a férfi s görösesen megragadta karját. Az asszony mozdulni sem tudott, szólni sem. Észre sem vette, hogy hallgatása a legközönnyelenebb vallomás.

a debreceni egylet létszámát, 21 rabsegélyező egylet jött létre hazánkban, valószínűleg mindenütt az igazságügyi kormány kezdeményezésére és támogatásával. E 22 egylet közül a dévai és karaszebesi egylet nem működik, mint ezt a pécsi egylet 1905. évi jelentésében írja és a többi egylet működésére nézve vagy egyáltalán nem, vagy csak nagyon hiányosan állnak az adatok rendelkezésre. Így például nyomtatott vagyis közzé tett frissítő évi jelentések csupán a budapesti, pécsi, brassói és kecskeméti egyletek beszámolóit tudunkkal. A többi egyletek működésének adatait legfeljebb a felügyelő főigazgatók bírájék és hogy még ezek sem teljességgel, bizonyítja az a körülmény, hogy a pécsi egylet, — mint jelentéséből kitűnik — szorgos utánjárás után a 22 egylet közül 8-nak még a tisztikarát sem nyomozhatta ki. Legjellemzőbb tán a viszonyokra a soproni rabsegélyező egylet megalakulása és működése. Ezen egylet 1899-ben alakult és ekkor alapszabályának 3. §-ban kimondták, hogy „működési köre az egész dunántúli területre kiterjed” stb. 1899-ben a pécsi, győri, székesvári, székesfehérvári egyletek már 15 éve fennállottak, vagyis másfél évtized óta nagy dunántúli egylet létezik. Hallott-e valaha városunk az egylet működéséről, amely a mi törvényesített területére is arrogálja magának a rabsegélyezést? Erről a kérdésről különben alább bővebben megemlímeztünk. Lássunk tehát ezek után egy kis exemplifikatív statisztikát.

A budapesti egylet 1873—74-ben alakult meg. Vagyon 232,944 korona. Évi segélyek összege 7740 korona, amellyel összeleg 438 egylet 873 alkalommal segélyezett. A budapesti egylet egy célszerű, szinte luxuriózus menedékházat tart fenn, mely közel 70,000 koronába került. A kiszabadult rabok útjára szűkös esetén lakást és ellátást nyerne, munkát kapnak és egy speciális foglyim rend alatt állnak; szóval olyan követitő-intézetek, melyben a szabad-szaga való előkészített tilalmak megszűnésének sánkeója híján a hiányos állami működés pótlására végzi az egylet. E menedékházban 1904-ben összesen 8 egyén fordult meg, ezek közül 6 megözökött, 10 pedig kiutasított. Az egyletnek 1904-ben volt 233 rendes és körülbelül 200 alapító tagja, vagyis összesen 433—440 tagja. Jellemző, hogy Budapesten e 440 egyenért szemben körülbelül 2000 ember foglalkoztató alkalmadalmi hivatásosra a büntető igazságszolgáltatással. Vagyis a bírások, ügyvédek és más hasonló foglalkozásuk több mint 90% (mert az egylet tagjainak több mint fele, nem jogász) nem veszt tudomást a jötekeiről. Az összehasonlítás kedvéért megjegyeztük, hogy a zágrábi egyletnek 444 tagja, a bécsinek 2100 tagja van. Mig Budapesten az egylet tagjainak száma 1904-ben 4 taggal szaporodott, addig Bécsben 159 volt az újonnan belépők száma. Az egylet évi bevétele 12000 kor., állami segéllyel együtt 29291 kor., kiadása a menedékházra fordított 8429 koronával együtt 18205 kor. Az egylet tehát kitűnően gyűjti a tőkét és amellett nem fektet ugyanolyan súlyt a segélyezésre, mint külföldön, pld. Berlinben, ahol épen tízszer annyit egyént segélyeznek évenként, mint Budapesten, pedig sem a lakosság száma, sem a kriminalitás százaléka nem képezi alapját e tízszer aránynak.

Attérhetünk ezután a pécsi rabsegélyező egylet működésének vázlatos ismertetésére. Mindenekelőtt azonban dicsérettel kell kiemelni az egylet 1904. évi jelentését, amely ez ismertetésnek is jó részben forrást szolgáltat. Ez a jelentés tanusodik amellett, hogy a pécsi egylet hivatása magastalan áll, mint tényleg az országban. Az egylet nemcsak az anyagi, hanem az erkölcsi támogatásra is súlyt fektet és csekély anyagi erőihez képest igazán bámulatos eredményt képes felmutatni, amely tény a szakavatott, hivatott vezetés legnagyobb dicsérete. „Az egylet vagyon körülbelül 10,000 kor., e vagyon jövedelméhez járult 1904-ben 1000 kor. állami segély és körülbelül 300 kor. tagsági díjakból. Az egylet jövedelmét rabsegélyezésre, raboktatásra, a rabmunkát előmozdító intézkedések megtételére, a rabkötvény garapítására fordította. Elvben azokivül egy menedékház felállítására is kimondott, s mivel a kellő tőke már megvan, a jelen év őze tüzettük ki időpontul a menedékház felállítására. Addig is a jötekyon nögyelet hozzájárulásával a kiszabadult rabok télen a nögyelet népnyáján kapnak a rabsegélyező egylet ajánlatára ingyen élelmest.

Az egyesület ezenkívül mozgalmat indított egy javítottélet felállítását iránt Pécsen. Az egylet jelentése minden egyes működési ágát külön tárgyalja és ezen egyes fejezetekhez fuzódó okjefités és indoklás kiváló szakudásról és a helyi viszonyok biztos ismeretéről tanusodik; tanusdgos olvasmány lehet az ember-

szertő jötekyonyság és börtönygy minden barátjának. A jelentés mégis a társadalmi részvételenégeről panaszodik, amit kulömben minden jelentésben olvasunk. Az egylet fennáll már 18 éve és tagjainak száma körülbelül 210.

A brassói rabsegélyező egylet már 20 éve áll fenn és szintén egyike az ország legmozgogonyabb, de egyszersmind legzserenesebb körülmények között boldoguló egyleteinek. Az egyletnek 8500 korona vagyon van, tagsági díjakból bevett 1904-ben (kb. 120 tagja van) 166 kor.-át, állami segély pedig 2200 kor. Az egylet menedékház tart fenn és főleg a raboktatás előmozdításával foglalkozik.

A kecskeméti egylet szintén a raboktatást tűzte főcélul maga elé. Összesen 127 tagja van. Vagyon kb. 9000 kor. Állami segéllyel kap 8000 kor.-át. Menedékház nem tart fenn, ellenben a rabkönyvtárra és rabiskolára költött 1904-ben 412 kor.-át, míg segélyezésére 638 kor.-át. Az egylet 17 éve áll fenn.

A székesfehérvári egyletnek 92 tagja van; vagyon körülbelül 4000 kor.; állami segélyeképpen 400 kor.-át kap. Az egylet főleg a kiszabadult rabok és családjaik segélyezésére és a raboktatásra fordítja jövedelmét. Anyagi helyzete azonban olyan, hogy még is 1904. évi jelentés mondja, ha az egylet kérelmére az igazságügyi kormány a segélyt fel nem emeli, az egylet a raboktatást kénytelen lesz megszüntetni.

Ugyanilyen keretekben mozognak a soproni, győri, temesvári és nagyvárdi egyletek.

A kisebb egyletek közül is emlímeztünk egyet. Az erzsébetvárosi 1904. évi jelentésében olvashatjuk, hogy az egylet vagyon körülbelül 3500 kor. Az egylet 9 esetben segélyezett és e célra összesen 52 kor.-át költött.

Valószínűleg ennél szerényebben egyetlen egylet sem működik az országban.

Az összehasonlítás kedvéért ismételjük, hogy a helybeli törvényesített fogházból és a nagykanizsai törvényesített áll tartozó járásbírósgok fogházából évente 20—50 segélyezésre szoruló rab szabadul; elteltük azoktól, akik máshol töltte ki szabadságvesztésbüntetésüket, ők szoruló a segélyezésre.

A soproni dunántúli rabsegélyező egylet iránt közönségünk alk érdeklődik (tudommal csak 1 tagja van Nagykanizsán) és ez csak a viszonyosság alapzik. De viszont kar is volna érdekelni máshová vitt, mikor a magunk jóvoltából létesíthetünk és fenntarthatunk egy ilyen intézményt. A rabsegélyező egylet kérdést általános érdeklődés kísér és alig hiszünk, hogy megalakulásához az iniciatívát kívül bármi is hiányoznak. Ez az bizonyos, akkor kétségtelen az is, hogy városunkban egy jötekyoncucl intézménnyel nemcsak a többi szeg, városunkban az emberszeretet gyakorlásában ismét egy lépéssel előbbre halad. Az effajta mozgalmak mindentit azok indították meg, akik e kérdés iránt hivatásuknál fogva legfogékonyabbak és városunk ezen faktorában teljes megnyugvással megbízhatunk.

Öriási jégvihar Nagykanizsán.

(Saját tudósítónktól.) Borzalmas vihar vonult végig szerdán este Nagykanizsán. Oly nagy jégvihar, minő ritkaság az időjárás krónikájában és amelynél nem sablon az a kijelentés, hogy ilyen időre még a legöregebb emberek sem emlékeznek. A viharról, mely valóságos ítéletidő volt, a következőket írja tudósítónk:

A kedd esti nagy zápor és a kevés jégeső után szerdán gyanusan meleg idő lepte meg az embereket. Az emberekről ismét eltűntek az ősi bakdok. Valóságos nyári hangulat volt. A szerda esti időjárás megmagyarázta a „nyári hangulatot.”

Este 6 óra tájban hatalmas viharfelhők jöttek nyugat felől. Egy pillanatra dörgött és villámolt. A villámok fénye egy pillanatra nappali világosságra borította a várost. Fél 7 óra tájban hatalmas vízsepppek estek, amit vehemens jégeső váltott fel. Előbb mogyoró. Később már galamb-tojás nagyságu jég esett, sőt kisebb tyuk-tojás nagyságu jéget is találtak a földön. Voltak olyan jégdarabok, melyeknek 25 gramm súlyta volt. Ahogy a jégeső rászakadt a városra, pokoli zajt idézett elő. Pattogott a jég a házak tetőjén és nem telt bele tíz perc, nem volt olyan ép ablak a városban, mely nyugati, vagy dél irányába néz. Mert a jég északkeleti irányba vert. A jégeső körülbelül 25 percig tartott és háromszor megismétlődött.

Nyolc óra tájban elcsendesült a jégeső után később szakadó zápor. Megdőbötlenül borzalmas képet nyújtott a város. A nagy eső sem tudta elmosni a leestet jéget. Sok helyen tíz centiméter magasságban fektett a jég. A városban kizomtosításgy uralkodott, mert az összes ivlámpák kiégett és az izzólámpák nagy része összetört. Az utcán lehetetlen volt minden közlekedés, mert az utakon némely helyen térdén feltölt erő viz hómölygött. A piszkos ár mindenfelé elzárta az utakat, felszaggatta a járdákat és a kisebb víztorony befogadására is alig alkalmas csatornákat. Voltak házak, melyek valóban komoly veszélynek voltak kitéve. Így a Király-utca mélyebben fekvő házai és a város tulajdonát képező u. n. csoport-ház az Erzsébet-téren. Itt az ablakokon át folyt be a víz és elborította a szobákat. Csak a gyors segélynek köszönhető, hogy itt nagyobb baj nem történt. Az egyik szobában egy beteg ember fektett. Ennek az agyát székre kellett telhelyezni, hogy a beteget ne érje a víz. Az emberek felháborodva tárgyalták és tették szóvá, hogy egy városnak olyan háza legyen, mint a csoportház, mely valósággal veszedelmes. Az ott lakókat a vízár következtében sok kár érte. Temin Istvánné Erzsébet-téri csoportházban bérelt lakásába a víz egy-kettőre a szobába folyt oly erővel, hogy mire az asszony a szobából ki akart futni, már a szobában a víz térdén felült. Az ablakon nem bírt kiugrani, ott a víz elérte az ablakfáját. Segítésért kiabált, de az arra eliesőtök a nagy vízben nem merészték menni. Ezt látván Weismayer nagykanizsai barokereskedő, ki a szomszédos irodájában időzött, behatolt a mellig erő vízbe, az ablakon Teminnél kiemelte, miközben ő Teminnel a vízbe esett, de felemelkedett, újból átkarolta és borig átára irodájába vitte, hol az időközben eszmélethez jutott Teminnél átöltöztette, féjéért küldött és hazaszállította.

Képzhető azoknak veszedelmes helyzete, kiket a vihar az uton ért.

Reisner Borbála somogyiszentmiklósi leány Nagykanizsáról tartott hazafelé és az uton elérte az ítéletidő. A jég annyira összeverte a szegény teremtést, hogy az vértől borítva, beszédült az árokba, ahol megfulladt. Ott találtak meg esztörtökön reggel holtan. A holttestet hazaszállították Somogyiszentmiklósa.

A veszedelmes időben gyülekezett az Irodalmi és Művészeti Kör igazgató tanácsa is. Az időjárás azonban lehetetlenül tett minden tanácskozást.

Megindító jelenet volt, mint a „Zala” című napilap írja, jégeső után, midőn egy javszekelő asszony rohanat végig a Fő-után. A sarkon találkoztott dr. Darányi Árpád katonai orvossal, ki rendőrnök nézve, kérte, hogy jöjjön a Zárda-utca 14. szám alá egy veszélyben forgó család megmentésére. Dr. Darányi a katonai kórházból magához vette Nagy Ernő szakvezetőt, Soros Géza, Braun Lipót, Pálos Károlyi közketonákat és ezekkel kimentette a szobába hatolt mellmagas vízből Goldbergerné, ki beteggyanban fektett és ennek 4 kicsiny gyermekét, kik az ablak párkányán gubbasztottak. A derék katonákat megjutalmazásra felbeszélte katonai hatóságukhoz.

Ezrel szemben más oldalról egy értesülők, hogy a veszedelem színhelyén Madarász János 15-ös számu városi rendőr jelent meg először Markotány József 14-es számu rendőrtársával. Madarász János volt a bátor elmentő, ki derékgör erő, erősen hómölygöz vízben ment be a lakáshoz s onnan az ablakon keresztül vállán vitte ki a beteg Goldbergerné. Nagy erőfeszítésbe került keresztüljárni a vízen és elvinni a szegény asszonyt biztos menhelyre, a szomszédos Leipnik-félsziget. A katonák már csak ezután érkeztek a víz színhelyére.

A Nyári Szinkörben is alaposan működött a vihar. A tetőzet déli oldalát átvérte a jég. Megrongálta a sznipadót és a nöi öltözöt. Az előadás csak 9 óra tájban lehetett megkezdni. Nagyon természetesen kevesen voltak a csunya időben. Sok üzletbe, így a dobányngatósodébe is befolyt a víz.

A vihar hatása ugyszóval leirhatatlan. Még

csak esztörtökön lehetett azt teljes egészében szemlélni. A kora reggeli órákban veszedelmes volt a városban a járás. A betört üvegtáblák esőrimpölvé hullottak a járdákra. Nagyon sok helyen a külső és belső üvegtáblákat bezúta a jég. Olyan város képe, mintha ostromállapot lett volna, vagy mintha egy távoli nagy robbanás hatálya légnyomása bezúta volna az ablakokat. A tetőkön a zsindelek összevissza vannak törve. A dél és nyugatra néző házaknak nemcsak az ablakait zúta be, hanem még a vakolatba is mintegy másfél centiméter gödröt vajt. A jég oly erővel esett, hogy az ablakfából kis szilánkokat hasított ki.

A legnagyobb kárt az emeletes, köz és magán-épületekben tette. A két emeletes városháza Kazinczy-utcai oldalán alig maradt ép ablak. A honvédkaszárnyban 2500 ablaktábla tört el. Sok kárt szenvedett a régi honvédkaszárnya, ahol most a főgimnázium iskola van, a Nagykanizsai Takarékpénztár és az Erzsébet királyné-tér 23. számú háztulajonosa stb. stb. Legtöbb kárt érte a várost, amelynek épületeinek sok ezer ablak tört be. Mintegy 4000. A város kára felülhaladja az ötezer koronát. Szakértők állítása szerint a városban legalább ötvenezer korona kárt okozott ablaküvegekben.

Az ablaküvegekben esett kárt nagyon természetesen a háztulajonokok viselik. Bár sokan idegenkedtek ettől, de később mégis belátták, hogy ez bizony vis major, melynek kárt kénytelen ugyan, de a háztulajonosoknak kell viselni. Mert a lakók joggal követelhetik, hogy a házigazdák a lakást lakható állapotba tegyék, ha a kár nem a lakó hibájából eredt.

Előreláthatólag hétköznap fog tartani, míg a város visszanyeri rendes képét.

A város képeinek komorságát nagyon emeli, hogy a növényzet is sokat szenvedett a viharból. A fákról sok galyat tört le a vihar. Sok fát pedig leveleitől megkopasztott a vihar. A fásított tájnak olyan a képe, mintha máskor ötéves fele tartának.

(Viharok a megyében.)

A megye több helyéről nagy viharokról kapunk értesítést. Így Tapolcáról jelentik, hogy ott az elmúlt éjjel 11 óra után dörgés és villámás közt igen nagy zivatar volt, amely reggeli öt óráig tartott. A nagy záporos az uttesteket megromgálta. — Zalaegerszegben hasonló időjárás uralkodott. A villám, mint a M. P. írja, több helyen gyújtott. — Nagykatason a keresztül húzó vízataros felhő löntött és ifj. Zsuppan József gazdának melléképületét felgyújtotta s így összes évi takarmánya szalmával együtt a tűz martaléka lett. — A szerda esti nagy vihar a zalamegyei Örmánd pusztaán is erősen dúhögött. Az uttest menően levő nyárfákat is kiszavarta a vihar. Egy ilyen hatalmas nyárfa a kocsiján éppen arra haladó Horváth József vrszólói uradalmi cselédre esett s agyonvágta. — A Balaton vidékén is viharos idő volt.

Emlékeztető-naptár.

Október 7. A Zalamegyei Általános Tantőrtéslet* *Muraközi Tantőrtéslet* körjegyelése Hódosánban.

HIREK.

Egyhanguság.

(v. h.) Az egyhanguság, mint a szürke kő nehezedik rá Magyarországon kisebb vidéki városaira. Ezekhez számítjuk Nagykanizsát is, bármennyire is szabódnak ettől némely körök. Valamikor még kisebb, tisztátalanabb is volt Kanizsa, de akkor kedélyesebb, mozgalmassabb volt az élet, azt mondják véneink. Kereskedelmünk Olasz- és Németországgal nagyon élénk volt. Művezetek sűrűn kerestek fel a várost. hol fényes bevételek ígértek nekik. Ma megszorodtak a kereskedők, ellenben megszűnt az élénk export és a csekély nyereség, mit a kereskedelem hoz, sok ember körül oszlik meg. Művészet helyett pedig kaptuk a pártfogoltak művészetét és ez is amolyan meglehőző növény, melyet az első dér ényésztellel fenyegyet.

De van íparunk, mondják az elégedettek. Van egy csekélyke De azóta, hogy rendezett tanácsos város lettünk, elmúlt 38 év és mi ma haladással nem tartottunk lépést, azaz gyors menetelés helyett csak kullogtunk. Ami nagy haladás történt, még Csengeri Antal képviselőségének idejéből való. Törvényeseket, osztrák magyar bankfőket akkor kaptunk. A város kliniker-utakkal való ellátása abból az időből való, épuzy az utcarendezés is. A kórház 1884-ben épült és azóta semmitsem fejlődött. Legrendezeteibb még a katonai elszállásolás ügye. De pang a kereskedelem, a művészet és társadalmi élet.

Csak néhány példát: Hogy mennyire viseli gondját közönségünk az állandó színház ügyének, annak szimpotomatikus jelensége az úres ház a „Mongodin ur felesége” előadása alkalmával. Ennek az előadásnak jövedelméből ugyan a szinügyi bizottság még egy tőglát sem fog venni.

A művésztől pedig ne is emlékezzünk meg. Nincs zeneiskolánk! Nincs festészetünk! Egyetlen egy fiatal festőművész sem volt képes itt gyökeret verni. Városunk festői szépségeit pedig művészeink elismerni nem akarják, tehát nem is lesz itt festő-telep soha. Ugye mint Técsőn, Szolnokon, vagy Nagybányán.

A tánc művészetét műkedvelők tanítják, Mazonkanti nem kellett.

A építészeti művészetében egyetlen egy alkotás az utolsó éveket, a bankpalota. A városban kívül fekvő honvédkaszárnya mintha nem is tartoznék ide. Az alig számít.

Végigjárhatjuk az összes művészeteket, mellettük az idő nyomtalanul elsubant.

És a társadalmi élet! Tegyenek tanúságot azok, kik jól érzik magukat. Lépjenek elő és olvassuk meg őket. Ugyan hányan lesznek? Az a dilatantizmus, mely a jötekonysággal kacérkodik, ugyan nem ragad ki bennünket az egyhanguság nyomasztó légköréből! Az segit a szegényeken, azt kicsinyelni nem szabad, nem lehet; azért csak hálások lehetünk, de a petyhudi társadalmi életet fel nem frissíti.

A fogházban.

(V.) A helybeli fogházat látogattam meg. Milyen különös, hogy még ősszel is teljes pompájában virágzó rózsabokrok mellett halad el az ember, míg a főispület kapujához ér!

Képtárt szivesebben látogatom, mint börtönt. Ott az esztetikai érzésem nyér kielégítést, innen fájó érzéssel távozom, főjálva, hogy szükség van rá.

A kapun lőző tábla mutatja a létszámot, 54-et. Azt mondja a kir. ügyész, ez a létszám nagyon kicsi, rendszeren száz szokott lenni. Én pedig már szeretném, ha az épületen a fehér lobogó lengne. Vajjon van-e erre remény? Aligha!

Hogyan van a fogház berendezése? Hát a berendezés a legzűszesebbre szorított. A ágyak nem kényelmesek, de mindentit, minden zugban a legnagyobb tisztaság uralkodik. Nem hiszem, hogy bármely kórház vagy kaszárnya tisztább a helybeli fogháznál. Még a sötét zárkában se restell az ember a téglapádimentura lefedettni. Higienikus szempontból minden kifogástalan, a kert meg egyenesen szépnek mondható. És mégis, miért olyan faszökötök a fogház lakói? Azt hiszem a lelki gyötrellem mellett talán az élelmelés soványossága okozza ezt a hígrénséget, melytől az arc megfakul.

A falvak földszinti kunyhói nem mérkőzhetnek ezzel a sajátságos szállóddal, de talán sok városi lakás sem.

És mégis irtóznak az emberek a börtöntől! Hála Istennek, hogy ugy van!

— Személyi hír. Grünfeld Alfréd, cs. és kir. kamaraművész és porosz kir. udvari zongoraművész rokoni látogatására I. hó 29-én Nagykanizsára érkezett.

— Az első díj. Kedden este szép ünnepségen volt része Károlyi Leonának. A Király Színház János vitéz versenyén nyert első díjat, az esztiszorúrt adták át neki ez esteben. Bipp van Winkle került színre. A színház megtelt előkelő és díszes közönséggel, kik Károlyit lelkesen ünnepelték. A koszoru átadást eredőleg másképp tervezték az ünnepség rendezői. Révész Lajos lapszerkesztő az Irodalmi és Művészeti Kör művészeti szakosztályát kereste meg levelein, felkérve őket a koszoru átadásra. A művészeti szakosztály azonban, nem tudni eddig mi okból, nem ragadta meg azt az alkalmat. Az ünnepség rendezői ekkor a nagykanizsai hírlapszerkesztők kérést tettek erre az aktusra, akik a megkeresésnek szivesen tették eleget. Négy tagu küldöttség adta át a koszortu a nyílt szinpadon Nagy Samu a Zala segédserkesztője szép testében ötvözölte a győztes primadonnát, ki meghatva mondott köszönetet az ünnepelésért. Károlyit valóságos virágerdővel halmozták el tisztelői ez alkalommal.

A színházi ünnepség után lakoma volt a Polgári Egylet különhelyiségében. Leikes pohárközlésekben ünnepelték a pályanyertest. A társaság kedélyes hangulatban soká együtt maradt.

— Kossuth-szobor-mozgalom Nagykanizsán. A nagykanizsai Első Magyar Asztaltársaság tagjainak egy része mozgalmat indított, hogy a Kossuth képre eddig gyűjtött összeget fordítsák egy Nagykanizsán felállítandó Kossuth-szoborra. Rendkívüli közgyűlés szándékoznak egybehívni, mely kimondaná az országos gyűjtést. Az Ugygyel lapunk más helyén is foglalkozunk.

FERENCZ JOZSEF KESERUVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMS ÉZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Az igazgató: Csak ezt ne gondolja. A jövő idényre egy gróft fogok szerződíteni. Autombillal. Mit szól ehhez? Annak lesz aztán tekintélye. Magát ugye veték már idein kutyába se.

A báró (gondolkodik): Gróft szerződött? Autombill? Honnan hozat ebbe a fészekbe gróftot? A z igazgató: Egy ócsém van állás nélkül, azt hozatom le. Aprópos, a tennisz és a szalon öltözeteit jó lesz visszaküldeni a titkárhoz.

A báró: Vissza fogom küldeni. De az utköltséget kérem megfizetni, nélkülr nem utazhatom el.

Az igazgató: Meg fogja kapni az utköltséget, előbb azonban küldjön mindent vissza. Tudja őregem, nagyon kevés a bizalmam magában... —aida.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1905. szeptember 23-tól — 29-ig. —

Hálalozások:

Juhász Szabó József, lakatos, 50 éves.
Schwartz Kálmán, szűkes gyermeke, 3 éves.
Horváth Rozália, vasuti gyermeke, 15 hónapos.
Ribáries Mária, napasznos, 23 éves.
Heizler József, földműves, 62 éves.
Ifjú Fischer Ferenc, kereskedő, 39 éves.
Petkovics Józsefné — Szerdahelyi Anna, kertész neje, 70 éves.
Szalóki Imre, munkás, 59 éves.
Mihalecz Ferenc, földműves gyermeke, 1 napos.
Talausz János, nyugalmazott vasuti raktárnok, 77 éves.
Gieber Józsefné — Törösi Rozália, asztalos neje (Felső-Rajk) 47 éves.

Házasságok kötöttek:

Morbitz Ferenc, vasesztergályos — Macsek Jankával.
Stern Dávid, mészáros — Singer Karolinával.

Szerkesztői üzenetek.

— B. A tejlakásútláról szóló cikk először a »Zalai Közlöny« szeptember 18-iki számában jelent meg. Ha más lapok is közölték a cikket, aminek csak örvendünk, úgy azt csak lapunkból vehették át, köveitve, vagy közvetlenül.

— L. Gy. Spasit, Kőszonjók Sorra kerül. Várjuk az ígért anyagot, jóváolaj.

— F. Z. A kérezeret vendés belmunkatára lapunknak.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

SZIMPLICIUS BARCZA JÓZSEF

és
KISBÁBÁRI DEZŐ

birneves kaposvári zenekara **Vasárnap, okt. hó 1-én és hétfőn 2-án a „Szaryas Szállóba»** éntermében hangverseny.

szabad bemenet.

Asztalok vagy helyek főntartását az étterem főpincorónél lehet előjegyezni.

KÖZGAZDASÁG.

Alaptökefelemelések. Míg egyfelől a gazdasági válság és pangás miatt hangzik állandó panasz, addig másfelől újabb és újabb alaptökefelemelésekről számolnak be a lapok. E héten két megyei pénztinteztet alaptöke felemeléséről értesülünk. Mindkét intézketés székhelye Tapolca. Az egyik a Balatonmelléi Takarékpénztár Részvénytársaság, mely az október hó 8-án tartandó közgyűlésén az intézet jelenlegi 300.000 korona alaptökejét 600.000 koronára emeli. — A Tapolcai Takarékpénztár Részvénytársaság pedig október hó 15-én fogja elhatározni jelenlegi 360.000 kor. részvénytökejének 720.000 kor.-ra leendő felemelését.

Zalavármegye új építési kölcsöne. Zalavármegye közgyűlése elhatározta, hogy a badacsonyi és revülfői Balaton-kikötők létesítésére 122.000 k. kölcsönt vesz fel.

Hadsereg részére való szállítás. A cipész kisiparosok panaszokdát, hogy nem részesülnek elegendő a katonai szállításokban. Ebben az ügyben a kereskedelmi miniszteriumban értekezletet tartottak, amelyen megállapodás történt az irányban, hogy jövőre a szétosztásra kerülő lábbelimegnyitások előzetesen a kamarák területén levő összes lábbelikesztő kisiparosok számarányához ki fog hasznítani az egy-egy kamarai kerületre százalék szerint eső mennyiség. E mennyiséget a miniszterium minden kamarával közölni fogja s erre fogja az illető kamara az érdekelteket ajánlattételre felhívni s az odaítélés iránt javaslatot tenni, melyről véglegesen a miniszterium dönt. Ugy kamaraknál, melyek területéről pályázó más jelentkező, a kamarára eső mennyiséget más kamarák pályázói közt fogják, figyelemmel a beérkezett ajánlatokra és az illető kamara területén levő lábbelikesztők létszámára szétosztani. Emellett az állandó szövetkezeteknek a kereskedelemügyi miniszter hajtandók nyilatkozott kedvező feltételek mellett gépeket is adományozni, hogy a cipészipart e réven is előmozdítsa.

A Balaton-parti vasút létesítése érdekében Zalavármegye közgyűlése, törzserésvények ellenében, kilométerenként 6000 k. hozzájárulást szavazott meg. **Hirdetmények.** A cs. és kir. szab. déli pályázattársaság budapesti üzletigazgatósága a vasutársaság magyar vonalain az 1906. év folyamán szükséges puhata- és keményfa-pallók és deszkák szállítására f. évi október hó 14-iki, továbbá cseresabábs és fenyőhasabfa szállítására f. évi október hó 5-iki lejáratral pályázatot hirdet.

A cs. és kir. 5 hadtest hadbiztonsága a Nagykanizsán, Nezsiderben, Közegen és Kismartonban állomások csapatok kenyér-, zab- és rozs-szükséglete szállításának biztosítása céljából Pozsonyban f. évi október hó 16-án, Sopronban pedig október hó 24-én versenytárgyalást tart. Az erre vonatkozó részletes hirdetmény és a feltételi füzet kamaránk hivatalos helyiségében megtekinthető. — A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Thiele sóványító kurája

ismert hatós különlegesség kövérek részére. — Csomagja 2 korona. Megrendelhető **Türök József** gyógyszerésznél **Budapest, Király utca 12.**

HIRDETÉSEK.

BERÉNY JÓZSEF
ékszerész

Alapítástól 1880. **NAGYKANIZSÁN** Alapítástól 1880.

SAJÁT MÜHELY.
JEGYGYÖRÜK saját készítményem mindenkor nagy választékban készíten kapthatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férf- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTÁR finom érték ékszer-tekben.

Eladás részletfizetés mellett is!
Javítások és új munkák gyorsan készíttetnek

BIRTOK-BÉRELET.

A Szlavoniában. Verőcmezegyében fekvő, a vocini uradalomhoz tartozó bálince — vankováci gazdaság 1906. évi március 1-től kezdődőleg 12 évre bérbé adatik A gazdaság a jelenleg építés alatt álló észak — vocini vasut mentén fekszik és következő kiterjedésű:

1325	katasztrális hold	szántó
3	"	kert
197	"	kaszáló
120	"	legelő
16	"	udvarterfő
122	"	menterfő képes

összesen 1783 katasztrális hold, azonkivel 400 katasztrális hold erdőirtás, 300 katasztrális hold erdei legelő.

Az ajánlatok 10 százaléka óvadékkal elváltva, legkésőbb **folyo évi október hó 15-ig** az alórt vocini erdőigazgatóságához nyújthatók be, ahol a bérelt feltétel is megtekinthető. Az uradalom fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlatlra, saját tetszése szerint szabadon választahasson.

A bérelt tárgyat képező gazdaság, bármikor megtekinthető és kívánatra Pivnica, délvasuti, vagy Szlatina államvasuti állomásra kocsit küldetik.

Vocin, Szlavonia, 1905. szeptemberben.
A vocini uradalom erdőigazgatósága.

Minden háziasszony
üdvözlendő a jó kávé.

**Kathreiner-Fele
Kneipp-malata** kávének
egyetlen háziasszonyban sem
volna szabad több hiányoz-
nia a kávéval készítésnél.
...
Csak az eredeti ömögárat
keressék a »KATHREINER-
BÉRELET«.

Log. 1a. 1906.

VEGYES.

— Biztos gyógyhatás. Mindazon, kik rossz emésztés vagy székrekedé következtében felvándorálnak, szorulóban, főkéiben, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Mull-jele spidiltz porok“ használatát által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz 2 k. kor. Székeltűzés naponta utániéltél Mell A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. székeltűző Bécs, I. Tuchlauben 2. A vidéki gyógyszerárkákban határozottan Mull A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kéréndő.

Nyílttér.

A Szinye-Lipóci Lithion-forrás

Salvator kitaláló sikerrel használtatik

vese-, húgyhólyag- és köszvénybántalmak ellen, hűgűdara és vizeleti nehézségeknél, a cukros hűgűgűrűnél, továbbá a légző és emésztési szervek búruratainál.

Hűgűhajtó hatású!

Vannatos! Kényves emésztethő! Cetrámmas! Kapható ártágyokkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Egeresen.

Tisztáláshoz csak

Globus tisztítókivonat

használatunk legjobbj tisztítószer a világon

Heim féle
MEIDINGER KÁLYHÁK
 A felfaláló
 DR. MEIDINGER TANÁR ÁLTAL
 kizár. jogosított gyára.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H.
„Hestia” kályhák

HEIM féle folytonégő-szabályozó-szellőző kályhák
 TÖBB MINT 65.000 HASZNÁLATBAN.

Utánzatoktól
 óva intünk utalással az itt
 álló védjegyre

Folytonégő, kandallók
KÖZPONTI FÜTESEK
 MINDEN RENDSZERBEN,
 MINDEN TÜZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TÜZELÉSSEL.
 EGY KANDALLÓ TÖBB HELYSÉGET FÜGGETLENÜL BEFÜTHET.
Szellőztetési berendezések,
 MINDENMÉJ SZÁRÍTÓ BERENDEZÉSEK.
NÖVÉNYHÁZI FÜTESEK.
Legjobb referenciák. — Prospetusok és költségvetés ek
 ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, THONETUDVAR

Eredetiben kaphatók csak fenti helyen vagy Bécs. I., Schwarzenbergstr. 8

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből.
Jótállás: 25.000 koronát írat Schicht György cég Auszigiában bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!
 („SZARVAS” VAGY KÜLCSSZAPPAN!”)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A ruhát kíméli és megóvjá.

Mindenmü ruha és Hőfchér ruhát ád.
 mosási módszer részére a A színeket emeli, fénylővé
 legjobb és legolcsóbb. — és világosá teszi.

A vásárlásán különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

Kitüntetve a legmagasabb érmekkel „Grand Prix” St. Louisi világkiállítás 1904

KÉRJÜNK CSAK

GLOBUS

TISZTÍTÓ-KIVONATOT,

mint ezen ábra.

miután sok értéknélküli utánzatot lesz kínálva.

Egyedül gyáros: Fritz Schulz jun. Akt. Ges., Eger u. Leipzig.

SZŐLŐVESSZŐ!

A világhírű

„DELAWARE”

adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!

A szőlőszet kincse!

A phyloxeraának ellent áll!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek!

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delaware vessző eladás!

Cím: Szigyhártó és Takáts szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: ALSÓ-SEGESD. — Kősponti Iroda: FELSŐ-SEGESD Somogy megye.

 Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pisztáa
 egy régejének bizonyított háziáser, mely már több mint 35 éva óta legjobb fájdalomcsillapító szorak bizonyított készváányai, csúszái és meghátsóknál bodórszóleskőpően használva.

Figyelmetelés. Süány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosság legyünk és csak olyan üvegöt fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jegyzőkönyvvel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegökben 80 fillér, 1 kor. 40 f és 2 korona és úgyazólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török lázser gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerár
 az „Arany” országában, Prágában, Ellitabathstrasse 5 szn.
 Hódmezővásárhelyi szőlőtelep.

AMERIKA.

Ellátás Havreből minden szombaton.

Francia vonal.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás bor és likörrel. Utazó-jegyek minden állomásra az összes amerikai vasut-vonalakon eredeti áron. Bővebb felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál.

Francia vonal
 VIEN, IV., Werningerg. 8.

Globin

a legjobb és legfinomabb
 czipőtisztítószert

